

ИККИ ҚАРИЧ ЕРИНГ БЎЛСА...

3

7

АЛДАГАНИ БОЛА
ЯХШИ... ЭМАС

КЎКСИМДАГИ БЕГОНА ЮРАК

13

15

КАПАЛАГИМ,
ОДАМЛАРДАН
ЯХШИСАН!

9 АПРЕЛЬ — АМИР ТЕМУР ТАВАЛЛУД ТОПГАН КУН

Ислом КАРИМОВ:

...Тенгсиз азму шижоат, мардлик ва донишмандлик рамзи бўлган бу мумтоз сиймо буюк салтанат барпо этиб, давлатчилик борасида ўзидан ҳам амалий, ҳам назарий мерос қолдирди, илму фан, маданият, бунёдкорлик, дин ва маънавият ривожига кенг йўл очди.

Сохибқирон таваллуд куни муносабати билан тайёрланган мақолаларни газетамизнинг 4-5-саҳифаларида ўқийсиз.

КЕЧА:

→ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов томонидан шу йилнинг 1 апрелида имзоланган "Қишлоқ жойлардаги болалар спорт объектларида банд бўлган аёл спорт устозлари меҳнатини рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарор матбуотда эълон қилинди.

→ Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош котиби Пан Ги Мун 4-5 апрель кунлари мамлакатимизда бўлди.

БУГУН:

→ "Фонд форум", "Меҳр нури" жамғармалари ва "Келажак овози" ёшлар ташаббуслари маркази ҳамкорлигида мамлакатимизнинг барча ҳудудларида ўтказилаётган "БИЗ — БИР ЖАМОА-МИЗ" акцияси давом этмокда.

→ «БАНДЛИК ДАСТУРИ»да белгиланган вазифаларни амалга ошириш мақсадида республикаимизнинг турли шаҳар ва туманларида Бандликка кўмаклашувчи марказлар ташаббуси билан ихтисослаштирилган бўш иш ўринлари ярмаркалари ўтказиляпти.

ЭРТАГА:

→ 10 апрелда юртимизда ўзбек миллий романчилиги асосчиларидан бири, улуғ адиб Абдулла Қодирий (1894–1938)нинг туғилган кунига бағишланган адабий-бадиий тадбирлар бўлиб ўтади.

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДД:

Кимга суяниб яшайсиз?	2
Харбу шатранжда тенгсиз ҳукмдор	5
Одамнинг тафтини телефон оладими?	5
Оқ либос киймаган келин	6
Қалдирғочлар қаргаган аёл	6
Теледастурлар	8-9
Шошган қиз ёлчимаиди, йигит-чи?	11
Қиёматга қолмаган қарз	12
Эверестни забт этган ўсмир	14
Терма жамоада ўзгариш: Қосимов ўрнига Абрамов	14
Бузилган мақолнинг тўғри маъноси	16

Кўнгил даричасин очиб қўйинг ланг,
Ғуссали дилда ҳам кулади баҳор.
Умидвор инсонлар, уни олқишланг,
Фақат хосиятли бўлади баҳор.

КИМГА

КЎНГИЛДАГИ ҲЙЛАР

СУЯНИБ ЯШАЙСИЗ?

...Бу воқеага бир неча йил бўлди. Илм излаб пойтахтга келган йигит минг машқатлар билан олди-га кўйган максадларини бир-бир адо эта бошлади. Фан номзоди бўлди. Яхшигина шоғирдлар орттирди, кўпчиликнинг ҳурмат-эътиборини қозонди. У ҳаммаша кимларнингдир ташвишида юрар, яхшилик қилишга шошилди. Йигит гарчанд қувноқ давраларни хуш кўрса-да, ҳадеганда бировга ёрлавермас, ҳатто яқин дўстлари билан ҳам очилиб гаплашмасди. Лекин ҳаммаша хушайфийдига бўлар, эҳтимом ичидагини сиртига чиқармасликка уринарди. Ҳаёт бешафкат, деғанларидек, кутилмаганда йигит астоҳалоқатга ураб, оламдан ўтди. Унинг туғилиб ўсган қишлоғи бағридан узилиб чиқиб келганига анча бўлгани учунми, яқинлари келиб-кетганда ҳамма нарсани суриштиравермас, бунга ўзларига эп ҳам кўришмасди. «Уйлан, уйлан...» дея холи-жонига қўймай юрган онаизори ҳам қазо қилгач, ўзи билан ўзи бўлиб кетган ёлғиз синглиси рўзгор ташвишларидан ортиб, акасига бу мавзуда сўз ҳам очолмасди. Йигитнинг ёшгини

жони жувонмарг кетганига-ку ачинган ҳам ачинди, ачинмаган ҳам. Лекин...

Асосии ғалвалар марҳумнинг катта-кичик маъракалари ўтар-ўтмасдан бошланди. Аён бўлишича, йигит пойтахтда доимий рўйхатда турмаганлиги учун уйни бировнинг номига олган экан. Бу жараёнда эса анча-мунча кишидан қарз кўтаришига тўғри келган. Уй номига олинган шахс марҳум билан келишуви борлигини, уйнинг маълум қисм пулини ўзи тўлаганини айтиди... Хуллас, сингил на уйни сотиб қардорларга тўлашга йўл топади, на меросхўрлик имкониятларидан фойдаланишга. Уни ташвишга солиб, уйкуларини кўчирётган дард, мол қайғуси эмас, бандликни бажо келтирган акасини у дунёда тинч ётиши учун унинг қарзларини узиб, бурчини адо этиш эди. У акасини таниган – билганлардан ҳақиқатни ойдинлаштиргиси келар, лекин қарз берганларга ўзидан бошқа ҳеч ким гувоҳлик қилолмасди. Ака булар ҳусусида ҳеч кимга сўз очмаган, олиб-югуриб ўз муаммоларини ҳал этиш йўллариини излаган, холос...

Кексаларимиз «Бир-бирингиздан оғоқ бўлиб туринг», деган ҳикмати кўп тақроллашди. Бу даъват замирида фақат моддий таъминотнинг ҳолатидан бохабарлик назарда тутилмаган, балки кўнгли кечинмаларидан воқифлик, руҳан бир-бирини қувватлаш маъноси ҳам мурассамдир унда. Биз табиий равишда яқинларимиз билан сўрашганда «Кайфийатингиз қандай?» иборасини кўлағимиз. Кайфийат эса калбимизнинг кўзуси аслида, демак, маъно чикармоқ мумкинки, «Кўнглингиз тинчми?» деган уй бор, бизнинг бу мурожаатимизда.

Кўнгил қачон тинч бўлади аслида? Ҳеч қачон десам, ношукрлик бўлмасину одамдод ҳаёт экан, юракни кемирувчи аламлар ҳам, армонлар ҳам уни бутунлай тарқ этиб кетмайди ҳеч қачон. Лекин дилимиздаги бу алғов-далғов ўйларни ўзимиздан бошқа яна ким билади? Қиммлар дири билиши керак экан. назаримла

Икки дунё оралиги бир қадамлик масофа-ю, биз юзю ёруғлик, тириклик оламини хотиржам тарк этмоқ илинжида яшаётган жонлар эканмиз, ўзимизни худди ўзимиздек биладиган дўсту қадрдон, жигарлар тоғмоғимиз, уларга ишониб, суянмоғимиз ҳам шартга ўхшайди. Эртага эмас, бугуноқ ўйлаб қўринг-чи, сизни сиздек ким билади?

Ойбуви ОЧИЛОВА,
журналист.

АЙЁМ ШУКУХИ

Янги орзу-умидлар, янгиланиш ва яшариш айёми бўлмиш Наврўзи олам мамлакатимизнинг ҳар бир гўшасида ҳозирга қадар ҳам кўтаринки кайфият билан кенг нишонланмоқда. Нафақат кўпни кўрган, ёши улў бобо-бувижонларимиз, балки баркамол ёш авлод ҳам ушбу қадимий байрамимизда суруридан баҳраманд бўлаётир.

Ана шундай шодоналардан бири пойтахтимизнинг Учтала туманида жойлашган 399-мактабга таълим муассасасида ҳам бўлиб ўтди. Миллий руҳда байрамона безатилган бог'ча ҳовлисида йиғилган меҳмонлар, ота-оналар, маҳалла фахрийларини муассаса мудириси Феруза Олимжонова баҳор айёми билан самимий қутлаб, тадбирни очиб берди. Жажжи бог'ча тарбияланувчилари ўзларининг шўх қўшқлари ва кувнок рақслари билан меҳмонларни ҳушунд тийшти.

ЗАҲМИ ОФИРДИР ТИКОННИНГ...

Ҳаммамиз яхши биламизки, қонуний қурилган оиланинг ҳақ-хуқуқлари ҳимояланган. Зеро, оила тинч бўлса, инсон ҳаётида ҳам, жамиятда ҳам тинчлик-барқарорлик ҳукмрон бўлади.

Афсуски, ҳуқуқий билимларнинг етишмаслиги, тиббий маданиятнинг пастлиги натижасида қонуний никоҳдан ўтмасдан турмуш қураётганлар ҳам учраб турибдики, оқибатда турли нохушлиқлар, тузатиб бўлмас хатолар ана шундай оилалар ҳиссасига тўғри келмоқда.

Не-не оппоқ орзулар билан келинлик либосини кийган Шахзода оила куриш ва бир уим бахтли бўлиш учун йигитнинг жимжимадор ваъдаларига муюл сарполарини ва яна дабдабали тўй базмини етарли, деб ҳисоблади. Расмий никоҳдан ўтишни хаёлига ҳам келтирмади. Ўзи орзу қилганидай тўй ҳам ўтди. Бир неча кун ўтгач эса, қўё бола «Мўмай даромад!» иш бор экан» деб Россияга жўнаб кетди. Орадан ойлар ўтди, лекин эрдан дарак бўлмади. Аввалги телефон қилиб турди. Эрининг телефондаги муомаласи кун сайи совуқлашганга нисбатан сезиб, Шахзода ичидан зил кетарди. Даруд устига чипқон, деганларидай, бу орада қайнона ҳам келиннинг жавобини бериб юборди. Ҳомиладор Шахзода онасиникига келиб қўзи ёрди. У нафақат ўзининг, бегу

«Эрим бор, у болаларимнинг ҳақиқий отаси», дейин деса, кўлида бунга тасдиқловчи ҳужжатнинг ўзи йўқ. Фақат уни ташлаб кетган эрнинг

БАХТ ОСТОНАСИ

виждонидан умидворлик бор эди, холос. Шундай ёруғ умид билан юрган кунларнинг бирида, «қўз очиб кўрган»нинг бошқа бир аёл билан яшаётганини эшитиб қолди...

Агар Шахноза турмуш қуришда ўз ҳақ-ҳуқуқлари ва бурч-мажбуриятларидан хабардор бўлиб, никоҳини қонуний қайд эттирганида бундай чигал муаммоларга дуч келмасди. «Билмайин босдим тиконни, тортадурман жабрини» деган ҳикमत бор халқимизда. Айниқса, оила қуришда босилган тиконларнинг заҳми оғир кечади...

Баъзан ёшларнинг бахтига ота-оналар ҳам раҳна солиб қўяётганини кўриб, ёқа ушлайсан.

Бойлигининг донғи Доғистонгача кетган бир аёл ёлғиз ўғлини уйлантирадиган бўлди. Тўйга қанча одам айтади? Неча хил таом тартади? Қайси санъаткорни чақиради? Келинининг сепида нима кам?

Кеча-кундуз ҳаёлида шу саволлар
ғуж-ғуж айланди-ю, аммо ёшларни
тўйдан олдин тиббий кўрикдан ўтказиб,
соғлигидан хабардор бўлай, нисохини
кунунин қайд эттирай деб бир ўйлаб
ҳам кўрмади. Кимдир бу ҳақда эслат-
моқчи бўлганида эса жеркиб солди:

— Ортқича майда ташвишлар бил-
лан бошимни котираманг!

Түй күнгилдагидан ҳам зиёда
үтди. Бу табиий эди. Чунки кимсан —
палончи үгил уйлантирди. Түйнинг
донғи олис-олисларга кетди. Афсус-
ки, түйдан кейинги «томоша» ҳам
кўпларни хушёр тортириб қўйди. Ке-

лининг соғлиғи билан боғлиқ жиддийроқ нуқсон бор экан. Айниқса, дўхтирнинг «Бу дард наслга ҳам ўз тасирини ўтказishi мумкин» деган гапидан қайнонанинг фиғони фалакка чиқди. Энди у берган латта-путтасини қайтариб олиш қайғусида идора-идора чоғиб юрибди...

Шундликларни кўрсанг, одамнинг пўрим кийиниши, осмондан келиб гапириши, бойлиги, давлати унинг ички дунёси ҳам бойлигини, тушуначси, савияси ҳам баландлигини билдирмас экан-да, деган изтиробли ўйларга ботсан киши. Кимдир «Олис қишлоқ-данмиз, остона хатлаб кўсга чикмай, билмай қўлибмиз», деса, қойийсан, тушунтирасан, «XXI аср одамлари ҳам софил қилиши мумкинми?» деб хихолат қилсан, ҳуллас, уларнинг хатоларини англатиб, бартараф қилиш имкониятларини яратиб бериш мумкин. Аммо туппа-тузук, ўқимишли, ҳатто мансаб эгаси бўлган баъзи инсонлар фарзандларини турмуш қуришида қонунда белгиланган тартибларга парво ҳам қилмай тўй қилаётганлари ҳайрон қолдиради кишини.

Ахир, жамиятдаги вазифаларни амалга оширишда зиёли инсонларнинг зиммасида ибрат, намуна бўлиш масъулияти турмайdimи?

Азиз йигит-қизлар! Турмуш қуриш нияти — муқаддас ният, у сизнинг бах-

тингиз. Уни шу қадар хушёрлик ва билим билан асраб-авайланг, камол топтирингки, ҳеч қачон бу аҳдингизга доғ, гумон, завол тушмасин. Биринчи аҳдингиз — умрлик баҳтингиз бўлсин!

Назира ЧОРИЕВА,
Қизирқ тумани
ФХД бўлими мудир.

Ойла ⁸⁸ жамият

почтасидан

ЎЗБЕКИСТОНДА ИНКЛЮЗИВ ТАЪЛИМ

Пойтахтимиздаги «Радиссан» меҳмонхонасида Ижтимоий ташаббусларни қўллаб-қувватлаш жамғармаси Халқ таълими вазирлиги ва ЮНЕСКО билан ҳамкорликда «Ўзбекистонда инклюзив таълим» мавзусида конференциясини ташкил қилди.

МДХда биринчи бўлиб ишлаб чиқилган инклюзив таълимнинг ўзбек модели концепцияси ўзига ҳослиги билан ажралиб туради. Иجتимойи ташаббусларни қўллаб-қувватлаш ҳамғармаси, «Ҳаёт» негиронларга кўмаклашиш маркази, «Истиқболли авлод», «Умр», «Зиё» нодавлат-нотижорат ташкилотлари ва «Доступность» коалициясининг бошқа аъзолари ташаббуси билан яратилган концепция инклюзив таълимнинг бошланғич босқичи сифатида таълим муассасаларида синновдан ўтказилиб, мажур ҳараёнда 120 дан ортиқ имконияти чекланган болалар ўқитилди. Шунингдек, ҳамкорлар уч йилдирки, «Ўзбекистон Республикасида узлуксиз инклюзив таълимнинг миллий моделини ишлаб чиқиш ва татибиқ этиш» лойиҳасини ҳам муваффақиятли амалга ошириб келмоқта. Бу ҳараёнда 6 та виллоят бўйича 13000 дан ортиқ мактабгача ва мактаб ёшидаги болалар, ота-оналар, тарбиячи, ўқитувчи, услубчи-мутахассислар қамраб олинди.

(Ўз мухбиримиз)

“ЁШЛИК” ЁШЛАР ИХТИЁРИДА

Кейинги йилларда Бекобод шаҳрида яшаётган мактаб ўқувчилари ва балогат ёшига етган баркамол авлод вакилларининг спорт билан мунтазам шуғулланишлари учун яратиб берилаётган шароитлар таҳсинга лойик. Яқинда эса бу ҳудудда "Ёшлик" спорт-соғломлаштириш мажмуасининг болалар ихтиёрига топширилиши катта байрамга айлиниб кетди.

— Бу маскан чин маънода “Баркамол авлод йили”да эртанги кун эггалари учун аҳойим бир совға бўлди, — дейди **Бекобод шахар хокими Мамасо-бир Бухорбоев**. — Бугунги кунда шахримиз нуфузли мусобақаларга мезбонлик қилаётгани қатор спорт турларига барча ёшдагиларнинг руҳини қўтармоқда. Айниқса, жаҳон миқёсига ҳам бекободлик ёшлар эришаётган ютуқлар қачимас. Биз уларнинг ҳисмоний ва маънавий қамолоти учун ҳар доим ғамхўрлик қилаверамиз.

Шу куни Ўзбекистон металлургия комбинати ҳомийлигида "Лочин" масъулияти чекланган жамияти курувчилари томонидан қисқа муддатларда қуриб битказилган ҳашаматли мажмуанинг очилиш маросимига таниқли босқичи Муҳаммадқодир Абдуллоев ва бошқа спорт турлари бўйича шувҳат қозонган жаҳон ва Осиё чемпиналари ҳам иштирок этишди. Ёш гимнастикачилар, босқичи ва таэквондочиларнинг кўргазмали қиқшлари намоиши этилди.

Тадбирда Тошкент вилояти ҳокими Рустам Холматов катнашди.

Турдикул НОРМАТОВ,
“Оила ва жамият” мухбири.
Тошкент вилояти.

ОЧИҚ ДАРСЛАР САМАРАСИ

Қашқадарё вилоят халқ таълими бошқармаси таъсиби билан ҳар ойда икки марта ўтказиб келинаётган амалий семинар-тренингларнинг навбатдагиси Яққабов туман 2-давлат ихтисослаштирилган мактаб-интернатида бўлди. «Бир соатлик очиқ дарс йирик бир асардир» деб номланган ушбу машғулоти иштирокчилари мактабдаги илғор таъғибилар билан танишдилар. Қосон туманидаги 95-ихтисослаштирилган мактаб директори Шаҳодат Эгамбердиева, биология фани ўқитувчиси Нёъматилло Қурбоновлар ўз таъғибилари билан ўртоқлашдилар.

— Яккабоғдаги 13- ва 14-ихтисослаштирилган мактаб-интернат директорлари Мухаббат Нормуродов, Шарофат Саидовлар ҳам ўз жамоаларида амалга оширилган ишларнинг видео тасвирларини намойиш қилишди.

— Ушбу тадбирдан кўзланган асосий мақсад — ўқитилган дарсларнинг сифат ва самарадорлигини таъминлашдан iborat, — дейди вилоят халқ таълими бошқармаси бош мутахассиси Мавлана Тوشева.

Шавкат СУЛТОНОВ,
«Оила ва жамият» мухбири.
Қашқадарё вилояти.

ИККИ ҚАРИЧ ЕРИНГ БЎЛСА...

бир йилда 3-4 марта ҳосил олиш мумкин

Президентимиз таъбири билан айтганда, «Ер Аллоҳ таолонинг бебаҳо неъматидир ва инъомидир. У том маънода одамларни боқадим, кийинтиради, аҳолининг фаровон турмуш кечириши учун моддий негиз яратди».

Кейинги йилларда юртимизда томорқалардан унумли фойдаланишга эришиш мақсадида амалга оширилаётган саъй-ҳаракатлар замирида ҳам шундай мақсад мужассам, десак янглишмаймиз.

— Бу борада туманимизда ҳам салмоқли натижаларга эришилди, — дейди **Норин тумани ҳокими ўринбосари, хотин-қизлар кўмитаси раиси Сабоҳат Хожиева**. — 2007 йилнинг ноябрь-декабрь ойларидан бошлаб томорқалардан унумли фойдаланиш, ҳосилдорлик ва даромадни 2-3 баробарга кўпайтириш, бу орқали бозорларда тўкинчилик яратиш, маҳсулотлар таннархини арзонлаштиришга эришиш мақсадида жиддий киришган эдик. Ўтган давр мобайнида 52 та маҳалладаги 501 та хонадонда кўргазмалар, амалий семинарлар ташкил этилди. Натижада, 2009 йил охирига келиб, томорқасидан бир йилда 3-4 мартадан ҳосил етиштирадиган хонадонлар сони 11200 тага етди.

Дарвоқе, Сабоҳат оланинг фикрида жон бор. Биз тумандаги маҳаллаларда бўлганимизда, норинкаликларнинг помидор, бўлғор қалампир, маризорликларнинг бодиринг, қарам, картошка, тўдаликларнинг лимон, кўкатлар, сабзи етиштириш ҳадисини олишганига амин бўлдик. Пиёз, бақлажон, қизил ловия, қулундай ва саримсоқлибдан мўл ва эртанги ҳосил олиш бўйича эса Тошлоқ ҳамда Кўрғонтепа ҚФЙ аҳолиси олдида тушадиганлар топилмас экан.

Норинкапа маҳалласида истиқомат қилувчи Назировлар хонадонидида фикримизнинг яққол исботини кўрдик. Бу ҳовлида ҳозирги кунда ака-ука Улуғбек ва Отабеклар ўз оилалари билан яшайди.

— Овсиним Шаҳнозаҳон билан уйда бекор ўтирмаймиз, — дейди биз билан суҳбатда катта келин Нодирахон. — Кўриб турганингиздек, 2,5 сотих томорқамиз

бор. Эртамининдир плёнка остида етиштирилган редискани бозорга олиб чиқамиз. Редиска тугагунча, унинг орасига экилган картошка анча бўй кўрсатиб қолади. У ҳам май ойи бошида етилади, сўнгга ерга помидор, бўлғор қалампир ва бошқа сабзавотларни экамиз. Куз келиши билан помидор кўчатлари остига турп, шолғом уруғлари сепилади. Қараб-сизки, бир ердан йилига бир неча марта ҳосил олинади.

Бизга ҳамроҳлик қилган Норинкапа МФЙ раиси Икромжон Абдуллаевнинг айтишича, ҳар йили Норинкапа ва Учтепа қишлоқларида етиштирилган редискага қўшни вилоятлар, ҳатто пойтахтдан

ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ

ҳам харидорлар келишар экан.

— Бир қарич ерининг қаддини олтинга тенг биладиган оила бор, — деди ҳамроҳимиз ва бизни ўша ҳовлига бошлади.

Умаровлар хонадонини соҳиб ва соҳибаси бўлмиш Валижон ота ва Мастурахон аяларнинг ёшлари, янглишмасак, олтимишдан ошган. Лекин аяни барқ уриб ётган 2 сотих келадиган томорқа ичида учратиш, у кишининг гайратига ҳавасимиз келди.

— Айни пайтда етилган редискалар қачон экилган? — саволга тутдик аяни. — Бунчалар сархил ҳосил олишнинг сирини мадада?

— Кузда помидор, сабзи ёки дук-каки экинлардан бўшаган ер экишга тайёрлаб қўйилади. Қишнинг илиқ-совуқ келишига қараб 20 январдан 5 февралгача редиска уруғини сепиш мумкин. Эгитлар устига эгма симлар ўрнатилиб, плёнка қопланади. Кўйили ва ёмғирли кунларда очиб қўйилади. Бу билан сўғориш муаммоси ҳал бўлади. 2-3 марта ўғитланади, узоғи билан 40-45 кунда бозорбоп ҳосил пишиб етилади.

Чангитма маҳалласидаги Раҳмоновлар хонадонидида ҳам бўлди. Бу оила аъзоларининг иссиқхонада лимон ва лимон кўчатлари етиштириш бўйича катта тажрибаси бор.

— Фақатгина лимон эмас, балки унинг остидаги ерда помидор ва бодиринг кўчатларини ҳам етиштирамиз, — дейди оила бошлиғи Абдуғаффор ака. — Тўрт-беш йилдан буюн шу иш билан шуғулланамиз. Турмуш ўртоғим кўп йиллар ҳамширалик қилди, келиним ўқитувчи. Айтимочиманки, ҳар биримизнинг ўз касбиимиз бор. Лекин бўш вақтимизни мана шундай фойдаланишга сарф этамиз. Даромад ёмон эмас, ахир, айтадилар-ку, ерни боқсанг, ер сени боқадим деб.

Шаҳло ТОШБЕКОВА,
«Оила ва жамият» мухбири.
Наманган вилояти

ОДАМГАРЧИЛИК

ҲАЛОЛ ЛУҚМА

«Олой бозори зўр-да, маҳсулотларнинг сарасини харид қиласан, сотувчилар нархга талашиб-тортишса-да, тарозидан урмайди», деган гапни кўп эшитамиз. Ишдан қайтишда шу бозорга тушдим. Икки килограмм олма ва яна майда-чўдалар харид қилдим. Уйга бориб қарасам, олма йўқ. Эҳ-ҳа, пулини санаб берибман-у, елим халтага солинган олмани унутибман. Насиб қилмаган экан-да, деб қўя қолдим. Уч ёки тўрт кун ўтиб, яна бозорга тушдим. Расталар оралаб бораётсам, ортимдан биров «Хой, синглим, бу ёққа қаранг», дея қиминдир чақирарди. Ёнимда кетаётган қиз «Опа, сизни сўрашпти», деди.

— Тунов кун унутиб қолдирган олмангизни олиб кетдингизми? — деди сотувчи аёл жилмайиб.

— Йўқ, — дедим ажабланиб.

— Мен бир неча кун бозорга чиқмадим. Растанинг бошроғидаги Лолага бериб кетгандим, — дея новчароқ сотувчи аёлни бошлаб келди.

— Вой, олмангизни менга бериб кетганди. Сизни икки кун кутдим, сўраб келмадингиз. Кеча кечкурун уйга олиб кетгандим, болаларим ейишди, — деди.

— Розиман, ош бўлсин, — десам ҳам,

— Йўқ, мен болаларимга ҳалол топиб, ҳалол едираман, — дея олма сотувчи аёлдан икки килограмм олмани танлаб-танлаб харид қилиб, қўярда-қўймай қўлимга тутқазди...

Ҳоҳида бозорга йўлдан тушса, ўша сотувчи аёллар билан саломлашиб ўтаман. Энам «Ҳалоллик, ҳушмуомалалик инсонларни бир-бирига яқинлаштиради», дегувчи эди. Бу гапнинг нечоғли ҳақлиги яна бир бор амин бўлдим.

Тамара ХУММАМОВА

«БИРЛАШГАН МАҲАЛЛА МУҚАДДАС

ЎЗАР ЭКАН»

— дейди Андижон вилоятининг Избоскан туманидаги «Избоскан» қишлоқ фуқаролар йиғинига қарашли «Гуркиров-2» маҳалла маслаҳатчиси **Ўғилхон Ҳайитова**.

Ўғилхон Ҳайитова 235 нафар аҳоли истиқомат қилаётган гўшага маслаҳатчи бўлиб тайинланганида бироз чўчиган эди. Ахир, 1760 нафар аёлнинг кўнглига йўл топиш осон эмасди-да. Буни дилдан ҳис қилган Ўғилхон ишни маҳалла фаоллари

билан бирлаштиришдан бошлади. Маҳалла фуқаролар йиғини раиси Муталибжон Жабборов, кўча боши Жумақўзи Раҳимов, Сотқинбой Салимов, Зулфияхон Гаффарова, Гулбаҳор Бувамирзаева сингари фаоллар кўмагига таянди.

Тўй, маърака, маросимларни камчиқим, ортиқча дабдабозликка берилмай ихчамгина ўтказишда эса фаоллардан Ҳавоҳон Мажидова, Кимёхон Исоқова, Донохон Жумаева, Ҳафизахон Юсупова, Давлатхон Ортиқовалар билан бамаслаҳат иш юритди. Натижада, маъракаларда нон улашиш, материал тарқатиш сингари ортиқча сарфлар йўқотилди. Тўйларда эса икки томон келишилган ҳолда сеп-сидирғалар бир кунда олиб бориладиган, тўй ва никоҳ маросими ҳам бир кунда ўтадиган бўлди.

Шунингдек, «Ибратли оила», «Ибратли келин» сингари танловларнинг ўтказилиши кўпчиликда катта қизиқиш уйғотди.

— Бирни кўриб фикр қил... деганларидек, бундай қизиқарли танловлар намунали оилалар тажрибаларини тарғиб этишда анча қўл келяпти, — дейди маҳалла фаоли Ҳайитхон Эргашева.

Ҳа, 940 та оиланинг тутуми-ю, ўзига яраша қувончу таъшишлари бор. Кам таъминланган, мадада муҳтож оилалар ҳолидан хабар олиш, байрам кунларида йўқлаб туриш ҳам Ўғилхон ва бошқа маҳалла фаолларининг одатий ишига айланган. Хайрли ишларга бош қўшаётган Абдукарим Сиддиқов, Муҳаммаджон Эргашев, Дилмуроджон Ҳайитов сингари саховатли фермерлардан маҳалладошлари жуда ҳурсанд.

Бир сўз билан айтганда, «Бирлашган ўзар» деган наҳлнинг исботини мана шу миттигина маҳалла мисолида кўрса бўлади.

Зумрадхон АБДУЛЛАЕВА,
«Оила ва жамият» мухбири.
Андижон вилояти.

ҲАР ИШДА ҲАМФИКР,

ҲАМНАФАС

да ўқиб кетган йигит-қизларни иш билан таъминлашга ҳам астойдил киришган. Эвалак кўрғонидан келган икки қиз ҳозир сартарошхона очиб, иш бошлади. Нуробод кўрғонидида 1 та қандолатчилик цехи, 1 та сартарошхона фаолият юритяпти. Оҳангарон бозоридан бир хона ижарага олиниб, 7 донна тикув машинаси ўрнатилди. Натижада, шунча аёл иш билан таъминланди.

— Ўқишни бошлаганимга 20 кун бўлди, — дейди Аҳча қишлоғилик Хуршида Дехқонова. — Қайнона-қайнотам барча шароитларни яратиб беришди. Ҳозиргача қизлар юбкаси ҳамда кўйлагининг 30 турдаги фасонини ўргандим.

Тўй бошлаган ота-она ҳам, ёш йигит-қиз ҳам, ҳаттоки ажрасишга қарор қилган эр-хотин ҳам албатта маҳаллага мурожаат этади. Ўзи, тўрт кишининг бошини қовуштиришдан қийини йўқ. Яна, раҳбар аёл киши бўлса. Оҳангарон шаҳридаги Гулистон маҳалласи раиси Марзия Холмирзаевага ҳам бу ишни удаллаш осон бўлмади.

— Ўттиз саккиз йил мактабда ўқитувчилик қилдим. Нафақага қичқак, мени шу вазифага тайинлашди, — дейди Марзия опа. — Ўзим туғилиб ўсган маҳалла бўлгани учунми, бу ерининг каттаю кичиги ўз яқинларимдай бўлиб кетган. Ҳар бир оиланинг яшаш тарзини, оила-аъзолари

нинг феъл-атворини яхши биларман. Шунга қараб муомала қиларман. Ёшларга онадай, катталарга сингилдай бўлиб ёрдам бериб келаялман.

Маҳаллада қонунбузарлик, жиноятчиликнинг олдини олиш мақсадида, энг аввало, ёшларнинг иш билан бандлик даражаси ўрганиб чиқилган. Уларни спортга, мусобақа ва кўрик-танловларга жалб этиш бўйича ҳам дастурлар ишлаб чиқилган.

Айниқса, ФХДБ бўлими мутахассислари билан ҳамкорликда ўтказилаётган турли мавзулардаги давра суҳбатлари кўпчиликка манзур бўлмоқда. Яна бир эътиборли жиҳати, маҳалла маслаҳатчиси Дилбархон Санақулова бошчилигидаги фаолларнинг саъй-ҳаракатлари туфайли ўтган йили бу гўшада бирорта ҳам ажралиш қайд этилмабди. Маҳаллада 15 нафар ота ёки онасиз болалар бор. Улар ҳам доимо эътиборда, ардоқда.

Зеро, «Барака — аҳилликда», дейди доно халқимиз. Оҳангаронлик аёллар ҳам ҳар бир ишда бир-бирларига елкадош, қўмақдош.

Нигора РАҲМОНОВА,
«Оила ва жамият» мухбири.
Тошкент вилояти

Соҳибқирон Амир Темур салтанатининг ўзбек давлатчилиги тарихидаги буюк аҳамияти Мовароуннаҳрда ягона давлат барпо этилгани, мамлакатда тинчлик-осойишталик ўрнатилиб, сиёсий-иқтисодий ҳаёт изга тушгани, халқаро алоқалар кенгайиб, давлат тараққиёти юксак чўққиларга кўтарилгани билан ҳам белгиланади.

Амир Темур Шарқ ва Ғарб мамлакатлари билан савдо, маданий алоқаларни

ташлайдилар. Зувала озгина қизигач, дарҳол товадан оладилар. Чарм дастурхон устидаги нон ана шундай ёпилар эди". Клавихо элчилар учун тайёрланган зиёфатда тортилган таомларни санаб ўтиб, ўзларини қутиб олган шахсларга ҳам эътибор қаратади ва баъзи жойларда элчиларни қишлоқ оқсоқоллари ва Темурбекнинг вакиллари қутиб олишганини, улар учун озиқ-овқат буюртириб, отлар тайинлашганини илова

9 апрель — Амир Темур таваллуд

экан, Клавихо шахарда Соҳибқироннинг қариндошларидан — Деррега исмли шахзода ҳоким эканини, у элчиларни катта ҳурмат-эҳтиром билан қутиб олганини айтади. Шаҳардаги саргузаштлари ҳақида, жумладан, қуйидаги сўзларни ёзади: "Соҳибқирон иқболига ташриф буюрувчилар учун шу ердан бошлаб, те-

ўз ҳузурига келаётган меҳмонлар бўлса, мана шу отлар кечаю кундуз тез суръатда йўл босишлари лозим".

Клавихо ўз таассуротларини ёзишда давом этар экан, меҳмонлар бирор шахар ёки қишлоққа боришганида, кузатувчилар удумига кўра, дарҳол уларга ва ҳамроҳларига уч баравар кўп миқдорда гўшт, мева-чева ва уловлари учун ем-хашак, отларига отбоқар ажратишганини ҳикоя қилади. Шунингдек, йўловчиларнинг бирор нарсаси йўқолган тақдирда ўша жой маъмурлари товон тўлашлари, элчилар кечаси ёки кундузи, қайси пайт келишларидан қатъи назар, маҳаллий аҳоли улар учун ҳамма нарсаларни тахт қилиб қўйишлари тайинланганини алоҳида таъкидлайди.

Нихоят, элчилар Самарқандга етиб келади. Амир Темур уларни жуда яхши қутиб олади ва бир неча кун меҳмон қилади. Элчилар ҳар кун турли ерларда зиёфатда бўлишар, ҳар хил манзилларни зиёрат қилишарди. Жумладан, Клавихо Боғи дилқушо, Боғи чинор каби боғлар, Темур буйруғи билан унинг невараси Мухаммад Султон Мирзо учун қурилган макбара, аёли Бибиҳонимнинг онаси номига қурилган масжид каби жойлар номини тилга олади. Элчилар узоқ муддат меҳмон бўлиб турган, кетишга изн сўрамоқчи бўлишарди. Лекин аввалига Амир Темурнинг бандлиги, кейинроқ беморлиги боис у билан учраша олишмайди. Элчилар узоқ вақт Соҳибқирон билан учрашиш учун фурсат қутади, бироқ бунинг имкони бўлмагач, мизозлар буйруғи билан тортиқ қилинган ёрликлар ва отларни олиб, йўлга чиқишарди. Клавихо хотиралари давомидида ўзларидан ташқари Бобил султони элчиси, Турк султони уқиси Таламон ўғли, Туркиянинг Сабастри деган жойидан, Алтолого, Палатия, Дератолога шахарларидан келган элчилар ҳам бўлганини айтиб, шахардан биргаликда чиқиб кетганини, улар учун махсус кузатувчи ҳам берилганини қайд этади. Бухоро шахрида етти кун тўхтади, у ерда ҳам ҳурмат-эҳтиром билан қутиб олинади. Кетишлари олдиндан йўл учун зарур нарсалар ва ҳар бирларига биттадан от совға қилинади. Элчилар ўз юрти сари сафарда эканида Амир Темур вафот этганини эшитишарди. Сўнг энди мамлакатда авж олиб кетган тожу тахт учун курашлар ҳақида ёзади.

Асар Испания (Кастилия) элчиларининг 1406 йил, 24 март, душанба кунда ўз юртига етиб келиб, қирол билан Алкале де Энарес шахрида учрашгани воқеаси билан якун топади.

Клавихо асари ҳам кўплаб тарихий асарлар сингари тарихни ўрганишда муҳим манбадир. Мазкур асар Улугбек Жўраев таржимасида ўзбек тилида чоп этилган. Бундай асарлар Соҳибқирон даври халқаро алоқаларини ва элчилик муносабатларини ўрганишда улкан аҳамиятга эгадир.

Рахшона КЕНЖАБОВА,
Тошкент ислом университети
халқаро иқтисодий муносабатлар йўналиши талабаси,
«Оила ва жамият» мухбири.

АМИР ТЕМУР ДАВРИДА ЭЛЧИЛИК МУНОСАБАТЛАРИ

йўлга қўйди, турли давлатларга элчилар юборди ва улардан элчиларни қабул қилди. Ўз давридаги тарихнавислар, сайёҳлар қатори элчилар ҳам Амир Темур ҳақида асарлар битишди. Ана шундай машҳур элчилардан бири испаниялик Руи Гонсалес де Клавиходир.

Клавихо "Буюк Амир Темур тарихи" номли асарида элчилик муносабатлари ҳақидаги маълумотларни бевосита Испания, яъни ўша даврда Кастилия ва Лионнинг қироли Энрико томонидан тайинланган икки элчи — Пайо де Сатомайор ва Фернан Санчес де Палесуэльсининг Соҳибқирон саройига тақлиф қилиниш воқеасидан бошлайди. Улар Амир Темур ва турк султони Боязид Йилдирим ўртасидаги жангга гувоҳ бўлган шахслардир. Муаллиф элчилар шарафига зиёфат уюштирилгани ва совға-саломлар тортиқ қилиниб, Кастилия билан дўстона муносабатлар ўрнатилганини қайд этади. Мазкур воқеадан сўнг Амир Темур ҳам ўз элчисини Энрико юртига юборди. Бу элчи асли Чигатой қавмидан бўлган Мухаммад ал-Кеший бўлиб, у Кастилияга етиб бориб, Темур томонидан ёзилган мактубни ва совға-саломларни қиролга топширади. Қирол ҳам дўстлигини янада мустаҳкамлаш мақсадида тагин Амир Темур юртига бориш учун элчилар тайинлашганини буюради. Бу элчилардан бири Руи Гонсалес де Клавихо бўлиб, Амир Темурнинг элчиси Мухаммад ал-Кеший ҳам улар билан бирга эди.

Элчилар кемада йўлга тушишарди ва турли шахарларда тўхтаб, улардаги диққатга сазовор жойларда бўлиб, ниҳоят, Арзизионга қарашли Алангогаза қишлоғига етиб келганда "Темурбек кишини Қорабоғда ўтказиб, ҳозирда Султонияга жўнаб кетганини эшитишарди. Улар қишлоқда бир муддат қолишарди. Қишлоқ аҳли уларни жуда яхши қутиб олиб, ўзига хос меҳмон қиладилар. Клавихо бу ҳақда алоҳида тўхталиб, бу қишлоқ одатига кўра, келган меҳмонга хонадонлардан олиб чиқилган гиламга ўтириш тақлиф қилинганини айтади. "Гиламнинг устига дастурхон эмас, доира шаклида чарм супра ёйишиб, қулча нонлар қўйиларди, — деб ёзади Клавихо. — Бу ернинг нони қуйдагича тайёрланади: озгина уни қориб, зувалани юпка ёйиб, сўнг оловда товани қиздириб, унга зувалани

қилади.

Элчилар Темур тасарруфидаги турли шахарлардан ўтар экан, шахар ҳокимлари ва аҳолисидан Темур ҳақидаги турли воқеаларни тинглашарди. Жумладан, Норадинга қарашли Маку деган қасрда қаср ҳокими ҳикоя қилиб берган қуйидаги воқеани олайлик: "...Темурбекнинг набираси Жаҳонгир Мирзо ва унинг аъёнлари қандайдир бир хазинани яшириш мақсадида қасрга кириш учун рухсат сўраган, лекин у хазинани ўзи олиб яшириб, сақлаб бериши мумкинлигини, Жаҳонгир Мирзони эса қасрга киритмаслигини айтган. Шундан сўнг Жаҳонгир Мирзо бу ҳақда сўз очмаган экан".

Элчилар Хой шахрига етганида Бобил султони Темурбекка юборган элчисини учратишарди. Бу воқеа жуда аҳамиятлидир. Бобил элчиси Темурбекка атаб совғалар орттилган ўн бешта туя билан йигирмага яқин қўриқчи аскарлар кузатувида йўлга чиққан, яна олтига туяқуш ва битта жирафа ҳам олиб боришарди экан. Бу эҳтиром Соҳибқироннинг улғу мавқеа ва обрў-эътиборидан далолат эди.

Табриз шахри ҳақида сўз юритар

гишли жойларда салтанатга қарашли отлар тайёрлаб қўйилган, бу отлардан меҳмонлар йўлларда кеча-кундуз фойдаланишлари мумкин. Бир жойда юзта, иккинчи жойда элликта, яна бир жойда икки юзта мана шундай чопқир отлар то шахри Самарқандга етиб боргунча шай қилиб қўйилган. Бу шахардан ўн кунлик масофада, Бобил қаршида Бағдод шахри жойлашган".

Элчилар Миана шахрига етганларида Соҳибқироннинг катта ўғли Мироншоҳ юборган чопар келиб, элчилар сафарни тезлаштиришларини, бу ердан унча узоқ бўлмаган далада, лашкарлари билан турган шох ҳузурига етиб боришларини сўрайди. Элчиларга салтанат отларидан тақдим этилган, кеч кириши билан улар йўлга чиқади. Тонг отишда эса Мироншоҳнинг иккинчи чопари етиб келиб, шох элчилар билан учрашиш ниятида, Султонияга қараб келаётганини, шу сабабдан элчилар сафарни янада тезлаштиришлари лозимлигини маълум қилади. Ниҳоят, Султонияда Мироншоҳ элчилар билан учрашарди, улар шарафига зиёфат бериб, ҳар бирига тўн қийдиради. Уч кун Султонияда қолган элчилар яна йўлда давом этадилар. Сафар чоғида Клавихога ҳамроҳлик қилаётган икки элчи ва уларнинг айрим одамлари бетоб бўлиб, сафарни тўхтади. Клавихо эса ўз одамлари билан йўлда давом этиб, Ферузқўҳ қасрига етганида Темурбек бундан ўн икки кун аввал бу ерда бўлиб, кейин Самарқандга жўнаб кетганидан воқиф бўладилар. Соҳибқирон элчиларни шошириб, Самарқандда учрашиш учун тезроқ йўлга тушинлар, деб тайинлаб кетганидан хабар топширади.

Йўлда давом этиб, Хогоса шахрига етганларида уларга отлар берилади ва Амир Темур юборган ясовул ҳамроҳлигида Самарқандга отланишарди. Бу ҳақда Клавихо бундай ёзади: "Ясовул меҳмонларга ҳурмат кўрсатиб, уларни йўл давомида таом ва зарур нарсалар билан таъминлаб турди. Ундан ташқари, элчилар сафарни тезлаштиришлари учун ҳар кун отларни алмаштириб берди. Чунки Соҳибқироннинг фармойиши билан Самарқанд шахрига етиб боргунча ҳар кунлик йўл охирида бир жойда юз, яна бир жойда икки юз от тайёрлатиб қўйилган. Соҳибқирон бирор жойга жўнатган ёки

Андижон Давлат университети "Ўзбек тили ва адабиёти" кафедраси мудири Салима Мирзаева халқ оғзаки ижоди намуналарини, миллий қадриятларни йиғиш ва тарғиб этишга баҳоли қудрат улуш қўшиб келаётган олимулардан бири.

Салима опа яқинда "Ўзбеким «ёр-ёр»лари» деб номланган мўъжазгина китобча тайёрлаб, унда тўй, маросим қўшиқлари бўлган Андижон «ёр-ёр»ла-

ри ва ўланларини жамлаган.

— «Ёр-ёр» жанрининг илдизлари жуда қадим замонларга бориб тақалади, — дейди у киши. — У узоқ даврлардан буюн халқимиз томонидан ижро этиб келинади. «Ёр-ёр»лар фақатгина никоҳ тўйларида қизни хонадонидан узатиш, йигитнинг уйига кузатиб бориш ва келинни уйга олиб кириш пайтидагина айтилади. Шунинг учун ҳам никоҳ тўйларимизни уларсиз тасаввур қилиш мумкин эмас.

— «Ёр-ёр»лар ҳар жойда

турлича ижро этилади. Ҳатто йигитлар айтадиган «ёр-ёр»лар ҳам бор экан-а?

— Тўғри, аксарият жойларда «ёр-ёр»лар фақат ёшлар томонидан ижро этилади. Баъзида келинни кузатиб борувчи хотин-қизларимиздан бири чилдирма жўрлигида «ёр-ёр»нинг асосий матнини айтса, қолганлар унга жўр бўлишади.

Фарғона водийсининг айрим жойларида ва хусусан Ўш шахри ва қишлоқларида «ёр-ёр»ни йигитлар ҳам айтади. Бу — жўралар қувёни келиннинг олдига олиб киришарди пайтда баланд овозда жўр бўлиб қуиланадиган ўландир. Бу ҳам хал-

қимизнинг ўзига хос удумларидан бири ҳисобланади.

Бир сўз билан айтганда, «ёр-ёр»лар самимиятга, эзулик ва яхшиликка йўғрилган ўзбекнинг қалб дафтариридир. Унинг ҳар бир сатрида соддалик, халқимизнинг фарзандларига меҳр-муҳаббати, уларнинг келажагига бўлган умид-ишончи муҳрланган.

Бу жанрнинг ким қилган, Заргар қилган, «ёр-ёр». Заргар қилган жанрнинг, Узб бўлмас, «ёр-ёр». Аллоҳ қўшган тақдирини, Бузиб бўлмас, «ёр-ёр».

Шунингдек, келин-кувёнинг қўша қариши, фарзандларининг

✓ ҚАДРИЯТЛАР

орзу-ҳавасини кўриши, бахтли умр кечириши ҳам эзгу тилаклар орқали билдирилади.

Оқ ўтовлар қурилган айвонининг, «ёр-ёр»,

Ўғил-қизинг ўйнасин тўрт ёнингда, «ёр-ёр».

Куёв-қайлик иккиси униб-ўссин, «ёр-ёр»,

Тўққиз қиз-у, тўққиз ўғил Худо берсин, «ёр-ёр».

Ҳа, турмуш қураётган ёшларга фарзанд тилаш халқимизнинг асрлар давомида шакланган урф-одатлари, анъаналаридан бири бўлиб, бу дуолар «ёр-ёр»ларда ҳам ёрқин ифодаланган.

З. АБДУЛЛАЕВА
суҳбатлашди.

ТОПГАН КУН

Амир Темури ҳарб илмида тенгсиз саркарда, мағлубият аламини тотмаган фотиҳ бўлиши билан бирга маҳоратли жангчи ҳам эди. Европага қўқув солиб турган Йилдирим Боязид устидан қозонилган ғалаба Соҳибқирон шухратига шухрат қўшди, уни дунёнинг энг қудратли ҳукмдорига айлантириб қўйди. Тарихий манбаларда Туркистондан ҳайдаб борилган уюр-уюр аргумочлар билан таъминланган отлик қўшин Анқара жанги тақдирини ҳал этгани ҳақида ёзилади (кейинчалик бу усул шахмат тахтасига ҳам кўчиб, икки от билан ҳужум уюштириб мот қилинадиган ўйин вазияти «Темурнинг темир кафаси» дея атала бошлади). Мухораба натижаси чор атрофга тарқалган, не-не шохлар қўрқувдан даг-даг титраб, не-не қироллар Темур пойига юқиниб келмади, дейсиз. Зотан, муаррих ибн Арабшоҳ таъбири билан айтганда, ҳар бир шоху султон, хоҳ жанг майдонида бўлсин, хоҳ шатранж ўйинида, Соҳибқирондан энгиллиб мот бўларди.

ШОҲГА РУХ ҲАМЛАСИ

Амир Темури билан бевосита мулоқотда бўлган замондош тарихчиларнинг таъкидлашича, ул зот машаққат берилмаган, кўнгилочар машғулотларни эса умуман суймаган. Аммо буюк саркарда шатранж ўйнашни ёқтирган. Чунки шатранж унинг учун шунчаки эрмак эмас, аксинча, фикрлаш қобилиятини юксалтирадиган ўйин эди. Айниқса, жуда жахли чиққан вақтлар машҳур шатранжчиларини чақиртирар, дона суриб дам оларди. Бу борада Амир Темури унча-мунча одам бас келолмас, шу боис қўшинга доимо бир неча кучли шахматчилар ҳам ҳамроҳлик қиларди. Ибн Арабшоҳ «Аҳойиб ал-мақдур фи тарихи Таймур» асариде улар ҳақида ҳам алоҳида тўхталиб ўтган. Мухаммад ибн Ақил ал-Хайми ва Зайн ал-Яздий Соҳибқироннинг хос шатранжчилари бўлган. «Шатранжчиларнинг алломаси фақиҳ, ҳадисчи (олим) Алоуддин ат-Табризий эди. У Зайн ал-Яздийга ортиқча бир пиёда қўяра ва ундан голиб чиқар, ибн Ақилга эса битта от қўйиб, унинг устига миниб оларди (енгарди)». Темур фақат унгагина: «Гўё мен мулк сийёсатида ягона бўлганимдек, сен ҳам шахмат оламида тенгсизсан», дея тан берганди.

Муаррих Ибн Қози Шувъоннинг ёзишича, бир кун Амир Темури дона суриб ўтирганида унга икки хабар келтиришди. Биринчиси ўғил фарзанд кўрган, иккинчиси эса Сайхун бўйида қурдирлаётган шаҳарнинг битгани ҳақида эди. Ҳукмдор бу икки хушхабарни эндиgina

ҲАРБУ ШАТРАНЖДА ТЕНГСИЗ ҲУКМДОР

рақибига рух билан шох берган пайти эшитгани боис ўғлига Шохрух, шаҳарга эса Шохрухия деб ном беради.

Темурнинг хос шатранжи

Ўғлига ўйиндаги бир ҳамланнинг номи билан берган ҳукмдор бора-бора оддий шатранждан кўнгли тўлмасдан унинг мураккаб турини ўйлаб топган. Айрим тарихчиларнинг фикрича, «Шатранжи комил» ёки «Шатранж ал-кабир» деб ҳам аталадиган бундай шахмат тури илгари-дан қолган, фақат ўйнаш анча қийин

«Темур шатранжи»нинг қайта тикланган варианты

бўлгани учун кенг тарқалмаган, Соҳибқирон эса уни янада мукамаллаштирган экан. Нима бўлмасин, бу мураккаб ўйин тури тарихда «Темур шатранжи» номи билан қолди. Соҳибқирон шахси билан қизикқан шоху гадо унинг махсус шатранжи ҳақида ҳам албатта эшитарди. Шу боис у тезда машҳур бўлиб кетди, аммо унчалик омаллашмади. Чунки катта тахтада дона суришни ҳар ким ҳам урдалай олмасди. Шу боис бўлса керак, «Темур шатранжи» хусусида батафсил маълумотлар бизгача етиб келмаган. Амир Темур ва Алоуддин ат-Табризийнинг кескин ҳамлаларига бой баҳсларига бир неча бор гувоҳ бўлган Ибн Арабшоҳ ҳам «Бу ўйинни ўрганиш йўли амалда осонроқ бўлиб, уни (курук) сўзлар билан шарҳлаш фойдасиздир», деб осонгина қўтулиб қўя қолади. Муаррих адашган эди, мана, орадан олти-етти аср ўтди ҳамки, бугунгача ҳеч ким ўйин тартиби, қонун-қоидаларини тўла тиклашга муваффақ бўлмади.

«Темур шатранжи»ни инглиз тилшуноси Дункан Форбс «Шахмат тарихи»

китоби(1860)да ўттиз саҳифа қилиб завқ-шавқ билан таърифлайди. У масалага ўз мантигидан келиб чиқиб ёндашгани туфайли билиб-билмай хатоликларга ҳам йўл қўйган. Бу борада кўпчилик Иван Держанский тадқиқотларини аслига яқинроқ дея эътироф этади. Аммо, юқорида айтилганидек, чалкашликлар ҳали охиригача ечилмаган.

Туя, жирафа, шер, буқа...

Темурнинг катта шатранжи тахтаси бир хил рангда бўлиб, ўн бир қатор, ўн устундан иборат эди. Махсус иккита қўшимча катакиннинг бири иккинчи қаторнинг ўнг тарафиде, иккинчиси тўққизинчи қаторнинг чап томониде жойлашган (аммо бу Ибн Арабшоҳда кўрсатилмаган). Улар «қалъа» деб аталиб, ўйинда муҳим ўрин тугарди. Агар шох рақибининг қалъасини эгаллаб олса, ўйин дуранг билан тугайди, шохдан бошқаси эса бу ерга қиролмайди. Демак, Амир Темур 64 та катакда эмас, 112 та катакда дона сурган.

Катта шатранжда ҳар бир томон қўйидаги тошларга эга бўлган: шох, вазир, фарзин (инглиз ва руслар буни «генерал» деб таржима қилишган, демак, саркардага тўғри келади), икки жирафа, икки илгор, икки от, икки рух, икки фил, икки туя, икки даббоба (махсус ўқ ўтмас ҳарбий қурилма, қалъаларни забт этишда фойдаланилган) ва ўн битта пиёда. Ўз навбатида, пиёдалар ҳам ҳар хил бўлган: шох пиёдаси, вазир пиёдаси, пиёда пиёдаси... дея бир-биридан фарқланган. (Баъзи манбаларда буқа, арслон, денгиз маҳлуки сингари бошқа тошлар ҳам бўлгани айтилади. Бироқ уларни қандай ориитиш тўғрисида маълумотлар учрамайди. Шунга қараганда, Амир Темурнинг махсус шатранжи бир неча хил бўлган бўлиши мумкин.)

Кичик ва катта майдон

Темурнинг катта шатранжи чин маънода катталар ўйинидир. Ахир, 112 катакда дона суриш учун шунга яраша қуввайи хофиза, салоҳият зарур-да. Амир Темур ҳарб майдонининг рамзий нусхаси – шатранж ўйнаб, рақибни нималар ҳақида ўйлаётгани, кўнглидан қандай ўй-фикр кечаётганини ҳис қилиш, стратегик режалар тузиш ва қўлланган юришлар уюштириш ҳадисини олган бўлса, ажаб эмас.

Фаррух ЖАББОРОВ,
«Оила ва жамият» муҳбири.

БИЛАСИЗМИ?

ТИРИКЛИКНИ ТАСДИҚЛАШ

Ўзбекистон Республикасида нотариатнинг вазифаси жисмоний ҳамда юридик шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини қонунларда назарда тутилган нотариал ҳаракатларни амалга ошириш йўли билан ҳимоя қилишни таъминлашдан иборатдир.

Нотариуслар фуқаролар, юридик шахслар ўртасидаги битимларни, яъни олди-сотди, ҳадя, алмаштириш шартномалари, ишончнома сингари ҳужжатларни, шунингдек, фактларни тасдиқлаш билан боғлиқ нотариал ҳаракатларни ҳам амалга оширадидилар.

Ана шундай нотариал ҳаракатлардан бири фуқаронинг тирик эканлиги фактини тасдиқлашдир.

Шахснинг бедарак йўқолганлиги ёки унинг вафот этганлиги факти фақат суд қарорига қўра тасдиқланса-да, фуқаронинг тирик эканлиги факти давлат нотариал идораси ёки хусусий амалиёт билан шўғулланувчи нотариуслар томонидан тасдиқланади.

Фуқаронинг тирик эканлиги фактини тасдиқлаш учун унинг ўзи нотариусга шахсан муурожаат қилиши шарт. Бу ҳаракатни ишончномага асосан ёки вақил орқали бажаришга йўл қўйилмайди.

Мавлуда ЭМИНОВА,
Фаргона вилояти Ёзёвон тумани давлат нотариуси

МУНОСАБАТ

НА САЛОМ БОР, НА АЛИК...

«Олманинг тагига ўрик тушмайди» — 6-сон

Ҳа, мени ёзишга ундаган «Олманинг тагига ўрик тушмайди» мақоласидаги «Айрим фарзандларни шайтон йўлдан адаштиряпти...» жумласи бўлди. Тўғри-да, бу «сотка» деган матоҳни катталарку сал бўлса-да меъёрида ишлатади, лекин болаларимиз шу даражада берилиб кетишдики, бу дунёда гўё шундан бўлак эрмак йўқдай туюлади.

Устига устак, телефоннинг турли хиллари бетининг реклама қилиниши-чи? Ҳозир ёшларнинг қай бирига қараманг, на оғзи, на қулоғи тинади. Ўзига ўзи гапириб, қулоқ-бошларига алламбалоларни тақволиб, қаршингиздан безарайиб ўтиб кетаверади. На салом бор, на алик, зўрға бош силқийди, холос. Ўқувчиларимдан бири «Устоз, қаерданам чикди шу телефон ўзи, пули қақди деб салом-аликсиз мақсадини гапириб қўя қолишди. Тунув кун тоғам телефон қилиб, осмондан тушгандай «Опанга айт, эртага уйга келсин», деди-ю, овози узилди. Авваллари шу тоғам велосипедда келиб, ҳол-аҳвол сўрар, бир пиёда чой ичиб кетарди», деди.

Ота-боболаримиз, момоларимиз бир-бирини қўришганда қандай узоқ сўрашиб, бир-бирини тафтини олишган. Бағрига босиб қўришишган, «ранг кўру-ул ҳол сўр» қилиб, кайфиятга қараб дардини англаб, ҳамдард бўлишган, оғирини энгил қилишган.

Фотима БОЛТАЕВА,
Хоразм вилояти.

ҚИЗИМ, СЕН ЭШИТ!

лик қўриб, ҳаётнинг моҳиятини озми-кўпми англаб етишиб, ота-она розилиги билан турмуш қуришди. Ва улар бир-бирини тушуниб, бир-бирларига ёрдам бериб, Ойбек машҳур адиб, Зарифахоним кимёгар олма бўлиб етишди. Давр шамолларидан, ҳаёт тўзонларидан бир-бирини асраб, авайлаб ўтишди...

Ўтган йили айнаи туш пайти Тошкент куранти ёнидаги бекатда автобус кутиб ўтирган эдим. Бир новча, қорача йигит ва бўйи пастроқ рангпар қиз қўлтиклашиб келишди. Боланинг юзи кичкина, бир қулоғида оқ қўзлик зирак. Қўзлари аланечук бежо. Тутатиб сигарет чекди. Кейин қолдигани асфальт йўлга улоқтирди. Чирт этиб тупурди ва қизни бағрига тортиб, ўпа кетди. Қиз ҳам атроф тўла кексалар, аёллар, ёшлар... Ўйлаб қолсан киши: шуми энди севги деганлари?

Ҳақиқий севгида ҳаё бўлади, андиша бўлади ва ҳеч қачон қўз-қўз қилинмайди. У гул эмаски, истаган жойда бир ҳидлаб, улоқтириб кетаверсанг... Қолаверса, ориятли, фаҳм-фаросатли йигит (қиз ҳам) севгисини кўча-қўйда дастурхон қилмайди. Хуллас, севиш-севилишга лойиқ йигитни (қизни) учратиш учун сабр-тоқат, одоб, илм, тадбир, дид керак. Сабрининг тағи олтин, деб бекорга айтмаган машоийхлар.

Санъат МАХМУДОВА

ЙИГИТ ТАНЛАШДА АДАШМАНГ

Умр йўли узок. Юраверасиз, юраве-расиз. Гоҳо равон, гоҳо ўнқир-чўнқир... Аммо бу йўлда яхши бир йўлдошнингиз бўлса, жазирама ҳам майин шаббодга айланади. Аччиқ изғирин ҳам илик, юмшоқ қўллари билан сочларингизни силайди...

Оҳ-х, қандоқ топиш мумкин, бундоқ доно, меҳрибон ҳамроҳини?

Ҳаётни кузатиб, озми-кўпми яшаб, қўрдимки, «Ҳойибдан келажак бахт бир афсона» экан. Ҳа, ҳаммасига ўзимиз билиб-билмай шўшиллуб қабул қилган қарорларимиз сабабчи бўларкан. Бахтни ҳам, бахтсизлиқни ҳам ўзимиз яратар эканмиз.

Хўш, нима қилиш керак? Менимча, биринчи ўринда қўзни катта очиб, ҳаётга онгли муносабатда бўлиш керак. Пухта билим олиш, кўп китоб ўқиш зарур. Албатта, ҳаётнинг тап-тайёр дастурилама-ли йўқ. Лекин ундаги воқеаларнинг, тақдирларнинг мағзини чақа билсақ, ҳуло-са чиқара олсак, фойдадан холи эмас. Энг муҳими, бир қарорга келишдан олдин кўпни кўрган момолар билан суҳбатлашиб, маслаҳат олиш жоиз. Оғир бўлинг, узоқ ўйланг. Йигитнинг ирода-

сини, мардлигини, инсонийлигини синаб кўринг. Салга жаҳли чиқиб кетавермай-дими? Ваъдабоз эмасми? Кийиниши, юриш-туриши, муомала маданияти сизга ёқадими? Билими, касб-кори, хунари тайинлими?

Шундоқ юз-қўзига ёки пулига, балким машинасига қараб севиб қолишни мен севги демайман. Одабийлигини, инсоний маданиятини, одобини, мард-лигини, меҳрини севинг.

Ибрат олса аргизуғай ҳаётий мисоллардан бирини келтирмаман:

...Ун етти-ўн саккиз ёшида бир-бирини учратган Ойбек ва Зарифа Махдуми-роновлар саккиз йил давомида муҳаббатларини синовадан ўтказишган. Сизга бу бироз эриш туюлар. Йўқ, биз бундай сабр-тоқатни олқишлашимиз, ўрناق олишимиз керак. Улар саккиз йил давомида қўл ушлашиб, ялло қилиб юришгани йўқ. Улар ўқишди, илм қўққиларига интилишди. Ойбек Тошкентда университетни тамомла-лаган, Ленинградда ўқиди. Зарифахоним ҳам аввал қизлар билим юртини, кейин университетни тамомлади. Ёшларга дарс бериш билан бирга илмий излашишга киришди. Хуллас, маънан, руҳан тайёргар-

✓ БЎЛГАН ВОҚЕА

...Бир куни уйимизнинг шифтидаги иницида эндигина бола очган қалдирғочлар хавф-хатар сезгандек чирқиллаб, у ёқдан-бу ёққа уча бошлади. Уларнинг ёрилиб кетган уясига кўзим тушди-ю, югуриб бориб отамга айтдим. У киши юпқа тахта қоқиб, қалдирғочлар инини таъмирлаганидан сўнг, улар энди раҳмат айтаётгандек чуғурлашиб бошимиз устида уча бошлади. Отам «Қалдирғоч — беозор қуш. У кирган уйга файз, кут-барака келди. У жой топган кунийёқ уя қурмайди, икки-уч кун уй эгасини синайди. Ҳеч ким озор бермасанига ин қуради. Уясини бузиш, уларга азоб бериш катта гуноҳ», деб кўп такрорларди. Лекин ҳар қанча қизиқиб сўрасам ҳам, қандай гуноҳ эканини тушунтириб бермасди. «Катта бўлсанг, ўзинг билиб оласан, қизим», дерди.

Бу воқеага ўн йилдан ошди. Аммо ҳар йил баҳорда қалдирғочларни кўрсам...

Бир куни Бўригул ҳоланинг уйига китобимни олиб келгани бордим. Хола ҳол-аҳвол сўрашган, «Кўк сомса ёпаётгандим, насибангиз қўшилган экан», дея уйига таклиф қилиб, тандир томон кетди. Қайтишда узун таёқ ва ҳокандозни олиб келди, айвоннинг шифтида чуғурлашиб турган қалдирғочларга қараб, «Шулардан безор бўлдим. Яқиндагина уйимни таъмирлатган эдим, ҳаммаёқни ифлос қилиб юборди. Уясини бузиб қутулмасам бўлмайди», деганида беозор қушларга раҳим қилиб, «Жон холажон, уларнинг уясини бузиш гуноҳ-ку! Тез кунда полапонлари учиб кетгач, уйингизни яна оқлаб оласиз», дея ялиниб-ёлвориб қўлидаги таёққа ёпишдим. Аммо хола «Қоч, болаларини учиргунча, уйим вайронага айланади. Майли, мен ёмон одам бўла қолай»,

ҚАЛДИРҒОЧЛАР ҚАРҒАГАН АЁЛ

дея узун таёқ билан қалдирғочнинг уясини аёвсиз бузиб ташлади. Ерда ётган учта полапонининг тепасида чарх уриб айланаётган бир жуфт қалдирғочни кўриб беихтиёр кўзларимдан ёш чиқиб кетди. Эндигина тухумдан чиққан жиш жўжаларни қўлимга олмоқчи бўлганимда, хола қақ-қонлик билан уларни уясига қўшиб супуриб ҳокандозга солиб, ҳовлига чиқиб кетди. Патлари тўзиб кетган қалдирғочлар эса хола-нинг у ён-бу ёнига ўзини урар, қандай бўлмасин болаларини қутқармоқчи бўлиб жанг қилар, тинимсиз чирқиллашарди. Хола улардан тезроқ қутулмоқ учун ҳокандоздаги полапонларни ёнаётган тандирга ташлаб юборди. Болаларидан жудо

бўлганини ҳис этган қалдирғочлар чирқиллаганча бир неча бор чарх уриб айланиб, охири ўзларини ловуллаб ёнаётган тандирга урди...

Бир зумда кўз ўнгимда содир бўлган бу дахшатли воқеа гўёки тушда кечаётгандек туюлар, умуман ишонгим келмасди...

Орадан икки-уч йил ўтиб, хола-ни тасо-дифан кўчада учратиб қолдим. Ориқлаб, қорайиб кетгани учун аввалига таниёлмадим. Нимжон, касалмандлиги шундоқ кўриниб турарди. У бироз юзимга термулиб турди-да, кўз ёшларини рўмолчаси билан арта-арта каловланиб гап бошлади:

— Эҳ, қизим-а, сен сўрама, мен айтмайин, қалдирғочларнинг қарғиши урди оиламизни. Яқинда катта қизимнинг уйи ёниб кетди, учта фарзанди қуйиб қолди. Яхшиямки, бахтига қўшилари қутқариб қолибди. Қизим эса бу хабарни эшитиб-юқ юраги ёрилиб, ишхонасида оламдан ўтди. Кўёвим болалари билан шифохонада ётибди. Ҳар куни уларни кўргани борганимда, иккала қизи онасини сўрайди. Уларга нима дейишимни билмай, юрагим эзил-иб кетади. Икки яшар ўғилчаси эса фақат йиғлагани-йиғлаган. Бахтимга невараларим соғайиб кетишсин-да. Ўшандан бери тинчим йўқ, патлари тўзиб кетган бир жуфт қалдирғоч тушимга кириб, азоб беради. Уч йилки, уйимизга қалдирғоч келмайди. Ҳар йили баҳорда уларни интизор бўлиб кутаман. Қанийди яна қайтса, уйимнинг тўрини бераман, деб ният қиламан. Лекин келмаяпти. Гуноҳга ботдим, гуноҳга...

София НАЗАРОВА

✓ ГАЗЕТХОН ИЛҲОМИ

Абдулло
ҲАКИМ

ЮЛДУЗ БЎЛИБ ЯШАЯПСАН...

Жудо бўлиб Раъносидан,
Гавҳари бебаҳосидан,
Сўзлари нурманосидан
Кўзи гирён Абдулломан.

Мен айрилдим қалдизидан,
Вафодорим, гулгузидан,
Садоқатли дил сўзидан —
Кўнгли бирён Абдулломан.

Фироқ бизни айро этмиш,
Қундузими қаро этмиш,
Мени мотамсаро этмиш,
Қалби вайрон Абдулломан.

Ёруғ кечган кунлар қани,
Даврон сурган кунлар қани,
Сухбат қурган туллар қани?
Мен саргардон Абдулломан.

Энди сени тополмасман,
Василинга ҳеч етолмасман,
То тирикман, умтолмасман —
Зору нолол Абдулломан.

Нега буздинг аҳдингни, гулим,
Нечун мени қолдирдинг дотда?
Сенсиз менинг ҳаловатим йўқ,
Юрак ёнар мангу фироқда.

Хаёлимда тириксан, жоним,
Мен-а қадам ташламоқдасан.
Ерда эмас, қурли осмонда
Юлдуз бўлиб яшамоқдасан.

Ҳар тун термуламан самога,
Тулашган Ой бу — сенинг юзинг.
Бошим узра чарақлаб турган
Порлоқ юлдуз — сенинг юлдузинг...

Бухоро

✓ ХУҚУҚ ВА БУРЧ

УМРБОД ТАЪМИНЛАШ ШАРТИ

Ҳузурига ёши қирқдан ошган киши келиб "Мен бир йилдан бери кекса қўшнимнинг иссиқ-совуғидан хабар олиб тургандим, лекин яқинда бошқа бир қўшнимизга нотариусдагилар васиятнома ёзиб беришибди, шунча қараганимга қуйиб қолавераманми энди?" дея мурожаат этди. Мен унга қонуний асослар билан белгилаб берилган шартларни тушунтирдим. Яъни васият қилувчи шахс исталган вақтда ўз васиятномасини ўзгартириши, бекор қилиши мумкинлигини айтдим.

Ўзбекистон Республикасининг "Нотариат" тўғрисидаги қонунининг 45-моддасига биноан муомалага лаёқатли фуқароларнинг шахсан ўзлари тақдим этган васиятларига тасдиқланиши белгилаб қўйилган, яъни ушбу ҳужжат вакиллар орқали тасдиқланмаслиги қайд этилган. Шунингдек, бу ҳужжатни тасдиғида васият қилувчидан васият қилинаётган мол-мулкка бўлган ҳуқуқни тасдиқловчи далиллар ҳам талаб қилинмаслиги кўрсатиб ўтилган.

Яна бир жиҳати, васият қилувчининг шахси паспорт бўйича аниқланиб, руҳий касал ёки ақли заиф ва ё шунга ўхшаш ҳасталиги сабабли суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топилган қарор қонуний кучга кирганидан унинг номидан васиятнома тўлдириш рад этилиши мумкин.

Барибир сизни юқоридаги фуқаронинг берган ҳақли саволи ва унга қонунда белгиланган жавоб қизиқтириши табиий. Бу фуқарога Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 530-, 531- ва 532-моддаларига мувофиқ ўзи қарашиб турган кекса ёшдаги қўшнисини билан умрбод таъминлаш шартномасини тузиши мумкинлигини батафсил тушунтирдик. Яъни уй-жой(квартира)ни бошқа шахсга бериш шартномасида барча шартлар белгиланган. Моддий таъминот турлари, уларнинг бир олийк баҳоси ва уй-жой(уйнинг бир қисми)квартиранинг қиймати кўрсатилган. Оддий қилиб айтганда, бу ҳужжатнинг афзаллиги шундаки, ушбу шартнома имзолангач, бу жойни сотиш, гаровга қўйиш, ҳада этиш мумкин эмас.

Ўроғзгул ЭГАМНАЗАРОВА,

Тошкент вилояти

Бекобод шаҳар давлат нотариал идораси
нотариуси.

СИНГАН ОЙНА БИТМАЙДИ

«Ёшим 17 да, умримнинг энг чиройли, энг қувончли онлари бўлган 18 ёшга қадам қўйиш арафасидаман. Тенгдошларим бу баҳордан жуда катта орзулар қутаётгани шубҳасиз.

Мен-чи, мен? Ҳис-ҳаяжонга тўлиб-тошган, бегубор орзулару ўтти муҳаббатга лиммо-лим бу даврдан нималар кутишим мумкин? Нимани кутишга ҳақлиман?

Бундан бир йил олдин уйимизга мен севган йигитнинг совчилари келиши ва бундан жуда севиндим. Лекин ота-онам совчиларга рад жавобини беришди. Уларнинг «қизимиз ҳали жуда ёш, ҳеч бўлмаса мактабни тугатиши керак, эндигина 16га тўлди ахир», деган гапларини эшитиб, қазабланиб кетдим. Улардан қандайдир йўл билан ўч олишни кўнглимга тугдим. Сўнг бунинг режасини туздим.

Наврўз байрами арафаси эди. Уйдагиларга байрамга тай-ёргарлик кўришга кетаётганимни айтиб, нарсаларимни имижимида йиғиштирдим. Кўнгли қўйган йигитим билан гапни бир жойга қўйиб, уйдан бош олиб кетдим. Нима қилай, ўша пайт кўзимга шу йигитдан бошқа ҳеч нарса кўринмасди. Биз унинг қишлоқдаги бир қариндошиникига бордик. Улар бизни совуқ-кина қарши олишди. Мен уларнинг бу муносабатни вақтинчалик деб, табиий қабул қилдим. Бир муддат ўша ерда қолдик. Кейин ижарага уй олиб, ўша

✓ САБОҚ

ёққа кўчиб ўтдик. Шу тариқа зўр-базўр бир ой кун кўрдик. Бор пулимизни ижара ҳақига тўлаб, хаттоки нонсиз қолгач, ҳаёт фақат мен ҳис қилган туйғулардан иборат эмаслигини, унда турли, баъзида бир қўқилсангиз, қайтиб ўзингизни тиклаб ололмайдиган ўқир-чўқирлар ҳам бўлишини тушуниб етдим. Афсус, бу пайт кеч бўлган эди. Севгим билан жанжаллашиб қолдик. У ҳам шуни кутиб турган экан, барча азобларимга сен айбдорсан, деди. Кейин мен ҳам, у ҳам ўз уйимизга қайтиб келдик. Ота-оналаримиз, катталарнинг қаҳри келган бўлса-да, нималарнидир андиша билиб, бизни никоҳдан ўтказишга мажбур бўлишди. Орадан вақт ўтиб, биз ота-она бўлдик. Ҳали ўз йўлимизни топиб улгурмаган, бирон касб-кор бошини тутмасимиздан, бизнинг бўйнимизга оила боқиш ва фарзанд тарбиялаш масъулияти тушди. Ҳозир

орамиздаги туйғулардан асар ҳам қолмаган. Қийинчиликлар туфайли турмуш ўртоғим Россияга ишлагани кетдим деб, ҳаётимиздан ҳам бутунлай гойиб бўлди. Мен эса, шу ўтқинчи ҳою-ҳавасни деб кечириб бўлмас хатога йўл қўйиб бўлгандим. Ахир ота-онамнинг яккаю ягона қизи эдим. Улар мени не-не орзу-умидларда улғайтиришганди. Мен-чи? Ўз ҳисларимнинг қўрбонига айланиб, орзу-ҳаваслардан айрилдим. Ҳар бир қизнинг орзу-си бўлган ва ҳаёти давомида бир бора эришадиган, оппоқ либосларда янги ҳаётга қадам қўйишдек бахтдан мосуво бўлдим.

Бу йўқотганларимнинг бир қисми эди, холос. Бугун қизалоғимни қўлимга олиб, бир пайтлар онам мени не азобларда дунёга келтирганини англадим.

Энди на ота-онамнинг мендек ношуд қизни кечирishi-га ва на қилган ҳатойимни тузатишга умид қила оламан. Қўлимдан келгани — тенгдошларимга айтмоқчи бўлганам, ота-она сўзларига қулоқ тутин. Улар бизга фақат яхшиликни раво қўришади. Умрининг ҳар бир онини ўз вақтида муносиб қарши олиш бахтига эришинг.

Муҳаббатнинг мунгли хикоясини Дилҳаёт Абдувоҳид қизи қоғозга туширди.

АЛДАГАНИ БОЛА ЯХШИ... ЭМАС

ТАРБИЯ

Шахс маънавияти, дунёкараши, тасаввур ва эътиқоди-га алоқадор кўникмалар мажмуи асосан оилада шаклланади. Шу маънода, оила — ҳақиқий маънавият ўчоғи, мафкуравий тарбия муҳитидир. Миллий мафкурага хос илк тушунчалар инсон қалбига оила муҳитида сингади. Бу эса бобо ўғити, ота ибрати, она меҳри орқали рўй беради.

АМИР ТЕМУР ИБРАТИ

Масалан, ўзбек оиласида бола онгидан соғлом ғоя ва билимларнинг шаклланиш жараёнида бобо-момо ва яқин қариндош-уруғлар ҳам бевосита иштирок этади. Азалдан бизда бола тарбиясида ота-онанинг қўли ва бобо ва бувиларнинг таъсири кучлироқ бўлган. Улар оиладаги маънавий муҳитнинг бошқарувчилари ҳисобланган. Бундай тарбия аънаёни буюк аждодларимиз тақдирда ҳам муҳим ўрин тутган. Масалан, Амир Темурнинг неваралари тарбияси билан оналари эмас, бувилари шугулланган. Хусусан, Мухаммад Султон, Халил Султон, Мирзо Улуғбек сингари темурий шаҳзодалар Сароймулкларини қўлида воғда этган. Амир Темур хазратлари: «Мен фарзанд тарбиялашда давлатни бошқаришдан кўра чуқурроқ мушоада, ундан ҳам чуқурроқ донишмандлик кераклигига ишонч

ҳосил қилдим», деганида қанчалар ҳақ эди.

ОТА-ОНА БЎЛИШ ОСОН...

Ҳар ким ҳам ота-она бўлиши, лекин бу вазифани бажара олмаслиги мумкин. Чунки бу ўта масъулиятли бурчни жамиятимиз манфаатига мос тарзда амалга ошириш учун инсон ота-оналик қилишга маънавий тайёр бўлиши лозим. Касбни пухта эгаллаш ва намунали меҳнат қилиш учун илм қанчалик зарур бўлса, фозил фарзандларни тарбиялаш учун ҳам шунчалик муҳимдир. Ўрта асрлардаёқ Саъдий Шерозий ота-онага, айниқса, аёл кишига илмнинг зарурати тўғрисида шундай ёзган эди: «Илм — аёл учун зийнат. Ақлини нодонликдан холос этган ҳар бир аёл номус, иззат, аёллиқ қадрини тушуниб этади ва ҳеч бир ишда адашмайди. Илмсиз бўлса, болани тарбиялашда турли хатоларга йўл қўяди».

«НЕГА МЕНГА ИШОНМАЙДИ?»

Бола тарбиялаш учун энг аввало ота-онанинг ўзи тарбияланган бўлиши талаб қилинади. Айримлар нега фарзандим менга

ишонмайди, деб ҳайрон бўлади. Лекин боласига ёшлиғида бир неча бор ваъда бериб, устидан чиқмагани, шу тўғайли ишончини йўқотиб қўйганини билишмайди. Сиз берган ваъдангизни бажаришингизни улар сабрсизлик билан, дақиқаларча санаб кутади. Интизорлик билан кутилган лаҳзалар келганида: «Дада, бугун бокқа олиб борасизми?»

деса-ю, ваъдангиз эсдан чиқиб кетган бўлса, мулзам бўлиб қоласиз. У кейинги сафар сизга ишонмайди ва ҳатто тинглагиси ҳам келмайди. Обруйингиз кетади. Шу боис, яхшиси, улдасидан чиқа оладиган ишга ваъда беринг. Акс ҳолда, бола ҳам воёга

етиб, катта бўлганда одамларга ваъда бериб, уни бажармасам ҳам бўлар экан, деган хулосага келиб қолиши мумкин.

МЕХР ТАРБИЯСИ

Болани илоҳи борица мустақил ишлашга, мустақил фикр юритишга ўргатинг. Масалан, бирор фандан қийналаётган бўлса, ўрнига ишлаб берманг, тушуниринг, дарсини ўзи ишлагандан сўнг, «Баракалла, ўзинг ҳам қўлингдан келар экан-ку», деб кўнглини кўтариб қўйинг. Ана шунда фарзандингизда ўзига ишонч пайдо бўла бошлайди.

Дейлик, мазангиз бўлмади қолди. Болаларингизга уй ишларини тақсимлаб беринг. Сизнинг ҳолингиздан хабар олиб туришин, ўзингизни ўтга-сувга ураверманг. Кичкинанингиз бўлса, ундан бошингизни силаб қўйишни илтимос қилинг. У жажжи қўлчалари билан бошингизни силаганидан кейин анча энгил

тортганингизни айтинг. Соғайишингизга ўзининг ҳиссаси қўшилаётганидан бола ниҳоятда хурсанд бўлади. Сизга нисбатан меҳри ортиб боради. Фарзандлардаги ота-онага, қайнона-қайнонага бўлган меҳрни ҳам ота-она тарбиялайди. Айтилик, сиз бугун бирор мева харид қилдингиз. Болаларга «Меванинг олдини бувинг билан булангга олиб бориб бер», дег. Ота-онанинг бу ишингиздан хурсанд бўлади ва кўнгли меҳрга тўлиб, фарзандингизни дуо қилади. Шу йўсинда тарбияланган бола кексайганингизда, кўзингиздан нур, белингиздан қувват кетганда, сизга тоғдек суякват бўла олади.

ЖАМИЯТ ОЛДИДА ЖАВОБГАРСИЗ!

Ота-она ўз боласининг ахлоқи ва ҳуқуқий маданияти учун жамият олдида жавобгардир. Ота-оналик бурчига эътиборсиз қараш фуқаролик масъулиятини ҳис этмаслик, муҳим ижтимоий бурчни бажармаслик билан тенгдир. Чунки болани дунёга келтиришдан кўра уни жамиятга нафи тегадиган, соғлом эътиқодли, солиҳ фарзанд қилиб тарбиялаш мушкулроқдир. Жамият ривожланиб, тараққий этиши ҳар бир оиланинг ўз фарзандларига бераётган тарбиясига боғлиқлигини унутмаслик лозим.

Каримжон РИХСИЕВ,
тадқиқотчи.

БАҲОРДАГИ БЕМАДОРЛИК САБАБИ

Эрта баҳорда ўзимизни ҳолсиз ҳис этмас, уйку босаверса ёки бироз тобиксиз қочса, иммунитетим пасайиб кетибди, деб нолийимиз. Ҳўш, иммунитетнинг ўзи нима, бу ҳақда нималарни биламиз? Ушбу саволларга олий тоифали шифокор, тиббиёт фанлари номзоди Карши ХУШАТОВ жавоб беради:

— Иммунитет — организмни ташқаридан ва ичкаридан таъсир қилувчи инфекциялардан ва ҳар хил ўткир сурункали касалликларни келтириб чиқарувчи омиллардан ҳимоя қилувчи куч. Бошқача айтганда, организмнинг ўзига хос филтёрловчи механизмидир. Меъда ва ичак шиллик қавати ичкадаги кераклик сопрофит микроблар, лимфоид тўқималар, макрофаглар иммун вазифасини ўтайди. Меъда кислотаси ва ичак ширасидаги интерферон, лизоцим ўзида темир сакловчи оксиллар кўп микробларни йўқотиб, ичкада ҳар хил зарарли моддаларни зарарсизлантириб, одам организмни турли касалликлардан ҳимоя қилади.

— Иммунитет пасайишига нималар сабаб бўлади ва бу қандай касалликларни келтириб чиқаради?

— Жисмоний ҳаракатнинг камлиги, нотўғри овқатланиш, кун тартибига риоя қилмаслик, қундалик овқат тартибидидаги витаминлар, оксиллар, углеводлар ва минерал тузларнинг етишмаслиги, экологининг бузилиши, асабланиш, антибиотиклар билан узок даволашни натижа-сида иммунитет издан чиқади. Тез чарчаш, сурункали лоҳаслик, уйку босиши ёки аксинча уйкусизлик, бош оғриғи, мушаклар ва бўғимлардаги кучли оғриқ иммунитет пасайишининг илк белгиларидир.

Иммунитетнинг пасайиши ҳар хил инфекциядан касалликларнинг ҳам авж олишига олиб келади. Иммунитети паст одамлар тез-тез грипп, сурункали гастрит, ўн икки бармоқли ичак ва меъда яра касалликлари, ҳолистети, колит, энтерит, бронхит, зотилжам, пиелонефрит, тонзил-

лит, юрак-қонтомир, асаб, суяк ва бўғим касалликларига чалиниб туради.

— Иммунитетни бир меъёрга ушлаб туриш учун нималарга эътибор бериш керак?

— Иммунитетни сақлаш учун биринчи навбатда ўз вақтида, меъёрида, оксил ва витаминларга бой овқатлар, мева, сабзавотлардан истеъмол қилиб туриш керак. Иммунитетнинг пасайиши асосан кишининг охири, баҳорнинг бошида кузатилади. Қадим-қадимдан халқимиз орасида баҳор келиши билан сумалак, ҳалим, кўк сомса, кўк чучвара каби витаминларга бой таомларни тайёрлаш урфа айланган. Шунингдек, кўкатлар, сут махсулотлари, ловия,

нўхат, организмда антителалар ҳосил бўлишига қўмаклашувчи магний, рух, селен, марганец микроэлементларига бой бўлган махсулотларни истеъмол қилиб туриш ҳам мақсадга мувофиқдир. Сабзи, лавлаги, банан, ўрик, олма, қовоқли таомлар, наъматак дамламаси, турли хил шарбатлар, туҳум, балиқ, гўшт махсулотлари ҳам иммунитетнинг меъёрида бўлишга ёрдам беради. Шу билан бирга, жисмоний фаоллик, бадантарбия машқлари, очик ҳавода сайр қилиш, асабни асраш, яхши кайфиятда бўлиш ҳам иммунитетни бир меъёрга сақлашда муҳим аҳамиятга эга эканлигини унутмаслик керак.

Мадина АЛЛАБЕРГАНОВА
ёзиб олди.

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

«Уй бекасиман. Уч нафар фарзандим бор. Рўзгоримда камчилик йўқ. Лекин негидир шу кунларда ҳамма нарсам бефарқ бўлиб қолганман. Кўлим ишга бормайди. Ҳатто болаларим билан суҳбатлашмай, уларнинг дарсларини ҳам назорат қилмай қўйдим. Ҳеч ким билан гаплашгим йўқ. Фақат ухласамгина ором оладигандек ётиқдан бош кўтаргим келмайди.

Назокат Файzieва,
Самарқанд вилояти».

«ҲЕЧ КИМ БИЛАН ГАПЛАШГИМ КЕЛМАЯПТИ...»

Психология фанлари номзоди, доцент Феруза АКРАМОВА жавоб беради:

— Аввало, шифокор кўригидан ўтинг. Чунки сизда камқонлик, қон босимининг пасайиши аломатлари бор. Агар текширишлар кўнгилдагидек ўтиб, соғлом бўлсангиз, унда руҳиятингизда ўзгариш содир бўляпти. Инсон маълум бир ёшга етиб, ҳамма нарсам — уй-рўзгор, фарзандлар, яхши турмуш ўртоғи, тўкин ҳаётга эришганда, бошқа ўйлайдиган муаммо қолмаганидан зерика бошлайди. Бу ички депрессия (асаб тоналариининг зўриқиши) дейилади. Оддий ҳавонинг бузилиши, жисмоний толиқиш, бетоблик ёки озгина кўнгилхираллик ҳам бу ҳолатга тушишга сабаб бўлиши мумкин. Назокатхон, сиз бундан ўтқинчи руҳий ҳолат деб қабул қилинг ва ундан чиқиб кетиш ўз қўлингизда эканлигига ўзингизни ишонтиринг. Менимча, бу ҳолатга тушиб қолишингиз турмуш тарзингиздаги бир хиллик зериктирганидан бўлса керак. Ҳар кун эрталаб бир вақтда болаларингизни, турмуш ўртоғингизни ишга, мактаб-боғчага кузатасиз, уй-рўзгор ишларини бажарасиз, кечки овқат... Бу ҳар кун шундай давом этаверади. Сизга маслаҳатларим:

• Ҳафтада бир кунни ўзингиз учун ажратинг. Кино ё концертга тушинг ёки яқин дугонангиз, қариндошингиз, опа-сингилнингизни меҳмонга бординг, бўлмаса тоза ҳавода сайр қилиб, табиатнинг мўъжизаларидан баҳра олинг, ҳаётнинг нақадар гўзаллигини ҳис қилинг.

• Ҳаёлингизга ёмон фикрлар келгани, дарров нима биландир маш-

ғул бўлинг. Масалан, тўқиш ёки гул парвариши билан шугулланинг, уйингиз учун бирор чиройли безак ясанг, бу ҳам сизни бир хилликдан қалғитадир.

• Бозорга тушиб рўзгорингиз учун керакли бирор кичкинагина нарсам харид қилинг.

• Ўзингиздан ночор оилаларга ёрдам беринг. Қолаверса, уларнинг турмуш тарзини ўзингизники билан солиштиринг. Ахир, айтишди-ку: «Бирни кўриб фикр қил, бирни кўриб шукр қил», деб.

• Келажақдаги режаларингизни қоғоз-қалам олиб ёзиб чиқинг. Бу ҳам яшашга бўлган қизиқишни оширади.

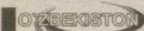
• Жиддий муаммолар ҳақида ҳеч қачон кеч кирганда ўйланманг. Чунки бу пайтда муаммолар жуда қийин ва чигал туюлади. Яхшиси, эрталаб фикрни жамлаб ечим топганингиз маъқул.

• Фарзандларингиз тарбияси, оиладаги муаммоларингиз билан шугулланишга турмуш ўртоғингизни ҳам жалб қилинг ва бундан биргаликдаги фаолиятга айлантиринг.

Агар шуларга амал қилсангиз яна ҳаётга, яшашга бўлган меҳрингиз ортади. Акс ҳолда, бу ҳолатингиз нафақат ўзингизга, балки атрофингиздагилар — турмуш ўртоғингиз, фарзандларингизга ҳам таъсирини ўтказмай қолмайди. Ҳатто умр йўлдошингизнинг сиздан узоқлашиб кетишига олиб келиши мумкин. Шундай экан, ҳаммаси ўз қўлингизда, ҳаракат қилинг.

Шаҳноза РОФИЕВА
ёзиб олди.

ДУШАНБА 12

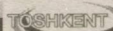
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Иқлим»
7.05 «Олам ва одам» дастури: «Патагония-жануб ери»
7.50 «Тонгги наволар»
8.00 «Тахлилнома»
8.45 - 9.45 «Маънавият» дастури.
9.45 «Болалар дунёси»
10.15 «Ёнғок новдаси» М/ф.
11.00 «Ахборот»
11.15 «Саёхатта марҳабот»
11.40 «Юртим бўйлаб» дастури: «Нақшанор кулчилик»
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон»
12.50 «Иқлим»
12.55 «Ихбор»
13.00 «Муҳаббат фасли» Т/с (Якуловчи қисм)
14.00 «Ахборот»
14.15 ТВ - анонс.
14.20 «Ватанпарвар»
15.00 Жаҳон мусикаси хазинасидан. Д. Пуччини. «Чио-Чио-Сан». 1-қисм.
16.00 «Менинг оилам»
16.25 «Стандарт ва сифат»
16.40 «Ўзбекистон табиа»
17.00 «Ахборот»
17.15 «Хайёт ва қонун»
17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар»
18.10 «Кайтар дунё»
18.50 «Ватан манзиллари»
19.15 «Ифтихор»
19.30 «Ахборот» /рус/
20.10 Миллий сериал: «Умидингиз сўндирма»
20.45 «Ватанимни куйлайман»
21.00 «Ахборот»
21.40 «Мен ёшлукман»
21.55 «Бетховен вируси» Т/с.
22.45 «Мари Лестер» Т/с.
23.35 - 23.45 «Очун»

YOSHLAR

7.00 «Салом, ёшлар!»
7.40 «Мультипанорама»
8.00 «Ғолиб» Т/с.
8.40 «13-студия»
9.00 «Ўзгаллик ортида»
10.00 «Давр» Хафта якуни.
10.30 «Қушқол тараққийоти»
10.50 «Чемпион»
11.10 «Мўъжизавий дунё»
12.00 «Тутташ тақдирлар»

13.00 «Даврининг боласи»
13.20 «Кора ўрдақ» М/с.
13.40 «Сирли ўрмонча»
14.00 «Салом, ёшлар!»
14.40 «Мугтола»
15.10 «Сехри қўллар»
15.50 «Баркамоллик сари»
16.00 «Давр»
16.10 «Даврининг боласи»
16.20 «Миллий мультфильм»
16.30 «Катта танаффус»
17.00 «Шерлок Холмс ва доктор Ватсон» Б/ф.
18.10 «Қорақалпоқ ёшлари»
18.30 «Қўқлам наволари»
19.00 «Давр»
19.30 «Тутташ тақдирлар»
20.20 «Давр мавзуси»
20.40 «Автопатруль»
21.00 «Ўзгаллик ортида»
22.00 «Давр»
22.30 Жаҳон киноси: «Келажакка қайтиб» 1-қисм.
00.20 «Миллий мерос»
1.00 «Салом, ёшлар!»
1.40 «Ўзбегим матолари»
2.00 «Давр»
2.30 «Хайёт-мамонт» Т/с.
4.10 «Тараннум»
5.00 «Юрт тинчилиги»
5.05 Киноклассика: «Гургутга кетиб»
6.35 «Хикоя»
6.55 «Баркамол авлод»

7.30 «Салом, Тошкент»
8.30 «Анонс»
8.35 «Нарния салтанати» Б/ф.
10.25 Мумтоз наволар.
10.30 «Эсмеральда» Т/с 73-қисм.
11.00 «Карвонсарой»
11.10 «Саргузаштлар ороли»
11.30 «Прерия» Б/ф.
13.00 «Салом, Тошкент»
14.00 «Дунё» теледастури.
14.55 «Уйларим»
15.00 «Пойтахт»
15.10 «Эсмеральда» Т/с 74-қисм.
15.40 «Бу ҳам кино» Х/ф.
16.30 «Хуқуқшунос маслаҳатчи»
16.40 «Чангалзор афсонаси» М/ф. 1-қисм.
17.20 «Карвонсарой»
17.30 «Болалика қайтиб»
18.00 «Пойтахт»
18.20 Миллий сериал: «Ўзи уйланимаган совчи» 25-қисм.
18.45 «Тошкентнинг илм масканлари»
19.00 «Адолат тарозиси» Т/с 4-қисм.

20.00 «Пойтахт»
20.25 «Телекурьер-маркет»
20.35 «Анчик ёлгон» Т/с.
21.05 «Аёл қалби»
21.25 Мумтоз наволар.
21.30 «Пойтахт» /рус/
22.00 «Телекурьер-маркет»
22.15 «Сокровища Амазонки» Х/ф.

7.15 Хабарлар.
7.25 Болалар майдончаси: Тонгги гимнастика.
8.00 «Тренеруемс вместе»
8.15 ХАБАРЛАР.
8.30 «Малахов +»
9.20 Футбол. «ШУРТАН» - «ДИНАМО»
11.05 «Жасур болалар»
11.35 Футбол. 1-лига, тур ҳисоботи.
11.50 «Спорт - менинг ҳаётим»
12.10 «Ринг қироллари»
13.05 Болалар майдончаси: 13.30 Футбол. Чемпионат Испания.
11.55 Кёрлинг.
16.15 ИнтерФутбол.
18.00 Болалар майдончаси: 18.25 «Арена»
18.45 ХАБАРЛАР.

19.10 Футбол тарихи.
19.40 Баскетбол. МБА.
21.10 Футбол шарҳи.
21.45 ХАБАРЛАР.
22.05 «Эртага футбол»
22.25 ИнтерФутбол

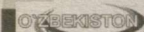
TV-MARKAZ

07.00 08.30 Ўзбек наволари
08.00 «Жассига ўхшаш йўқ»
09.30 «Топ-10»
10.05 Ўзбек наволари
11.30 «Келесий ҳафта» х/ф
13.50 Ўзбек наволари
14.20 Prime time (рус)
14.30 «Премьера» (рус)
15.00 «Жассига ўхшаш йўқ»
15.30 Мультфильм
17.00 Ўзбек наволари
18.30 «Жассига ўхшаш йўқ»
19.10 «СОФИЛИ» 1-қисм
20.20 Ўзбек наволари
21.00 Сериал «ЛАС-ВЕГАС»
22.00 «Поездка в Америку» х/ф

06.30 Мумтоз наволар
07.00 «Аспрал садоси»
07.30 «Парламент соати»
08.00 «Сугдиёна»

СЕШАНБА 13

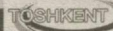
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.05 «Олам ва одам» дастури: «Патагония-жануб ери»
7.50 «Тонгги наволар»
8.00 «Ахборот»
8.40 - 9.40 «Маънавият» дастури.
9.40 «Бизнинг кутубхона»
10.00 Самарқанд виллояти телерадиоканализи намоиш этиди:
«Самарқанд хунармандлари»
10.20 «Бетховен вируси»
11.00 «Ахборот»
11.10 «Кайтар дунё»
11.50 «Ахборот» /инглиз/
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон»
12.00 Миллий сериал: «Умидингиз сўндирма»
13.35 «Флиппер ва Лопака» М/с.
14.00 «Ахборот»
14.15 «Ойдин хайёт» Ток-шоу.
15.00 Жаҳон мусикаси хазинасидан. Д. Пуччини. «Чио-Чио-Сан». 2-қисм.
15.50 «Тезкор хабарлар»
16.10 «Мен ёшлукман»
16.30 «Қўқлам шуқуқи»
16.40 «Ўзбекистон табиа»
17.00 «Ахборот»
17.15 «Худудлар ҳаёти»
17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар»
17.55 «Олтин мерос»
18.05 Миллий сериал: «Кайтар дунё»
18.50 «Кун мавзуси»
19.00 «Навоийни англаш»
19.30 «Ахборот» /рус/
20.10 Миллий сериал: «Умидингиз сўндирма»
20.45 «Ватанимни куйлайман»
21.00 «Ахборот»
21.40 «Қушқол хайти»
22.00 «Бетховен вируси»
22.45 «Мари Лестер» Т/с.
23.35 - 23.45 «Очун»

YOSHLAR

7.00 «Салом, ёшлар!»
7.40 «Мультипанорама»
7.50 «Даврининг боласи»
8.00 «Ғолиб» Т/с.
8.40 «Умр баҳори»
9.00 «Ўзгаллик ортида» Т/с.
9.50 «УзЕх»
10.00 «Давр»

10.10 «Давр мавзуси»
10.30 «Камалак йўли»
11.10 «Мўъжизавий дунё»
12.00 «Тутташ тақдирлар»
13.00 «Давр»
13.20 «Кора ўрдақ» М/с.
13.40 «Ош бўлсин»
14.00 «Салом, ёшлар!»
14.40 «Илҳом қанотлари»
15.20 «Ўзбегим»
16.00 «Давр»
16.20 «Миллий мультфильм»
16.30 «Шерлок Холмс ва доктор Ватсон» Б/ф.
18.10 «Келажак эгалари»
18.20 «Ватан меҳри»
18.40 «Ёшлик бағзи»
19.00 «Давр»
19.30 «Тутташ тақдирлар»
20.20 «Катта ўйин»
21.00 «Ўзгаллик ортида»
22.00 «Давр»
22.30 Жаҳон киноси: «Келажакка қайтиб» 2-қисм.
00.10 «Рақсар гулдastasи»
1.00 «Салом, ёшлар!»
1.40 «Соғлик - бойлик»
2.00 «Давр»
2.30 «Хайёт-мамонт» Т/с.
4.10 «Хайёт симфонияси»
5.00 «Юрт тинчилиги»
5.05 «Икки дил достони»
6.35 «Уйимдаги фаршам»
6.55 «Баркамол авлод»

7.30 «Салом, Тошкент»
8.35 «Карвонсарой»
8.45 Мумтоз наволар.
8.55 «Эсмеральда» Т/с
9.30 «Пойтахт»
9.45 Миллий сериал: «Ўзи уйланимаган совчи» 25-қисм.
10.10 «Аёл қалби»
10.30 «Пойтахт» /рус/
10.40 «Без сёми» Т/с
11.10 «Будьте здоровы»
11.20 «Тошкентнинг илм масканлари»
11.35 «Афсона» Б/ф.
13.00 «Салом, Тошкент»
14.00 «Дунё» теледастури.
15.00 «Пойтахт»
15.15 «Эсмеральда» Т/с.
15.40 «Бу ҳам кино» Х/ф.
16.40 «Чангалзор афсонаси» М/ф. 2-қисм.
17.20 «Карвонсарой»
17.30 «Истедод»
18.00 «Пойтахт»
18.25 Миллий сериал: «Ўзи уйланимаган совчи» 26-қисм.
19.00 «Адолат тарозиси»
20.00 «Пойтахт»
20.25 «Телекурьер-маркет»
20.35 «Анчик ёлгон» Т/с.
21.05 «Менинг маҳаллам»

21.30 «Пойтахт» /рус/
21.50 «Репортаж» /рус/
22.00 «Телекурьер-маркет»
22.15 «Ограбление по-итальянски» Х/ф.
00.00 «Пойтахт» /рус/

7.00 «Хайли тонг!»
7.25 Болалар майдончаси: Тонгги гимнастика.
7.55 «Арена»
8.15 ХАБАРЛАР.
8.30 «Малахов +»
9.20 Футбол. Осиё чемпионлари Лигаси. «Сепакор» (Эрон) - «Пахтакор» (Ўзбекистон)
11.05 Футбол шарҳи.
11.35 Кёрлинг. Чемпионат мира.
12.35 Футбол тарихи.
13.05 Болалар майдончаси: «Спортландия»
13.30 Футбол. «Насаф» - «Кизилқум»
15.15 Велоспорт. Париж - Руаё велоспийагиси.
16.45 «Кладовая здоровья»
17.00 Болалар майдончаси: 17.20 «Наша семья»
17.30 Футбол. Осиё чемпионлари Лигаси. «Пахтакор» - «Ал Айн» (БАА)

20.00 ХАБАРЛАР.
20.25 «Ўзбекистон спорти»
21.15 Футбол тарихи
21.45 ХАБАРЛАР.
22.05 Оғир атлетика.
23.35 ИНТЕРФутбол

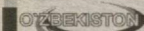
TV-MARKAZ

07.00 07.40 Ўзбек наволари
07.30 Prime time (рус)
08.00 «Жассига ўхшаш йўқ»
08.30 10.35 Ўзбек наволари
09.30 «Софлик» 1-қисм
11.30 «Поездка в Америку»
13.35 Ўзбек наволари
15.00 «Жассига ўхшаш йўқ»
15.30 Мультфильм
17.00 Ўзбек наволари
17.30 Премьера (узб)
18.00 Prime time (рус)
18.10 20.20 Ўзбек наволари
18.30 «Жассига ўхшаш йўқ»
19.10 «СОФИЛИ» 2-қисм
21.00 Сериал «ЛАС-ВЕГАС»
22.00-01.00 «ХРАНИТЕЛИ»

06.30 Мумтоз наволар
07.00 «Аспрал садоси»
07.30 «Худуд»
08.00 «Сугдиёна»

ЧОРШАНБА 14

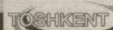
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.05 «Олам ва одам» дастури: «Патагония-жануб ери»
7.50 «Тонгги наволар»
8.00 «Ахборот»
8.40 - 9.40 «Маънавият» дастури.
9.40 «Ахдоҳ ва қуёш» М/ф.
9.55 «Ягона оилада»
10.15 «Бетховен вируси» Т/с.
11.00 «Ахборот»
11.15 «Кайтар дунё»
11.50 «Ассалом, Ўзбекистон»
12.55 «Кун мавзуси»
13.05 Миллий сериал: «Умидингиз сўндирма»
13.35 «Флиппер ва Лопака»
14.00 «Ахборот»
14.15 ТВ - анонс.
14.20 «Қамолот оstonаси»
14.40 «Эркин иқтисодиёт»
15.00 «Иқлим»
15.05 «Олам ва одам» дастури: «Замин гаройиботлари»
15.55 ТВ - анонс.
16.00 «Уйла, Изла, Топ!»
16.40 «Ўзбекистон табиа»
17.00 «Ахборот»
17.15 «Таълимга эътибор - келажакка эътибор»
17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар»
17.55 «Дийёр»
18.15 «Кайтар дунё»
18.55 «Тараққийот сари»
19.30 «Ахборот» /рус/
20.10 Миллий сериал: «Умидингиз сўндирма»
20.45 «Ватанимни куйлайман»
21.00 «Ахборот»
21.40 «Мен ёшлукман»
21.55 «Бетховен вируси» Т/с.
22.40 «Мари Лестер» Т/с.
23.30 - 23.40 «Очун»

YOSHLAR

7.00 «Салом, ёшлар!»
7.40 «Мультипанорама»
8.00 «Ғолиб» Т/с.
8.40 «Соғлик - бойлик»
9.00 «Ўзгаллик ортида» Т/с.
10.00 «Давр»
10.10 «Автопатруль»
10.30 «Ватанпарвар»
11.10 «Мўъжизавий дунё»
12.00 «Тутташ тақдирлар»
13.00 «Давр»

13.10 «Даврининг боласи»
13.20 «Кора ўрдақ» М/с.
13.40 «Сирли ўрмонча»
14.00 «Салом, ёшлар!»
14.40 «Рўзгор мактаби»
15.20 «Инсон психологияси»
15.50 «Баркамоллик сари»
16.00 «Давр»
16.10 «Даврининг боласи»
16.20 «Миллий мультфильм»
16.30 «Китоб - офтоб»
16.40 «Баркамоллик йўлидан»
17.00 «Шерлок Холмс ва доктор Ватсон» Б/ф.
18.10 «Қўқлам наволари»
18.30 «Чемпион»
19.00 «Давр»
19.30 «Тутташ тақдирлар»
20.20 «Ватан меҳри»
20.30 «Yoshlar-FM»
21.00 «Ўзгаллик ортида»
22.00 «Давр»
22.30 Жаҳон киноси: «Келажакка қайтиб» 3-қисм.
00.20 «Илҳом қанотлари»
1.00 «Салом, ёшлар!»
1.40 «Навбатчи»
2.00 «Давр»
2.30 «Хайёт-мамонт» Т/с.
4.10 «Наврўз илҳоми»
5.00 «Юрт тинчилиги»
5.05 «Уйланиш»
6.40 «Ўзбегим»

7.30 «Салом, Тошкент»
8.35 «Карвонсарой»
8.45 Мумтоз наволар.
8.55 «Эсмеральда» Т/с
9.30 «Пойтахт»
9.45 Миллий сериал: «Ўзи уйланимаган совчи» 26-қисм.
10.10 «Хикоя»
10.30 «Пойтахт» /рус/
10.45 «Без сёми» Т/с
11.15 «Репортаж» /рус/
11.30 «Лиззи МакГуайр»
13.00 «Салом, Тошкент»
14.00 «Дунё» теледастури.
15.00 «Пойтахт»
15.15 «Эсмеральда» Т/с
15.45 «23, 5 даражали бурчак остида» Х/ф.
16.45 «Сеними, шошмай тур!» М/ф.
17.05 «Камер оркестрининг концерти»
17.15 «Мафун»
17.40 «Испокот одимлари»
18.00 «Пойтахт»
18.25 Миллий сериал: «Ўзи уйланимаган совчи» 27-қисм.
18.50 «Саломат бўлинг!»
19.00 «Адолат тарозиси»
20.00 «Пойтахт»
20.35 «Анчик ёлгон» Т/с.

21.15 «Дурдона»
21.30 «Пойтахт» /рус/
21.50 «Интервью» /рус/
22.00 «Телекурьер-маркет»
22.15 «27 саваб» Х/ф.
00.00 «Пойтахт» /рус/

7.00 «Хайли тонг!»
7.15 ХАБАРЛАР.
7.25 Болалар майдончаси: Тонгги гимнастика.
8.00 «Наша семья»
8.15 ХАБАРЛАР.
8.30 «Малахов +»
9.20 Футбол. «Пахтакор» - «Ал Айн» (БАА)
11.05 Оғир атлетика.
13.05 Футбол тарихи.
13.35 Болалар майдончаси: 14.00 Футбол. Осиё чемпионлари Лигаси. «Бунёдкор» - «Зобахан» (Эрон)
15.40 Кёрлинг. Чемпионат мира.
16.15 ИнтерФутбол.
18.00 Болалар майдончаси: 18.25 «Шокоат»
18.45 ХАБАРЛАР.
19.10 Оғир атлетика.
21.15 Футбол тарихи.
21.45 ХАБАРЛАР.
22.05 «Забт этилмаган ҳўққи»

лар». Ҳўжжатли фильм.
22.30 Футбол. «Ал Иттиҳод» - «Бунёдкор»
00.45 Футбол. 1-лига, тур ҳисоботи.
00.55 ИнтерФутбол.

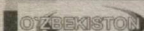
TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 «Жассига ўхшаш йўқ»
08.30 Ўзбек наволари
09.30 «Софлик» 2-қисм
10.35 Ўзбек наволари
11.30 «Хранители» х/ф
14.20 Prime time (рус)
14.30 «Шокоур»
15.00 «Жассига ўхшаш йўқ»
15.30 Мультфильм
17.00 Ўзбек наволари
18.30 «Жассига ўхшаш йўқ»
19.10 «СОФИЛИ» 3-қисм
20.30 М-фил
21.00 Сериал «ЛАС-ВЕГАС»
22.00 Кино: «21 GRAMM» х/ф
00.20 Миксер

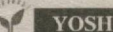

06.30 Мумтоз наволар
07.00 «Аспрал садоси»
07.30 «Худуд»
08.00 «Сугдиёна»
08.20 «25-қадр»

ПАЙШАНБА 15

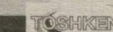
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.05 «Олам ва одам» дастури: «Тўқнашуга уч дақиқа қолганда»
7.50 «Тонгги наволар»
8.00 «Ахборот»
8.40 - 9.40 «Маънавият» дастури.
9.40 «Цирк, цирк, цирк»
9.55 «Хамма гап шилпада»
10.10 «Бетховен вируси»
11.00 «Ахборот»
11.10 «Кайтар дунё»
11.50 «Ахборот» /инглиз/
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон»
13.00 Миллий сериал: «Умидингиз сўндирма»
13.35 «Флиппер ва Лопака»
14.00 «Ахборот»
14.20 «Дунё манзаралари»
14.40 «Тараққийот ва фаровонлик сари»
15.10 «Олам ва одам» дастури: «Замин гаройиботлари»
16.00 «Тезкор хабарлар»
16.10 «Қўқлам шуқуқи»
16.20 «Кунун химоясида»
16.40 «Ўзбекистон табиа»
17.00 «Ахборот»
17.15 «Юрт меҳри»
17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар»
18.10 «Кайтар дунё»
19.00 «Радиога ташир»
19.15 «Бизнес ва мен»
19.30 «Ахборот» /рус/
20.10 Миллий сериал: «Умидингиз сўндирма»
20.45 «Ватанимни куйлайман»
21.00 «Ахборот»
21.35 ТВ - анонс.
21.40 «Буюк аждодларимиз»
22.05 «Бетховен вируси» Т/с.
22.45 «Иқлим»
22.50 «Мари Лестер» Т/с.
23.40 - 23.50 «Очун»

7.00 «Салом, ёшлар!»
7.40 «Мультипанорама»
7.50 «Даврининг боласи»
8.00 «Ғолиб» Т/с.
8.40 «Бугундан эсдалик»
9.00 «Ўзгаллик ортида»
10.00 «Давр»
10.10 «Баркамоллик йўлидан»
10.30 «Эверест»
11.00 «Хайётбахш наволар»
11.10 «Мўъжизавий дунё»
11.40 «Тасвир ва таассурот»

12.00 «Тутташ тақдирлар»
13.00 «Давр»
13.20 «Кора ўрдақ» М/с.
13.40 «Қорақалпоқ ёшлари»
14.00 «Салом, ёшлар!»
14.40 «Катта ўйин»
15.20 «Уйларим»
16.00 «Давр»
16.10 «Даврининг боласи»
16.20 «Миллий мультфильм»
16.40 «Кингитойлар боғи»
16.50 «Ёшлик бағзи»
17.00 «Шерлок Холмс ва доктор Ватсон» Б/ф.
19.00 «Давр»
19.30 «Тутташ тақдирлар»
20.20 «Қўқлам наволари»

20.30 «KINOMANIYA»
21.00 «Ўзгаллик ортида»
21.55 «Иқлим»
22.00 «Давр»
22.30 Жаҳон киноси: «Роузлар жанги»
00.20 «Хайёт симфонияси»
1.00 «Салом, ёшлар!»
1.40 «Ош бўлсин»
2.00 «Давр»
2.30 «Хайёт-мамонт» Т/с.
4.10 «Рақсар гулдastasи»
5.00 «Юрт тинчилиги»
5.05 Киноклассика: «Осмондан тушган мерос»
6.25 «Табассум қил»
6.55 «Баркамол авлод»

7.30 «Салом, Тошкент»
8.40 «Карвонсарой»
8.55 «Эсмеральда» Т/с.
9.30 «Пойтахт»
9.45 «Ўзи уйланимаган совчи»
10.10 «Дурдона»
10.30 «Пойтахт» /рус/
10.40 «Без сёми» Т/с.
11.15 «Испокот одимлари»
11.30 «Одам хаммаша келармайди» Б/ф.
12.45 «Маърифат фидойилари»

13.00 «Салом, Тошкент!»
14.00 «Дунё» теледастури.
15.00 «Пойтахт».
15.05 «Эсмеральда». Т/с.
15.45 «Бу ҳам кино». Х/ф.
16.35 Жаҳон мусикаси дурдоналари. Ф. Гайди.
16.45 «Сеними, шошмай тур!» М/ф.
17.05 «Мулоҳаза учун мавзу».
17.35 «Менинг маҳаллам».
18.00 «Пойтахт».
18.25 «Ўзи уйланмаган сови».
18.50 «Репортаж».
19.00 «Адолат тарозиси».
20.00 «Пойтахт».
20.25 «Телекурьер-маркет».

7.00 «Хайрли тонг!»
7.15 ХАБАРЛАР.
7.25 **Болалар майдончаси:** Тонгги гимнастика.
7.55 «Шижо».
8.15 ХАБАРЛАР.

8.30 «Маловхон».
9.20 Футбол. «Ал Иттиҳод» - «Бунёдкор» (Ўзбекистон)
11.05 Оғир атлетика.
12.35 Футбол тарихи.
13.05 Болалар майдончаси:
13.30 **Интерфутбол**.
15.10 Баскетбол. МБА.
16.55 Футбол. Англия чемпионати шарҳи.
18.00 Болалар майдончаси:
18.25 «Женская сборная».
18.45 ХАБАРЛАР.
19.05 АНОНС.
19.10 Оғир атлетика.
20.15 Футбол тарихи. Хужжатли сериал.
20.45 Бадий гимнастика.

Ўзбекистон чемпионати.
21.45 ХАБАРЛАР.
22.05 Футбол. Испания чемпионати шарҳи.
22.55 «ПрофРинг».
23.45 Футбол. 1 – лига, тур ҳисоботи.
23.55 **Интерфутбол**
TV-MARKAZ
07.00 07.40 Ўзбек навалари
07.30 Prime time (рус)
08.00 «Жасига ўхшаши йўқ»
08.30 10.35 Ўзбек навалари
09.30 «Софлик». 3-қисм
11.30 «21 грамм» Х/ф
13.50 Ўзбек навалари

06.30 Мумтоз навалар
07.00 «Асрлар садоси»
07.30 «Худуд»
08.00 «Сугдиёна»

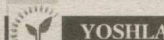
14.30 Премьера (Ўзб)
15.00 «Жасига ўхшаши йўқ»
15.30 Мультфильм
16.30 «Baby Terra Landiya»
17.00 18.10 Ўзбек навалари
18.00 Prime time (рус)
18.30 «Жасига ўхшаши йўқ»
19.10 «СОФЛИК». 4-қисм
20.20 Ўзбек навалари
21.00 Сериал «ЛАС-ВЕГАС»
22.00 «ПЕРЕПРАВА» Х/ф
SPORT
06.30 Мумтоз навалар
07.00 «Асрлар садоси»
07.30 «Худуд»
08.00 «Сугдиёна»

08.20 «Дилкаш лаҳзалар»
09.00 «Янги авлод»
09.20 «Ешлар куйлаганда»
09.40 «Ешлар» студияси
10.00 Хужжатли фильм
10.25 Кутилмаган томоша
10.40 «Дил куйлайди»
11.00 Худудий телестанциялар лойиҳалари
11.15 Киноконцерт
11.40 Хужжатли фильм
12.00 «Аргунлар остида» т/с
12.45 «Армугон»
13.00 «Сиртли сиртмоқ» б/ф
14.40 «Калб истаги»
15.00 «Хижрон» т/с
15.30 «Ешлар» студияси

ЖУМА 16

ЎЗБЕКИСТОН

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.05 «Олам ва одам» дастури: Тўқнашувга уч дақиқа қолганда.
7.50 «Тонгги навалар».
8.00 «Ахборот».
8.40 - 9.40 «Маънавият» дастури.
9.40 «Елгончилар қасри».
9.55 «Тайлмга эътибор - қалажакка эътибор».
10.15 «Бетовен вирус».
11.00 «Ахборот».
11.15 «Кайтар дунё».
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон»
12.55 Миллий сериал: «Умидингиз сўндирма».
13.25 «Бизнес ва мен».
13.35 «Филлипер ва Лопака».
14.00 «Ахборот».
14.20 «Хонадон».
14.50 «Бир жиноят изидан».
15.10 «Олам ва одам» дастури: «Замин гаройиботлари».
16.00 «Ўзбекистон - умумий уйимиз».
16.40 «Ўзбекистон табиати».
17.00 «Ахборот».

7.00 «Салом, ёшлар!»
7.40 «Мультипанорама».
7.50 «Давринг боласи».
8.00 «Голиб». Т/с.
8.40 «Автопатруль».
9.00 «Ўзгаллик ортида».
10.00 «Давр».
10.10 «Эмелион».
10.30 «Сеҳри қўллар».
11.10 «Мўжизавий дунё».
12.00 «Туташ тақдирлар».
13.00 «Давр».
13.10 «Давринг боласи».

13.20 «Кора ўрдак». М/с.
13.40 «Сирли ўрмонча».
14.00 «Салом, ёшлар!»
14.40 «13-студия».
15.00 «Таранум».
15.50 «Баркамоллик сари».
16.00 «Давр».
16.10 «Давринг боласи».
16.20 «Миллий мультфильм».
16.40 «Тошкент илҳомлари».
16.50 «Келажак эгалари».
17.00 «Финист-сарлочин».
18.20 «Зулфия издошлари».
18.40 «Ешлар ва таълим».
19.00 «Давр».
19.30 Миллий сериал: «Туташ тақдирлар».
20.20 «Бугун».
21.00 «Ўзгаллик ортида».
22.00 «Давр»
22.30 Жаҳон киноси: «Кўнгил қалити».
00.05 «Хайт-мамот» навалари.
01.00 «Салом, ёшлар!»
1.40 «Умр баҳори».
2.00 «Давр».
2.30 «Хайт-мамот». Т/с.
4.10 «Дуторчи қизлар».
5.00 «Юрт тинчилиги».
5.05 Киноклассика: «Ишбилармон кишилар».
6.25 «Yoshlar-FM».
6.55 «Баркамол авлод».

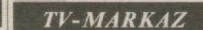
7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Карвонасарой».
8.55 «Эсмеральда». Т/с
9.30 «Пойтахт».
9.45 Миллий сериал: «Ўзи уйланмаган совчи».
10.10 «Репортаж».
10.20 Жаҳон мусикаси дурдоналари. Ф. Гайди.
10.30 «Пойтахт».
10.45 «Таъиниш-нўй остров».
Т/с 1-қисм.
11.15 «Кинотақдим».
11.40 «Аловуддиннинг сеҳрли чироғи». Б/ф.
13.00 «Салом, Тошкент!»
14.00 «Дунё» теледастури.
15.00 «Пойтахт».
15.15 «Эсмеральда». Т/с
15.45 «Бу ҳам кино». Х/ф.
16.45 «Карвонасарой».
17.00 «Нима учун?»
17.40 «Эртанимиз эгалари».
18.00 «Пойтахт».
18.25 Миллий сериал: «Ўзи уйланмаган совчи».
19.25 «Улоқ - кўпқари».
19.25 Футбол тарихи. Хужжатли сериал.
19.55 Бадий гимнастика.
20.35 «Анчик ёлгон». Т/с.

21.05 «Имтиҳон».
21.30 «Пойтахт». /рус/.
21.50 «Афиша». /рус/.
22.00 «Телекурьер-маркет».
22.15 «Рокки Бальбао». Х/ф.

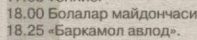

7.00 «Хайрли тонг!»
7.15 ХАБАРЛАР.
7.25 **Болалар майдончаси:** Тонгги гимнастика.
8.55 «Забт этилмаган чўққилар». Хужжатли фильм.
8.15 ХАБАРЛАР.
8.30 «Маловхон».
9.20 **Интерфутбол**.
11.05 Оғир атлетика.
12.35 Футбол тарихи. Хужжатли сериал.
13.05 Болалар майдончаси:
13.30 **Интерфутбол**.
15.15 Бадий гимнастика.
Ўзбекистон чемпионати.
16.15 «ПрофРинг».
17.05 Теннис.
18.00 Болалар майдончаси:
18.25 «Баркамол авлод».
18.45 ХАБАРЛАР.
19.05 «Улоқ - кўпқари».
19.25 Футбол тарихи. Хужжатли сериал.
19.55 Бадий гимнастика.

21.00 «БРЕЙН - РИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.05 «Алтека слушае».
22.50 Евроголлар.
23.25 **Футбол. Чемпионат Германии.**

07.00 08.30 Ўзбек навалари
08.00 «Жасига ўхшаши йўқ»
09.30 «Софлик». 4-қисм
10.35 13.40 Ўзбек навалари
11.30 «Переграва» Х/ф
14.20 Prime time (рус)
14.30 Ўзбек навалари
15.00 «Жасига ўхшаши йўқ»
15.30 Мультфильм
17.00 Ўзбек навалари
17.30 Премьера (рус)
18.00 Ўзбек навалари
18.30 «Жасига ўхшаши йўқ»
19.00 Ўзбек навалари
21.00 «Bollywood Markazida»
22.00 «SEN UCHUN» хинд б/ф
00.30 Миксер

06.30 Мумтоз мусика
07.00 «Асрлар садоси»
07.30 «Худуд»
08.00 «Сугдиёна»
08.20 «Янги кайфият»

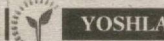
06.30 Мумтоз мусика
07.00 «Асрлар садоси»
07.30 «Худуд»
08.00 «Сугдиёна»
08.20 «Янги кайфият»

09.00 «Янги авлод»
09.20 «Ешлар куйлаганда»
09.40 «Ешлар» студияси
10.00 Хужжатли фильм
10.25 Кутилмаган томоша
10.40 «Дил куйлайди»
11.00 Худудий телестанциялар лойиҳалари
11.15 Киноконцерт
11.40 Хужжатли фильм
12.00 «Аргунлар остида» т/с
12.45 «Армугон»
13.00 «Вакт машинаси» б/ф
14.40 «Калб истаги»
15.00 «Хижрон» т/с
15.30 «Ешлар» студияси
16.00 «Хайт-мамот» т/с
16.45 НТТда мусика
17.00 «Хайт-мамот» т/с
17.05 «Янги авлод»
17.35 «Ешлар куйлаганда»
18.00 «Асрлар садоси»
18.30 «Буни ҳайт дейдилар»
19.00 «Сугдиёна»
19.20 «Ешлар» студияси
19.45 «Аргунлар остида» т/с
20.30 «Худуд»
21.00 «Хайт-мамот» т/с
22.00 «Буни ҳайт дейдилар»
22.30 **Тунги кинозал:** «Пари момо» б/ф
00.20 «Худуд»

ШАНБА 17

ЎЗБЕКИСТОН

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.05 **Рино:** «Муруват».
7.50 «Тонгги навалар».
8.00 «Ахборот».
8.35 «Бизнинг кутубхона».
8.55 «Асалари бўлган экан».
9.10 Миллий сериал: «Кайтар дунё».
10.00 «Зиё» студияси: «Этикад мустаҳкамлиги йўлида».
10.20 1. «Рангикамон». 2. «Дида».
11.00 «Оналар мактаби».
11.20 «Бетовен вирус».
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон»
13.10 Миллий сериал: «Умидингиз сўндирма».
13.40 «Бир ўлка-ки...»
14.00 «Ахборот».
14.20 «Одил суд».
15.15 «Кизил гуллар». Б/ф.
16.25 «Минг бир маслаҳат».
16.50 «Уйла, Изла, Топ!»
17.30 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.45 «Саломатлик сирлари».
18.05 «Хайт-мамот» Ток-шоу.
18.35 «Сугдиёна».
19.25, 20.00, 20.55 Эълонлар.

7.00 «Салом, ёшлар!»
7.40 «Мультипанорама».
7.50 «Давринг боласи».
8.00 «Голиб». Т/с.
8.40 «Табассум қил»
9.00 «Ўзгаллик ортида». Т/с.
9.50 «UzEx».
10.00 «Давр».
10.10 «Катта таънафус».
10.40 «Кенжабойдан кўрк эганим». Б/ф.
11.50 «Болалар табассуми».
12.00 Миллий сериал: «Туташ тақдирлар».
12.50 «UzEx».
13.00 «Давр».
13.10 «Давринг боласи».
13.20 «Кора ўрдак». М/с.
13.40 «Чашма».

13.50 «Зулфия издошлари».
14.00 «Салом, ёшлар!»
14.40 «Золушча». М/ф.
15.55 «Баркамол авлод».
16.00 «Давр».
16.10 «Давринг боласи».
16.20 «Миллий мультфильм».
16.30 «Эверест».
17.00 «Зулматини енгиб». Б/ф.
18.35 «Ватан меҳри».
18.55 «Баркамоллик сари».
19.00 «Давр».
19.30 Миллий сериал: «Туташ тақдирлар».
20.20 «Айланай».
20.40 «13-студия».
21.00 «Ўзгаллик ортида».
Т/с.
21.55 «Иқлим».
22.00 «Давр».
22.30 Жаҳон киноси: «Кахратонда қолган қиз».
00.30 «Мўжизавий дунё».
1.00 «Салом, ёшлар!»
1.40 «Табассум қил»
2.00 «Давр».
2.30 «Хайт-мамот». Т/с.
4.10 «Миллий мерос».
5.00 «Юрт тинчилиги».
5.05 Киноклассика: «Пётр-бурглик чиновник».
6.30 «Қалпоқ». Хажвия.
6.55 «Баркамол авлод».

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Карвонасарой».
8.55 «Эсмеральда». Т/с
9.30 «Пойтахт».
9.40 Бизнес-Пойтахт».
9.45 Миллий сериал: «Ўзи уйланмаган совчи».
10.10 «Эртанимиз эгалари».
10.30 «Пойтахт».
10.45 «Мисли вступ».
11.45 «Имкониёт». Б/ф.
13.00 «Салом, Тошкент!»
14.00 «Дунё» теледастури.
14.55 «Уйларим».
15.00 «Эсмеральда». Т/с
15.35 «Саломат бўлинг!»
15.45 «Бу ҳам кино». Х/ф.
16.35 «Кўнгил доирасида».
16.50 «Сеними, шошмай тур!» М/ф.
17.00 «Карвонасарой».
17.10 «Мулоҳаза учун мавзу».
17.45 «Афиша».
18.00 «Санъатимиз хазинасида».
18.25 Миллий сериал: «Ўзи уйланмаган совчи».
18.50 «Интервью».
19.00 «Адолат тарозиси». Т/с 9-қисм.
20.00 «Пойтахт».

20.25 «Телекурьер-маркет».
20.35 «Самимият ила».
20.55 «Истеъдод».
21.30 «Пойтахт». /рус/.
21.50 Эко-Пойтахт»./рус/.
22.00 «Телекурьер-маркет».
22.10 «Кино SMS со звездами».
22.15 «Война невест». Х/ф.

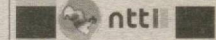

7.30 «Хайрли тонг!»
7.35 АНОНС.
7.45 ХАБАРЛАР.
7.55 **Болалар майдончаси:** Тонгги гимнастика.
8.25 «Баркамол авлод».
8.45 ХАБАРЛАР.
9.00 **Футбол. Чемпионат Германии.**
10.40 «Улоқ - кўпқари».
10.55 «Женская сборная».
11.20 «Файтер».
11.45 Бадий гимнастика.
12.35 Футбол тарихи.
13.05 Болалар майдончаси:
13.30 «Кўйилмаком зарба».
15.15 Теннис. Чарльстон турнири.
16.00 «Машъал» радиосида «Арена» дастури.
16.40 **Футбол. Чемпионат Англии. «Манчестер сити» - «Манчестер Юнайтед».** 18.45 ХАБАРЛАР.

19.05 Бадий гимнастика.
20.10 «Стать ближе».
21.00 ХАБАРЛАР.
21.15 Саломатлик хазинаси.
21.25 **Футбол. Чемпионат Англии. «Тоттенхэм» - «Челси».**
23.40 **Футбол. Чемпионат Италия. «Интер» - «Ювентус».**

07.00 Ўзбек навалари
07.30 Prime time (рус)
07.40 Ўзбек навалари
09.00 Мультфильм
10.30 «Bollywood Markazida»
11.30 «Sen uchun» хинд бадий фильми
14.00 Ўзбек навалари
15.00 «ЭРАГОН» худ.фильм
16.50 Ўзбек навалари
17.30 «Кулинарный гурман»
18.00 Prime time (рус)
18.10 Ўзбек навалари
19.00 «Топ-10»
19.35 Ўзбек навалари
20.30 «Бизнинг мусика»
21.30 «Премьера» (узб)
22.00 «ПОСЛЕ ПРОЧТЕНИЯ СЖЕЧЬ» худ.фильм
23.40-02.00 «Другое видео»

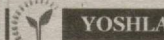

06.30 Мумтоз мусика
07.00 «Асрлар садоси»
07.30 «Худуд»
07.50 «Бизнес репорт» иқтисодий-таҳлилий курастурув
08.00 «Сугдиёна»
08.20 «Буни ҳайт дейдилар»
09.00 «Янги авлод»
09.20 «Ешлар куйлаганда»
09.40 «Ешлар» студияси
10.00 «Афгон гирдоб» б/ф
11.30 НТТ спорт
11.40 Кутилмаган томоша
12.00 «Дийдор ширин» мусикий дам олиш дастури
13.00 «Пари момо» б/ф
14.25 НТТда хажвия
14.40 «Калб истаги»
15.00 «Кўз афсоналари» б/ф
15.25 Худудий телестанциялар лойиҳалари
15.35 Кутилмаган томоша
16.45 НТТда мусика
17.00 «Янги авлод»
17.20 «Сугдиёна»
17.40 «Кўнгил истаги»
18.00 «Осмон якин» б/ф
19.35 НТТ-спорт
19.45 «Дил куйлайди»
20.00 «Мен борман-ку» б/ф (Хиндистон)
23.00 «Ҳақиқий эркаклар ови» б/ф

ЯКШАНБА 18

ЎЗБЕКИСТОН

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Иқлим».
7.05 **Миллий кино:** «Муруват».
7.50 «Тонгги навалар».
8.00 «Ахборот».
8.35 ТВ - анонс.
8.40 «Ит ва мушук». М/ф.
9.00 «Табассум».
9.30 «Очиқ дастурхон».
9.55 ТВ - анонс.
10.00 «Минг бир хунар».
10.15 «Саломатлик сирлари».
10.35 «КиноТеатр».
11.00 «Ойдин хайт». Ток-шоу.
11.45 «Аския».
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон»
13.00 «Иқлим».
13.05 «Бахшиёна».
13.10 «Анаёна».
13.35 «Ақл ва туйғу». Б/ф.
15.45 «Азизим».
16.15 ТВ - анонс.
16.20 «Болалар дунёси».
16.50 «Турон боғи». М/ф.

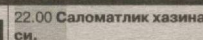
7.00 «Yoshlar-FM».
7.30 «Кўклар навалари».
7.40 «Табассум қил»
8.00 «Тонгги парвоз».
8.30 Миллий кино: «Нотаниш».
9.50 «Ватан меҳри».
10.00 «Ватанпарвар».
10.40 «Роботлар». М/ф.
12.00 «Якшанба нонушаси».
12.20 «Хижо».
12.40 «Айланай».
13.00 «Алибобо ва қирқ қароқчи». Б/ф.
15.10 «Дуторчи қизлар».

15.30 «Соғлик - бойлик».
15.50 «Болалар табассуми».
16.00 «Катта таънафус».
16.30 «Кора китоб». Б/ф.
18.10 «Навбатчи».
18.30 «Кўклар навалари».
18.50 «Баркамоллик сари».
19.00 «Давр».
19.30 «Таранум».
20.20 «Рўзгор мактаби».
21.00 Жаҳон киноси: «Шунчаки таътил».
22.30 «Yoshlar-FM».
23.00 Жаҳон киноси: «Кинг-Конг».
1.45 «Хайт симфонияси».
2.00 «Давр».
2.30 «Кўклар навалари».
2.40 «Жаҳон операси».
5.00 «Юрт тинчилиги».
5.05 Киноклассика: «Оила сирлари».
6.25 «Бугун».
6.55 «Баркамол авлод».

9.45 Миллий сериал: «Ўзи уйланмаган совчи». Т/с
10.10 «Саргузаштлар ороли».
10.30 «Пойтахт». /рус/.
10.45 Эко-Пойтахт»./рус/.
10.55 «Интервью».
11.05 «Кинотақдим».
11.30 «Уттан қулар». Б/ф.
13.00 «Салом, Тошкент!»
14.00 «Анонс».
14.15 «Самимият ила».
14.35 «Катта бўлишни хохла-майман». Б/ф.
15.55 «Болалikka қайтиб».
16.15 «Телекурьер-маркет».
16.25 «Ишдаги ишқ». Б/ф.
18.55 «Менинг шахрим».
19.20 «Премьера».
19.45 «Нима учун?»
20.25 «Телекурьер-маркет».
20.35 «Тошкент оқшомлари».
21.05 «Мисли вступ».
21.10 «Все о туризме»
21.40 «Кино SMS со звездами».
«Миллионер из трущоб».
«Последний легион».
«Путешествие в Индию».

7.30 «Хайрли тонг!»
7.45 «Тренуруемя вместе».
8.00 «Кўвонк стартлар».
8.40 АНОНС.
8.45 **Футбол. «Тоттенхэм» - «Челси».**
10.30 «БРЕЙН - РИНГ».
11.20 **Футбол. «Интер» - «Ювентус».**
13.05 «Спорт и дети».
13.20 **Футбол. «Анжикон» - «Металлург».**
15.00 «Стать ближе».
15.50 Теннис.
16.55 «Соғлом оила».
17.25 АНОНС.
17.30 ХАБАРЛАР.
17.55 **Футбол. «Сампдория» - «Милан».**
19.55 «Спорт - менинг ҳаётим».
20.15 Саломатлик хазинаси.
20.20 Бадий гимнастика.
Ўзбекистон чемпионати.
21.25 АНОНС.
21.30 ХАБАРЛАР.

7.30 «Хайрли тонг!»
7.45 «Тренуруемя вместе».
8.00 «Кўвонк стартлар».
8.40 АНОНС.
8.45 **Футбол. «Тоттенхэм» - «Челси».**
10.30 «БРЕЙН - РИНГ».
11.20 **Футбол. «Интер» - «Ювентус».**
13.05 «Спорт и дети».
13.20 **Футбол. «Анжикон» - «Металлург».**
15.00 «Стать ближе».
15.50 Теннис.
16.55 «Соғлом оила».
17.25 АНОНС.
17.30 ХАБАРЛАР.
17.55 **Футбол. «Сампдория» - «Милан».**
19.55 «Спорт - менинг ҳаётим».
20.15 Саломатлик хазинаси.
20.20 Бадий гимнастика.
Ўзбекистон чемпионати.
21.25 АНОНС.
21.30 ХАБАРЛАР.

07.00 «Асрлар садоси»
07.30 Тонгги навалар
08.00 «Дил куйлайди»
09.00 «Сиртли сиртмоқ»
10.30 Худудий телестанциялар лойиҳалари
10.45 «Калб истаги»
11.00 «Файзли юрт одамлари»
11.30 «Вакт машинаси» б/ф
13.00 «Вада» б/ф (Хиндистон)
15.15 Кутилмаган томоша
15.30 «Ҳақиқий эркаклар ови» б/ф
16.45 НТТда мусика
17.00 «Сугдиёна»
17.40 «Кўнгил истаги» б/ф
18.00 «Суратдаги сир» б/ф
19.35 Кутилмаган томоша
19.45 «Якшанбада яхши дам»
20.30 «Парламент соати»
20.50 НТТ спорт
21.00 «Дийдор ширин» мусикий дам олиш дастури
22.00 Тунги кинозал: «Қўл ёқасидаги уй» б/ф

КЎПТАРМОҚЛИ ГОСПИТАЛ «DOCTOR-D» да ЯНГИЛИК!

057

Фақатгина бизда ва биринчилардан бўлиб! Тошкент аҳли ва шаҳримиз меҳмонларига арзонлаштирилган хизматлар тақдим этамиз.

Госпиталимиз жаҳон талабларига жавоб берадиган, машҳур Европа фирмалари номи остидаги тиббий жиҳозлар билан таъминланган. Сизлар учун қуйидаги хизматларни таклиф қиламиз:

- Магнит-резонансли томограф (очиқ турдаги вазни 200 кг.гача бўлган беморларни кўриш имконига эга. 2009 йили Японияда ишлаб чиқарилган);
- Маммограф (2009 йили Японияда ишлаб чиқарилган);
- Рақамли (цифровой) рентген (уйга ёки керакли жойга олиб борилиши мумкин);

- Поликлиника, амбулатория;
- Стационар (бир кишилик VIP, LUX — палаталар, Wi-Fi, ТВ, душ, кондиционер, музлатгич);

- Тез тиббий ёрдам (Замонавий ускуналар билан жиҳозланган янги «HYUNDAI» реанимобили республика бўйлаб хизмат кўрсатади.);

- Репродукция бўлими (исроиллик профессор Давид Левран маслаҳатлари асосида) (ЭКУ, ICSI, PGD, IUI-бачадон ичи инсеминацияси);

- Исроил технологияси асосида барча турдаги бепуштлиқ диагностикаси ва даволаш;

- Бепуштлиқни даволагандан кейин ҳосил бўлган ҳомиладорлиқни олиб бориш;

- Ҳомила кўтара олмаслик ва даволаш диагностикаси;

- Бепуштлиқда лапароскопия ва гистероскопия;

- Эмбриология лабораторияси (профессор Нахум Хана. Исроил);

- Контрацептив воситаларни танлаш;

- Климактерик ҳолатлар диагностикаси ва даволаш;

- MAR-тест;

- Сперматозоидларнинг ДНК фрагментациясини аниқлаш, AZF (азооспермал фактор);

- ССХТ (ВОЗ) бўйича спермограмма Крюгер морфологияси билан (фақат бизнинг клиникамизда).

Хизматлар лицензияланган.

264Т

Ўзбекистон Республикаси, Тошкент шаҳри, Уста Олим кўчаси, 15-уй. Тел/факс: (+99871) 113-00-57. Тезкор телефон тармоғи: 057
E-mail: info@doctord.uz, Web: www.doctord.uz

ЭРТАЛАБКИ ТАҚВОЛИ НОНУШТА АСОСИДА:

- Сурункали қабзият;
- Соғломлаштириб, табиий семириш;
- Корин ва сондаги ёғларни йўқотиш;
- Қон томир, ичакларни табиий усулда тозалаш;
- Ойига (5-15кг) озиш;
- Иммуниететни кўтариш;
- Юрак безовталиги;
- Қонда шакар миқдорини меъёрлаш;
- Юзни оқартириб, жарроҳлик амалиётисиз ёшартириш; (ажин ва доғлар) Италия-Франция табиий маҳсулотлари.

Мурожаат учун телефон: (+99897) 710-03-11

Халқаро тоифали WELLNES тренер

Лола Қаландарова

Маҳсулот сертификатланган. №0738045

Автоматтаб «Dilanjati» нодавлат таълим муассасида «В» тоифали ҳайдовчилар тайёрланади. Ўқиш муддати уч ой — 120000 сўм тўлов пул ўтказиш, нақд ва пластик карточкалар орқали амалга оширилади.

Манзил: Тошкент шаҳри Чилонзор тумани 3-мавзе.

Телефон: 227-93-83, 119-10-22.

«QUTADG'U BILIG» ўқув маркази

абитуриент ва ўқувчиларни ушбу фанлар бўйича таклиф этади:

- она тили ва адабиёт
- инглиз тили
- математика
- физика
- тарих
- рус тили (қизиқувчилар учун)

фанларидан 2010 йилги тест синовларига тайёрланиш учун таклиф этади. Дарслар тестларни қамраган мавзулар асосида олиб борилади.

Эслатма: Ўзингиз билан ҳужжат олишни унутманг.

Мўлжал: Мустақиллик майдони метро бекати.

Мурожаат учун телефон: (+99897) 425-68-02, (+99898) 124-22-39

СОТИЛАДИ

Тошкент туманида ҳовли. Мўлжал: «Шўро бозор». 8 сотих — 6 хона, иссиқхонали. Нархи: 30.000 ш.б.
(+998-97)103-42-06.

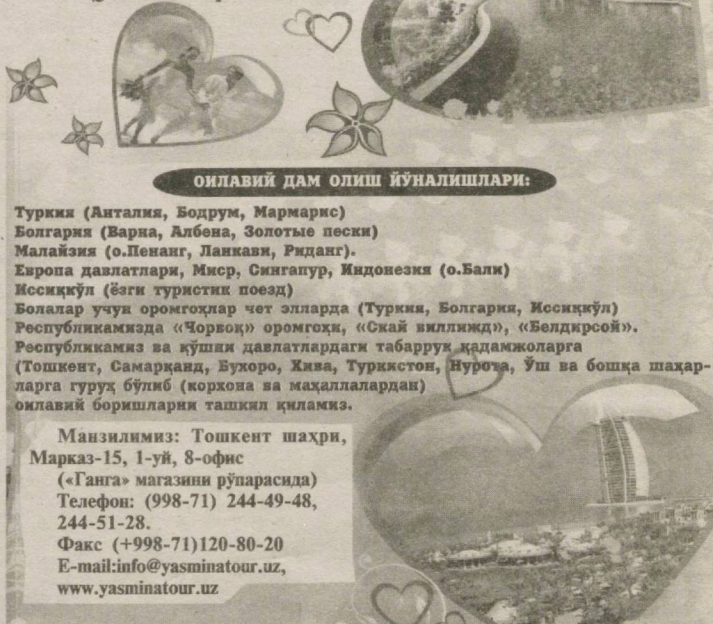
Квартира, ҳовли, дача, ер участкалари, тижорат, офис учун база, аграр иншоотлар, бўлинмас кўчмас мулкларни сотиб оламиз.

Телефон: 794-89-90.

Тошкент шаҳар ер ресурслари ва давлат кадастри бошқармаси томонидан «Сардор ва Ҳақимжон» хусусий корхонасига берилган № 10040105010044 рақамли кадастр ҳужжати йўқолганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

сайёҳлик фирмаси дунё бўйлаб
сайёҳатга таклиф этади:

ОИЛАВИЙ ДАМ ОЛИШ Йўналишлари:

Туркия (Анталья, Бодрум, Мармарис)
Болгария (Варна, Албена, Золотые пески)
Малайзия (о.Пенанг, Ланкави, Риданг).
Европа давлатлари, Миср, Сингапур, Индонезия (о.Бали)
Иссиқкўл (ёзги туристик поезд)
Болалар учун оромгоҳлар чет элларда (Туркия, Болгария, Иссиқкўл)
Республикамизда «Чорвоқ» оромгоҳи, «Скай виллидж», «Белдирсой». Республикамизда ва қўшни давлатлардаги табаррук қадамжоларга (Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Хива, Туркистон, Нурота, Ўш ва бошқа шаҳарларга гуруҳ бўлиб (корхона ва маҳаллалардан) оилавий боришларни ташкил қиламиз.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри,
Марказ-15, 1-уй, 8-офис
(«Ганга» магазини рўпарасида)
Телефон: (998-71) 244-49-48,
244-51-28.
Факс (+998-71)120-80-20
E-mail: info@yasminatour.uz,
www.yasminatour.uz

Москвадаги Халқаро

Абу Али ибн Сино академиясининг магистри
табиб ХУРСАНД АЛИ

табобат хизматини таклиф этади:

- Ошқозон-ичак, ўт пуфаги, қора талоқ касалликлари;
- Бепуштлиқ, жинсий аъзолар шомоллаши; буйрак ва тухумдон кисталари, простата бези шомоллаши;
- Буйракдаги тошларни тушириш;
- Гигиена, лямблялар ариб, теридagi оқ доғлар(ветелиго) ва ажинлар кетди;
- Умуртқа чурраси, бел ва оёқ оғриғи, бол, артрит, полиартрит, бўйин ва елкада, тиззада туз йиғилиши сингари хасталиклар;
- Юрак, қон-томир хасталиклари, қон босими, инсультдан кейинги тикланиш даври ва асаб касалликлари;
- Бўқоқ касаллигининг ҳар қандай тури шарқ табobati усулида гиёҳлар билан даволанади.

Манзил: Тошкент вилояти Ўртачирчиқ тумани Кумовул (Бектемир) кўрғони.
Телефон: (+99897)156-57-31 Лицензия № 95
Табиблар реестрида 2092-рақам билан қайд қилинган.

MASTER CLASS ЎҚУВ МАРКАЗИ

БИЗ ФАҚАТ ПРОФЕССИОНАЛ ҚИЛИБ ТАЙЁРЛАЙМИЗ

«OPTIMA» — Бошланғич курс: Windows XP, MS Office XP — Word, Excel, Power point, Internet ва E-mail. 1 ой (26 соат) — 24 000 сўм.
Чуқурлаштирилган интернет курси (2 хафта) — 20 000 сўм.
«TechSERVICE» — компьютер йиғиш, тузатиш ва модернизациялаштириш, тармоқ ўрнатиш. 1 ой (26 соат) — 30 000 сўм.
CorelDraw 12 — 1 ой (26 соат) — 26 000 сўм.
PhotoShop 8.0 — 1 ой (26 соат) — 26 000 сўм.
Macromedia FLASH — 1 ой (26 соат) — 26 000 сўм.
3D Studio MAX 7 — 1 ой (26 соат) — 32 000 сўм.
Видеомонтаж Adobe Premiere — 1 ой — 40 000 сўм.
HTML дастурлаш — 1 ой 26 000; PHP дастурлаш — 50 000 сўм.
Курслар яқка тартибда, сизга қулай вақтларда ўқитилади.
Рус тили — 20 000. Немис тили — 30 000.
Инглиз тили — 30 000. Француз тили — 30 000.
Корейс тили — 30 000. Хитой тили — 36 000 сўм.
Профессионал Web дастурлаш курси (HTML, PHP, MySQL) — 2,5 ой 100 000 сўм.
2D Дизайнерлик (Corel, PhotoShop, Adobe FLASH) — 2 ой 70 000 сўм.
3D Дизайнерлик (AutoCAD + 3D Studio MAX) — 2,5 ой 150 000 сўм.
Тел.: 172-30-30, 255-69-17, 254-57-81.
Братисвала (собиқ Глинка) кўчаси, 11, 4-кават.
Мўлжал: «Бобур» истироҳат боғи еки педагогика университети.

Жажжи неварамиз Муслимахон!

Сени икки ёшинг билан қўтлаймиз. Ўсиб, камолга етгин. Ота-онанг ва қариндошларинг бахтига соғ-омон бўлгин!

Буванг Рустам, бувинг Муқаддас,
Тошкент шаҳри.

Ҳурматли АБДУРАЗЗОҚЖОН!

Сизни таваллуд топган кунингиз билан чин қалбдан самимий табриқлаймиз.

Сизга мустаҳкам соғлиқ, аъло кайфият, меҳнат фаолиятингизда ва ижодий ишларингизда улкан зафарлар ҳамроҳингиз бўлсин.

Нодирахон билан қўша қариб, фарзандлар роҳатини кўриб, узоқ йиллар ҳаммамизни ажойиб муваффақиятларингиз билан хушнуд этиб юраверинг! Умрингиз боқий, ҳаётингиз янада гўзал бўлсин!

Ҳурмат ва эҳтиром ила Сўхбатилла КАРИМОВ
ва Абдусаттор АБДУФАФАРОВлар оиласи

ШОШГАН ҚИЗ (ЎФИЛ ҲАМ) ЁЛЧИЙДИМИ?

Албатта, ҳар бир ота-она умид билан улғайтирган дилбанди, хоҳ ўфил, хоҳ қиз бўлсин, унинг тўйини қўришни, яхши инсонлар билан қуд бўлмоқчи чин дилдан орзу қилади. Лекин... Баъзида бироз шошма-шошарлигини қимматга тушиши мумкинлиги ҳаёлимизга ҳам келмайди. Ҳали йигирмага тўлиб-тўлмаган ўглини уйлантириш, эндигина 16-17 ёшга кирган қизини турмушга бериш ҳаракатига тушиб қолган ота-оналарни ҳеч тушуниб бўлмайди.

Статистик маълумотларда эса ажримлар сони кўпаяётгани қайд этилмоқда. Қайнона-келининг бир-бирини тушунмаслиги, оила ҳақида ҳали етарли тушунчага эга бўлмаган қувнинг, рўзгор ишларига ўқувсиз келининг ҳолатини қандай изоҳлашни бил-

майсиз. Кўп ҳолларда ёшларнинг эрта турмуш қуришига кекса онахонлар, оиланинг катталари таъсир қўрсатаётти. Кимдир набирасининг тўйини қўриб қолай дейди, яна кимдир... Хуллас, сабаб кўп, лекин, қанийди, ана шу келин-қувларнинг ҳаммаси ҳам яхши яшаб кетишса... Айтмасиз, вақтида турмуш қуриб ҳам ажралишиб кетганлар кўп-ку, деб. Ҳа, албатта, бундан ҳеч ким кафолатланмаган. Лекин ҳали 18 га тўлмай туриб, қўлида бола билан, на бир касби, на бир хунари бор, эридан ажрашган ёш қизни кўз олдингизга келтиринг-у, вояга етган, теран фикрловчи, етук бир аёлни у билан солиштиринг.

Ўзимиз гувоҳ бўлиб юрибмиз, 9-синф ё лицейни битириб, энди коллежга кирган қизига совчи келмаёт-

МУЛОҲАЗА

ганидан ташвишга тушган оналар ҳам кам эмас. Қизларнинг эрта турмушга берилаётганинг сабаби эса, табиийки, йигитларни ҳам эрта уйлантириш билан қамбарчас боғлиқ. Ҳали бирор касби йўқ қув оилани таъминлай оладими-йўқми, бу масалалар ҳеч кимни қизиқтирмайди. Лекин энг ёмони, тўй бошланса борми, маслаҳатгўйлар ҳам керагидан ортиқ топилади. Натижада, ёш боқиманда оилалар, ота-онаси томонидан ижтимоий муҳофаза-ланмаган фарзандлар кўпайиб кетмоқда.

Менинг ёшларга маслаҳатим: Шошилманг! Турмуш қуришдан аввал ҳаётда ўз ўринингизни топишга, бирор касб-хунарни эгаллашга интилинг. Шундагина бахтли оилалар сафи кўпаяверди.

Н. ЖАББОРОВА,
шифокор-стоматолог.
Тошкент шаҳри

ҲАР АЁЛ ҲАМ ОНАДИР

Амманнинг қизи кўнги-роқ қилиб, жиянли бўлганини айтганда, хурсанд бўлиб кетдим. Қизалоқ! «Сафимиз яна биттага кўпайибди-да», деб ҳазил қилдик у билан. Севилим акамни табриклаш мақсадида уйига бордим. Аммо эшикни очган янгамнинг кўзлари қизарган, йиғлагани шундоқ қўриниб турарди. Акам ҳам хомуш...

Менинг келганимга эътибор бермай, негадир янгамни уришарди: «Буниси ҳам қиз! Уртоқларимнинг олдида нима деган одам бўлдим. Қизларингдан менга нима фойда? Авайлаб-асраб ўстирасан-у, бировнинг қўлига тутқазасан». Акамнинг бу гапларини эшита туриб, қулоқларимга ишонмадим. Барча қариндошлар ҳавас билан қарайдиган, гап-сўзи, одоби, билими билан бизга намуна бўлиб келаётган инсондан наҳот шундай гаплар чиқса? Қолаверса, ҳали ёш бўлишса, эндигина иккинчи фарзандлари туғилди. Акамнинг бу ғайриоддий нолишларидан таъсирланиб кетдим. Шу тобда бир файласуфнинг гаплари ёдимга тушди: «Биз ҳар бир аёлга она деб қараганимизда эди, ҳаётимиз бошқача бўларди». Акам ҳам қизалоқча шу назар билан қараганларидими... Бир бурчакда юм-юм йиғлаётган янгамга раҳим келса-да, жимгина чиқиб кетаётганим, яна акамнинг ўдағайлаши эшитилди: «Кўп йиғлатмай, овозини ўчир анов қизингнинг!»

Дилхат МАММАДИЕВА,
ЎзДЖТУ талабаси.

ЗУККО ТЎТИ

Дунёнинг кўпгина ерларини фатҳ этган жаҳонгирларнинг ҳаммаси ҳам табиат шайдоси, наботот оламининг чинакам ошувчиси бўлавермаган.

«Бобурнома» асаридаги Ҳиндистон билан боғлиқ битикларни мутлоқ қилган ўқувчи Заҳриддин Муҳаммад Бобурни нафакат етук давлат арбоби ва моҳир ёзувчи, балки ўзи яшаб турган замину замони, атроф-борлиқни чин дилдан севувчи серзавқ тадқиқотчи сифатида ҳам кашф этади. Муаллиф Ҳиндистон табиати-ни ажиб бир зийраклик билан тас-вирлайди.

Масалан, «Вақоеъ»да Ҳиндистонда учрайдиган тўтиларнинг бештаси санаб ўтилган. Бу ҳақда шундай сатрларни ўқиймиз: «**Яна тўтидур. Бу ҳам Бажур ва андин куйиги вилотларда бўлур. Ёзлар тут пишигида Нингнаҳор ва Ламғототқа келур. Ўзга вақтларда бўлмас. Тўти турлуқ-турлуқ бўладур. Бир наъви улдурким, ул вилотларга элитарлар, сухангўй қилурлар.**»

Улғу ватандошимиз табиатнинг бу бетакрор жонзотлари ҳақида ёзар экан, бир воқеани ҳайрат билан қайд этиб ўтади. Буни яқин мулозимларидан бири Абулқосим Жалоийр сўзлаб берган экан. Унинг айтишича, чағалзорда яшайдиган тўтилардан бири-ни тутиб, қафасга солибдилар. Шунда қуш: «Менинг юзимни очсанг-чи, димкиб қолдим», дебди. Аммо бе-чора жонзотнинг ноласига ҳеч ким

қулоқ солмабди. Озодликка чиқариш жуда ҳам истаган тўти ёнгинасида турган кишини алдамоқчи бўлибди: «Хамма одамлар уй-уйларига таркалишди. Сиз кетмайсизми?!» Тўтининг сўзлари бандикор қулгусини қистатган бўлиши табиий. Қуш ҳар эҳтимолга қарши масъулиятни бўйнидан соқит қилиш учун «Вал-ухдату алар-ровий», яъни сўзининг тўғри-нотўғрилиги айтилувчининг бўйнига, дея бу гапни бир тўтидан эшитганини писанда қилади...

Зулфия АСАМОВА,
Тошкент молия банк-кредит
коллежи ўқитувчиси.

ОҚИБАТ сўзининг туб илдизи «кетидан келди» деган маънони англатади. Демак, «меҳру оқибат» ибораси меҳр берилгандан сўнг эришиладиган натижани билдиради.

АММА. Бир қарашда «амма» сўзи ва «амаки» сўзининг туб маъноси бир хил эканини англаш қийин. Бироқ моҳият нуқтаи назардан бу икки сўзнинг бир-бирига жуда яқинлигини илгаси бўлади. Ўзбек тилининг изоҳли луғатида изоҳланишча, «амаки» сўзи ҳам, «амма» сўзи ҳам битта илдиздан ўсиб чиққан бўлиб, «отанинг акаси» маъносини англатади. Маъно тараққиёти натижасида бу сўз иккига ажралиб, бири отанинг ака-укаси, бири эса отанинг опаси ёки синглисини англатган.

БИНГГАК. Бу сўзнинг шевада «минггак» шакли ҳам бор. Халқ тилида сариқ ари «бинггак» деб аталади. Халқ оғзаки ижодиёти намуналарида, дoston ва эртақларимизда бу сўз кўп учрайди.

МАКТАБ. Аслида, «мактаб», «мактуб», «китоб», «кутубхона» сўзлари битта ўзақдан ўсиб чиққан бўлиб, бу ўзақ «ёзди» деган маънони англатади.

ТЕГИРМОН. Ўзбек тилининг этимологик луғатида изоҳланишча, бу сўз қадимги тилимизда «айлан» маъносини англатган «тегир» феълдан келиб чиққан. Теварак, атроф маъносини билдирган «тегра» сўзи ҳам шунга яқин.

ЁЗҒОШИН ГУЛ — баҳорда экинларнинг ичида очиладиган гул.

Эшқобил ШУКУР
тайёрлади.

МУНАЖЖИМ БАШОРАТИ 02.04 – 08.04

Кўй 21.03 – 20.04

Ҳафта бошида саломатлигингиз бироз ёмонлашиши мумкин. Жума куни молиявий шартномалар тузиш имкони бўлилади. Оила аъзоларингиз билан маслаҳатлашиб иш қўринг.

Бузоқ 21.04 – 21.05

Душанба хизмат сафарига чиқиш ва учрашувлар ўтказиш учун қулай кундир. Йўлда эҳтиёткорликни унутманг. Ҳафта давомида оилавий муносабатларни тўғри йўлга қўйиш, шунингдек, уй таъмири ва кўчмас мулк билан боғлиқ масалаларни ҳал қилиш осон кечади.

Эгизаклар 22.05 – 21.06

Аввалига муаммолар қурувида қоласиз, уларни тўғри ҳал этишга ҳаракат қилинг. Чоршанбадан бошлаб кўнглисиз вазият-

лар ортга чекинади, жума куни эса барча режаларингиз амалга ошади. Шанба куни оила аъзоларингиз билан саёҳатга чиқинг.

Қисқичбақа 22.06 – 23.07

Душанба-сешанба кунлари қўтилмаган жойдан маблағ келади. Чоршанба ва пайшанба кунлари хизмат мавқеини мустақамлаш, муҳим режаларни амалга ошириш учун қўлайдир. Ҳафтанинг сўнггида оилавий муаммоларингизни ҳал қилиб олинг.

Арслон 24.07 – 23.08

Ҳомийлар ва кўнгли яқин инсонлар билан учраиш, ҳужжатларни расмийлаштириш, учрашувлар тайинлаш каби ишларни дастлабки кунларда амалга оширганингиз маъқул. Ҳафтанинг иккинчи ярмида эса оилангизга кўпроқ вақт ажратинг.

Паризод 24.08 – 21.09

Ҳафта бошида сизда моддий муаммолар юзага келиши мумкин. Харажатларингизни бироз қисқартиринг. Чоршанба кунлари ва пайшанба кунлари иш ҳамда шахсий ҳаётда омадингиз келади. Жума куни ҳомийлар ва обрўли шахслар билан учрашнинг, эҳтиمول, уларнинг кўмагига сазовор бўласиз.

Тарози 22.09 – 23.10

Душанба куни узокдан хабар қутинг. Кеңқурун машина ҳайдашга тўғри келиб қолса, хушёр бўлиш-ни унутманг. Сешанба ва чоршанба лойиҳалар режалаштириш ва уларни амалга оширишга бағишланг. Ҳафта ўртасида оила аъзоларингизга совғалар харид қилинг.

Чаён 24.10 – 22.11

Душанбада яқин инсонларингиз билан мулоқотда бўлмang, акс ҳолда, уларнинг кўнглини оғритиб қўйишингиз мумкин. Ҳафтанинг сўнгги кунлари шахсий ҳаётингизда яхши ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Ўқотар 23.11 – 21.12

Душанба битимлар, шартномалар тузиш, жамоатчилик ишларини бажариш учун хайрли кун. Сешанба ва чоршанба кизгин ўтади. Ҳафтанинг иккинчи ярмида эса барча ишларингизни ташлаб, уй таъмирига вақт ажратинг.

Тоғ эчкиси 22.12 – 19.01

Бу ҳафта оилавий муаммоларингиз осонгина ҳал бўлади. Фарзандларингиз ёки яқин қариндошларингизнинг кўнглига ҳам қулоқ тутинг. Чоршанба-пайшанба кунлари шартномалар

тузиш учун қулай бўлади. Ҳафта охирида узокдан хушхабар эшитишингиз мумкин.

Қовға 20.01 – 19.02

Душанба куни севган инсонларингиз, фарзандларингиз билан мулоқотда бўлинг. Битимлар, шартномалар тузиш, лойиҳаларни тақдим этиш ишлари билан чоршанба ва пайшанба кунларида шуғулланг. Ҳафта сўнггида саёҳатга чиқинг.

Балиқ 20.02 – 20.03

Ҳафта бошида кайфиятингиз кўтарилиши қўтилмақда, бу эса ўз-ўзидан молиявий битимлар омадли бўлишига имкон яратди. Ҳафтанинг иккинчи ярмида ишга оид учрашувлар, ҳужжатларни расмийлаштириш, хизмат сафарлари ва зиёфатлар билан овора бўласиз.

Гулноз ТОҶИБОЕВА
тайёрлади.

ЯХШИЛИК

ПУЛ ОЛМАГАН УСТА

— Дунёда яхшилар кўп, — дейди Муродилла муаллим бир гурунгда.

— Утган йили тунда машинада пойтахтдан қайтаётган эдим. Биноидай келаётган уловимиз Жиззахга қўйилганда беҳосдан ўчиб қолса денг. Машинада олам, сингилларим бор эди. Орқадан келаётган «Тикон» тўхтабди, яқин қишлоқдаги устахонага бордим. Уста тезда ўғиллари — Ҳасан ва Ҳусанни машинани торттиб келишга жўнатиб, мени ичкарига бир пиёла чойга таклиф қилди. Кўп ўтмай йигитлар келишиб, машинани таъмирлашга унуб кетишди. Онам ва сингилларимни уй бекаси худди эгачиларидай қўтиб олди. Мен чўнтагимдан бор пулимни чиқариб, дастурхон четига қўйдим.

Уста пулни кўриб, бошини сарак-сарак қилди.

— Ай, меҳмон-а, ахир мен ҳам сиздек мижозни кўпдан бери қутаётган эдим, мана ўз оёғингиз билан келдингиз. Билсангиз, бир пайтлар мен ҳам шофёр бўлганман, галла ўримида даштда бир воқеа бўлувди. Машинамнинг гилдираги ёрилиб, иложсиз қолганимда, бир юртдошингиз беҳимнат кўмак берганди. Шошилганимдан ўша шофёрнинг исмини ҳам сўрашни унутибман. Базан шуни ўйлаб безовта бўламан, ўзимни қийман. Мана бугун ўша одамнинг қарзини сизга қайтардим. Оқ йўл сизга, домла!

ОМОНАТНИ ТЎЛАМАГАН ЎҒИЛ

Тўйга келган кўхдалалик кекса чол ўз эгасини қақчириб, илтимос қилди:

— Санчиқуллик Султоннинг ўғилларидан бирини айтиб юборсангиз, бир оғиз қарз гапим бор эди.

ҚИЁМАТГА

ҚОЛМАГАН ҚАРЗЛАР

ёхуд айрим ҳаётий ҳикоялар

Бироз фурсатдан сўнг чолнинг қаршисига салом бериб Тўра фермер ўтирди. Чол ҳол-аҳвол сўрашгач, охишта деди:

— Болам, мен отангиз билан узангидош жўра бўлганман. Падарингиз қўли очик, оқибатли одам эди. Қаҳатчилик йилларида ночорлик сабаб мендан бир қоп бугдой қарз олган эди. Сўнг сизлар кўчиб кетдингиз, тақдирни қарангки, отангиз билан қайта дийдор қўришмоқ насиб этмади.

Мана, ёшим саксондан ошди. Яна қанча кўним бор билмайман. Эрта Султонбой билан қиёматда юз қўришсак, «нега ўғилларимдан қарзингни сўрамадинг?» деб домангир бўлмасин. Сизга палон минг беринг демайман, кўнгилдан чиқариб, мингми, икки мингми берсангиз, токи ўша қарз отангизнинг елкасидан арасин...

Тўра фермер чолнинг сўзларидан ўйга толди, чўнтагида йўқ эмас, юз минг пулиям бор, керак бўлса бу зма чолга бир қоп ўрнига бир тонна бугдой беришга ҳам қўриб етади. Аммо чолнинг даб-дурустан айтган бу гаплари ҳамиятига теғди.

— Энди бова, хафа бўлмайсиз, мен отангизнинг сиздан қарз олганини кўрган ҳам, эшитган ҳам эмасман. Энди... кимга қарз берган бўлсангиз ўшандан олаверасиз-да...

Чол фотиҳага қўл очди...

«СИЗ... ЎША ҚИШМИСИЗ?»

Содиқ муаллимнинг бекатда йўглаб турган аёлни кўриб кўнгли бузилди. Охири бўлмади, бориб аҳвол сўради.

— Қизимниқидан келаётган эдим, йўлда алаҳсиб пулимни тушириб қўйибман. Мени шу ергача миндириб келган анови «Форд»чага воқеани айтсам, «Боринг, сиздайларга ишонмайман» деб уришиб берди.

— Каерга бормоқчисиз, ўзи синглим?

— Муборакка...

Содиқ муаллим чўнтагидан уч минг олиб, аёлга узатди. Аёлнинг юзлари қизарди.

— Вой, сизни танимасам, қандай оламан?

— Олаверинг, синглим, мен розиман. Аёл уялқираб пулни олди ва таксига чикди.

Орадан икки йил ўтиб, Содиқ муаллим Муборакдаги газ заводида ишлаётган ўғлини кўргани борди. Ижара уйда турадиган ўғли суҳбат орасида уй бекасининг ажайиб аёл эканини айтиб қолди. Бироз фурсат ўтиб, чойнак кўтарган аёл хонага кириб келди ва муаллимни кўриб танигач, қўтиб қолди.

— Вой, сиз ўша қишимисиз? — деди жилмайиб.

— Ҳа, ўзим, — аёлни таниди Содиқ муаллим ҳам. Сўнг: — Раҳмат, сизга. Аллақачон ўғлимга қарзни қайтарибсиз, — деди қулимсираб...

ЎЗИДАН УЯЛДИ

Тоҳир бизнеснинг вафот этганини эшитган Эшқобилнинг юраги тўхтаб қолаётди.

— Энди нима бўлади, уч миллионни кимдан сўрайман? Қариндошлари тан олмас нима бўлади?

У шошилиб қийинди ва машинасини миниб жанозага етиб борди.

Марҳумни чиқариш арасида мулла тўпланганлар олдиға тўнгич ўғилни чақириб сўради:

— Отангизнинг бировлардан қарзи бўлса, қайтаришни зиммангизга оласизми?

— Ҳа, — деб бош ирғади ўғил.

Эшқобилнинг кўнгли бироз таскин топгандек бўлди. Тўғри, Тоҳир яқин жўраси эди. Лозим бўлганида Эшқобил ҳам ундан кўп бора қарз оларди. Аммо унинг туйқусдан ўтиб қолиши кимнинг тушига кирибди, дейсиз?

Бир куни эрталаб дарвоза тақиллади. Мижозлардан бири бўлса керак, деган ўй билан эшикни очган Эшқобилнинг қаршисида қўлида тугун билан Тоҳирнинг ўғли турарди.

— Эшқобил ака, сизга раҳмат, отамга қарз берган экансиз, отам бечора ўлими олдида онамга айтган экан, мана омонатингиз, — деб тугунни унга тутқазди.

У йигитни уйга таклиф қилди, аммо у зарур юмуш борлигини айтиб унамади. Эшқобил эт-ичини кемирган хавотир ва ишончсизлик учун ўзидан уялиб кетди...

Ўролбой ҚОБИЛ,

Қамаши туманидаги 42-мактаб ўқитувчиси.

ТЕКИНХЎРНИНГ ОДАМ САВДОСИ

ТУЗОҒИ

Аслида бу ёруғ дунёда тириклиكنинг ўзи бир тенгсиз неъмат саналади. Умр деганлари эса бизларга Яратган томонидан бебаҳо инъом десак янглишмаймиз. Лекин, нима дейсиз, орамизда шундай нодон, виждонини пулга соттувчи айрим кимсалар ҳам учрайдики, уларни ким деб аташни ҳам билмайсан кими.

1973 йилда туғилган, уч фарзанднинг отаси, данғаралик Азиз Нишонов кутилмаганда бойиб кетиш вассасасига тушди. Биланги кучга тўлган йигит бирон жойни обод қилиш, тижорат ёки фойдали иш билан шугулланиш ўрнига ўз юртдошларини алдаш, чўв тушириш орқали пул топмоқчи бўлди. Аслида унинг ҳаётига қора чиқиқ тортилганида, яъни ўғрилиқ қилгани учун жазага беришганида 19 ёшга кирган эди. 2004 йилда эса қасддан баданга тан жароҳати етказгани учун яна тегишли тартибда жазоланди. Лекин инсонпарварлик тамойилига кўра авф этилган А. Нишонов барибир бундай бағрикенгликдан керакли хулоса чиқармади. Оқибатда яна жиноятга қўл урди.

У Россия Федерациясининг Воронеж вилояти Новониколаевский районда яшовчи Бехуров ва Эйтибор исмли шахслар билан жиноий тил бириктириб, ўз мактабдошлари бўлган З. Султонова, М. Аҳмаджонова, Қ. Аминов, В. Раҳимов, М. Раҳимовларга қолбаса ишлаб чиқарадиган корхонада ҳар ойда 12 минг рубдан маош берилишини ваъда қилди. Натижада уларнинг ҳар биридан йўл ҳақи учун паспортлари билан бирга 250 минг сўмдан пул йиғиб олди. Илонинг ёғини ялаган товламачининг ёлгон ваъдаларига чиппа-

чин ишонган соддадил данғараликлар «Тошкент-Харьков» поездиға ўтириб, айтилган манзилга етиб боришди. Мезбонлар ҳам арзонгина ишчи кучи етиб келганидан фойдаланиб, уларни қолбаса цехига эмас, аксинча, оғир иш шароитга эга бўлган ёғоч, тахта қайта ишланадиган жойга олиб боришди. Бу аёл, буниси эркак экан, кучлари етди-етмайди, деган гап қаёқда, ҳаммасига бир хил талаб қўйилиб, шафқатсизларча фойдаланишди.

Тўрт ой мобайнида бутун дунё ахлини ташвишга солаётган одам с а в д о с и деб аталмиш қабих жиноят қурбонига айланган данғараликларга на в а ё д а қилинган пул берилди, на оддий яшаш шароитлари яратилди. Хайриятки,

ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ва бошқа ҳамкорлар кўмаги туфайли улар Фарғонага қайтишга муваффақ бўлишди. Ўз танишларини «сотиб», ҳаром лўқма топишга ўрганган ва минг тавалло билан, тавба қилган Азиз Нишонов қилмишига яраша жазосини олди...

Ислом НУРАЛИЕВ,
жиноят ишлари бўйича
Ўзбекистон тумани суди
раиси.

Ноила ХОЛМАТОВА,
«Оила ва жамият» мухбири.

ОЛТИ МИЛЛИОНГА
СОТИЛГАН ОЛТОВЛОН

Ватанини сев, тупроғини ўп,
Ҳар қаричи муқаддас бизга.
Чўлидаги ҳатто қуруқ чўп
Жондан азиз юрагимизга.

(Ойбек)

Таассуфки, ҳамма ҳам ана шу улуғ тушунчани юракдан хис қила олмас экан. Бошлари тошга урилгандагина кўзлари очилади. Акс ҳолда Жиззах вилояти Мирзачўл тумани Гагарин

ёров, Фурқат Эшбўриевларни Самарқанддан зудлик билан чақиртириб, Қозоғистонда ишлаб, мўмай даромад топиш мумкинлиги ҳақидаги Одил Менглиевнинг қоп-қоп ваъдаларини уларга тўтиқушдек такрорлади. Одил Менглиев уларнинг ҳар бирига ойига уч юз минг сўмдан ойлик, яхши шароит яратилган ётоқхона берилиши ва бепул овқатланишларини айтиб, айланма йўллар орқали Қозоғистон Республикасининг Пахтаорол туманида яшовчи қайниси Бауржан исмли кимсага ҳар бири учун бир миллион сўмдан пул олиб, сотиб юборади.

Энди уларни Бауржан келишилган жойга етказиши зарур эди. Бу ишни пахтаороллик Жомарт исмли шахс орқали амалга оширади. Юқоридаги олтовлон эса олти миллион сўмга сотилганидан беҳабар ҳолда қозоғистонлик фуқаро Қомартга жимгина эргашиб кетаверишди. Ярим тунда эса Астана шаҳрида яшовчи Бауржан исмли кимсага қарашли қилишга етиб келишди. Осмон йироқ, ер қаттиқ. Ҳар икки гапнинг бирида Бауржан уларнинг ҳар бири учун бир миллион сўмдан пул тўлаб сотиб олганлигини пеш қиларди. Мутлақо яшаб бўлмайдиган ётоқ шароити ва ёвгон шўрвадан бошқа нарсараво қўрилмайдиган даражадаги аянчли кечмишга гирифторм бўлган олти йигит бир йил мо-

байнида Бауржаннинг қўл остида минг азобда ишлашди. Бахтли тасодиф туфайлигина ўша ерда Султон исмли ўзбек йигитини учратиб қолишгач, унинг беҳимнат ёрдами туфайли юртимизга қайтиб келишга муваффақ бўлдилар. Агар бу савобта-лаб йигит тегишли идораларга хабар бермаганида уларнинг кейинги тақдирини қай аҳволда кечиши номаълум эди. Афсуски, ҳалигача олтовлон билан бирга кетган навқирон ёшдаги Фурқат Эшбўриевни оиласидангилари ва қариндошлари интизорлик билан кутишмоқда. У ҳақда ҳозиргача ҳеч қандай маълумот йўқ...

Тўғри, қилмиш-қидирмиш деганларидек, ўз юртдошларини жирканч мақсади йўлида қурбон қилишга жазм этган Одил Менглиев Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 135-моддаси 2-қисми «б», «е», «з» бандлари билан айбдор деб топilib, тегишли муддатга озодликдан маҳрум этилди. Лекин одам савдоси деб аталмиш қабих жиноятнинг жабрдийдаларига айланган йигитлар соғлиқларидан айрилганлари етмаганидай энди ўз иш ҳақларини кимдан ундиришни билолмай сарсон-саргардон.

Дарҳақиқат, давлатимизда тўқ, фаровон яшаш учун ҳамма шароитлар муҳайё. Инсонга эса ҳалол йўл орқали топишган ризқ-насибани татийди, холос. Аксинча бўлса, ҳар қандай фуқаро барибир ўз қилмиши учун жавоб беришга мажбур.

Жавлон ЖАББОРОВ,
жиноят ишлари бўйича
Дўстлик тумани суди раиси.
Донотул ЖЎРАЕВА,
«Оила ва жамият» мухбири.

«МЕНИНГ ДОНОРИМ КИМ?»

Аслида, «донор» сўзининг халқ тилидаги маъноси «жон, ҳаёт, қон, умр берувчи» деганидир. Аммо ҳозирги кунга қадар ҳам кўпгина мамлакат қонунларида кўра беморга қони ёки бошқа бир аъзосини берган шахснинг номи сир сақланади. Шу боис кўпчилик беморлар умрининг охирига қадар ҳам ўз қўтқарувчиси ким эканлигини билолмай ўтадилар.

Биргина мисол:

«Уғлим операциядан кўз очиши ҳамон биринчи ўринда унинг донори ким эканлигини сўради, — деб эслайди машҳур актёр Леонид Филатовнинг онаси Клавдия Николаевна. — Биз унга «Бунинг сенга нима аҳамияти бор? Энг муҳими — энди шу соғлом буйрак сенки. Нима бўлганда ҳам у жисминга мослашиб кетсин», дедик.

Хуллас, актёр қанчалик сўраб-суриштирмасин, фаолиятдан тўхтаб қолган буйрагининг ўрнига ўз аъзосини инсон операциядан икки кун олдин автомобиль ҳалокати оқибатида вафот этган москвалик йигит эканини барибир билолмади...

Франция қонунлари кўра эса, беморларга ўз донори ҳақидаги асосий маълумотлар (ёши, жинси, вафот этиш сабаби) берилса, барибир унинг исми-шарифи қатъий сир сақланади. АҚШда аксинча, орадан ярим йил ўтган, трансплантант аъзо эгасига донорнинг фотосурати ва у ҳақидаги барча маълумотлар касалхона томонидан расмий тарзда юборилади.

Ана шунда реципиент

(яъни донорлик аъзоси ўрнатилган одам) истаса, ўз ҳалоскорининг оила аъзоларини йўқлаши, улар билан яқин муносабат ўрнатиши мумкин экан. Масалан, бир аёл ўз донорининг оила аъзолари билан шу қадар яқин бўлиб кетганки, ўзини марҳум билан бир бутун деб ҳисоблай бошлаб, ҳаттоки дори-дармонлар (иммуносупрессантлар)ни қабул қилишдан ҳам воз кечган. Буни қарангки, ўша аёл қўшимча муолажаларсиз ҳам тузалиб кетган.

ЎЗГАРИШ ИЗТИРОБИ

«Ниҳоят жаррохлик йўли билан менга трансплантант буйрак ўтказилган, илк бор нимани қис қилдим дегн? Албатта, оғрик-азоб, диққинафаслик ва энг ёмони... бутун вужудимдан таралаётган бегона бир ҳид... Кўз олдида операцияга киришимдан олдин ҳаёлимга келган манзара бот қайталанди. Ушанда: «Сизнинг қон гуруҳингизга мос буйрак топилди. Зудлик билан операцияга олинишингиз керак!» деган гапни эшитганимдайк кўз ўнгимга катта банканинг ичида бўлиб турган буйрак келганди. Мен бу жаррохлик амалини қилдиришга бел боғлаганимда ҳам, ақилларим кўраётган азобларимни енгиллатиш учун елиб-югуришганда ҳам, хотиним тавалло қилиб шифокорлардан қайта-қайта «Донор топилмадими?» деб суриштириб юрганида ҳам бу ҳолатлардан дахшатга тушмагандим. Ҳозир эса... Назаримда мен... шу чоққача жоним омон қолиши учун кимнингдир тезроқ жон бериши-ю, унинг эндиликда ўзига кераксиз бўлиб қолган аъзоси менинг шамдек сўниб бораётган умримга ҳаёт бағишлашини истаган эканман...

Эй, худо! Ўша бечора ким экан? Қариндошлари бўлмаса керак-да, йўқса яқинларимнинг қуйиб-пиштири натижасида ўз жигарпораларини по-

ралашга йўл қўйишармиди? Унинг буйраги менга ўтказилибди. Юрагичи? Кўзи? Жигари-чи?

Бу ҳаёллардан вужудимдан ширшир тер куйила бошлади. Шу пайтгача ишламай, танамни шиш ва сувдан иборат бир лошга айлантириб қўйган буйрагимнинг ўрнига қўчирилган янги буйрак ўзининг борлигини билдирмоқчидек белимни оғирлаштирди. Ҳолатга чиққим келди. Ёнимдаги ҳамшира хурсанд бўлиб кетди:

— Бу яхши натижа! Ҳозир ўзингиз юриб, қўжатхонага боринг, ҳеч нарсадан қўрқманг, — деди менга далда бериб.

Ичкерига кириб, эшикни кулфладим. Олти ойдан бун пешоб фақат зонт орқали тортиларди. Энди эса ўзим... бемалол... Барибир қўқувдан,

гина аниқ бирор бир аъзодагина эмас, балки танадаги бошқа жойларда, жумладан, бош мия фаолиятида ҳам мавжуддир. Ва ҳар бир аъзо ўзининг «асл» эгасига доир маълум бир «ахборотлар омбори» ҳисобланади.

Худди ўша университетнинг психология фанлари профессори Гарри Шварц эса янада жиддий тахминни илгари суради. Унинг фикрича, қўчириб ўтказилган аъзо ўзидан бош мия назоратига бўйсунмайдиган ва рефлексларнинг ўзгаришига олиб келувчи элементларни қонга ажратиб чиқара бошлайди.

Бошқа бир гуруҳ олимлар эса ушбу масала юзасидан ўзгача ёндашувга эга: қўчириб ўтказилган аъзолар табиатида иккита ўзига хос жиҳат мавжуд. Биринчиси бу, аъзолар қон та-

ТИББИЁТ ВА НАЖОТ

дай қилиб дейсизми? Ян негацир феъл-атворига мутлақо зид равишда хотини Линда каби бозор-ўчар, уй-рўзгор ишларида муккасидан кетади. Ширин кулчаю тортлар пишириш жону дилига айланади. Табиатан уй ҳайвонларини жини суймайдиган Ян бир куни хотинидан ҳовлида ит асрашга рухсат сўрайди. Хотини бунга рози бўлгач, қувончдан иргишлаб «Вой, қандоқ яхши бўлди-я», деб юборади.

Булар, аслида, Яннинг ўзгарганидан далолат эмас. Шунчаки, одатда узоқ вақт давомида бирга яшаб келган эр-хотинлар билиб-билмай бир-бирларининг феъл-атворлари ва одатларини ўзлаштириб борадилар.

Қолаверса, Ян Гаммонс азбаройи хотинидан миннатдорлиги белгиси сифатида ҳам унга ўхшашга уринаётган экан, бунинг нимаси ёмон?

ИХТИЁРСИЗ ХАЛОСКОР

Ўзга одам аъзоси эвазига қайта дунёга келган ҳар қандай киши ҳам энг аввало ўзи ўзгаришга ҳаракат қилади. Чунки у ўзининг ана шу дардини бир огохлантириш деб тушунади ва ҳаётини бутунлай қайтадан, бошқача кечиртишга уринади. Қолаверса, улар беихтиёр унинг ҳалоскорига айланган инсон вафотидан қаттиқ изтироб чекадилар, унга муносиб бўлишга, ўша инсон учун ҳам яшашга ҳаракат қиладилар.

Аммо бу тўғрими?

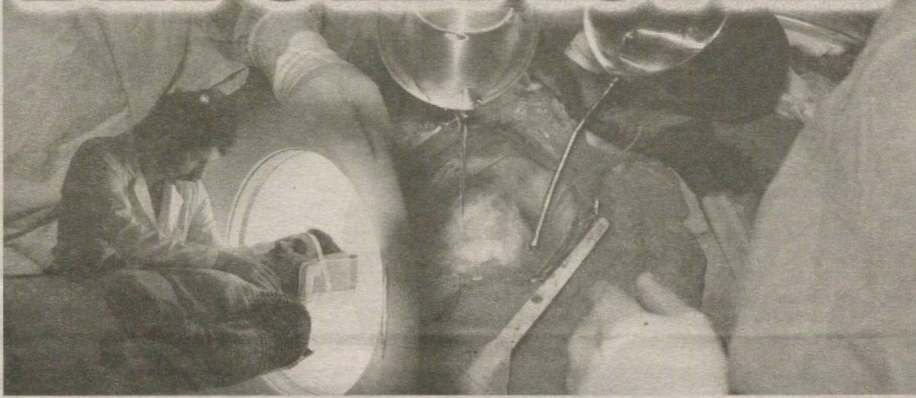
Биз мақоламиз аввалида «донор» сўзи ҳақида тўхталиб ўтган эдик. Аслида эса, бу сўз лотинча «donare» — **ҳадя этиш** деган маънони билдиради. Балки шунинг учундир мақоламизда ўз ички кечинмаларини биз билан ўртоқлашган қаҳрамонимиз «Қизиқ, менга ўз буйрагини ҳадя этиб, ўзи оламдан кўз юмган инсон ким экан?» деб бекорга қийналмаётгандир. Бир қарашда унинг бу ўй-хаёллари бемаъниликка ўхшайди. Ахир, бизнинг замонамизда ақл бовар қилмайдиган даражада катта пул сарфлаб, имплантация жаррохлигини қилдириб, омон қолибсани, қандинги уриб яшайвер-да! Бори ҳам шу ахир: ўлган — ўлди-кетди. У сен туфайли эмас, ажали етиб ўлган. Шундай экан, бошқаси билан нима ишинг бор, дейишгиз мумкин.

Аммо...

Россия медицина фанлари академиясининг академиги Ринат Акчуриннинг фикрича, «Ҳар қандай жаррохлик амалиёти инсон организмни учун катта стрессдир. Инсон органларини қўчириб ўтказиш билан боғлиқ операциялар эса унданда жиддий руҳий қўзғалишларни келтириб чиқаради. Шунинг учун кўпчилик бегона орган орқали танамга бегона руҳ ҳам ўрнашиб олади деган нотўғри ҳаёлга боради. Бироқ шуни унутмаслик керакки, инсон аъзоларини қўчириш билан боғлиқ операциялар фақатгина бошқа бир жонни сақлаб қолиш учунгина ўтказилади».

Дилфуза ҚЎЗИЕВА тайёрлади.

КЎКСИМДАГИ БЕГОНА ЮРАК

бошланажак оғриқдан қўчиб, кўзларимни чирт юмиб олдим. Бадбўй пешоб ҳидидан ҳар қанча ижирганмай, уни димоғимдан кеткизолмасдим. Назаримда бутун вужудимдан шу ҳид тараларди. Аммо ҳаёлимда ҳамон ўша ўй: қизиқ, бу буйракнинг эгаси ким экан? Нимадан ўлдикин? Унинг ёши нечада бўлган? Миллати нима? У шўрлик эркакмикан ёки аёл? Бўлди, бўлди, намунча шуни ўйлайвермасам. Ана, юрагини имплантация қилдирганлар ҳам шунчалик ваҳимага тушишмайди. Ҳатто юзини операция қилдирган аёл ҳақида ҳам ўқигандим. Қизиқ, ўша аёл ҳар сафар ойнага қараганда ўз аксини эмас, ўлиб кетган бир бечоранинг чеҳрасини кўриб, дахшатга тушмасмикан?

Мана, орадан қанча вақт ўтиб кетди. Лекин ҳали ҳамон тушларимда кимлардир устимга бостириб келаётгандек, «Бу меники! Бу меники!» деб менга ҳамла қилаётгандек бўлаверарди. Яна жиқ-жиқ терга ботиб уйғонаман... Бутун вужудимдан бегоналик аңқиб...

Ҳа, кўпчилик танасига бегона одам аъзоси қўчириб ўтказилгандан сўнг, табиийки, ана шундай руҳий қийноқларга тушади. Ва бу одатий ҳол ҳисобланади. Инчунун, вужудининг энг зарур қисми сифатида бириктирилган бегона бир қисм янги танага ўргангунча шу тана эгаси ҳам анча-мунча нарсасида қўниқишга мажбур бўларкан. Чунки...

ШАХСНИ ҚЎЧИРИШ

— Чунки ҳар бир асосий аъзо билан кишига ДНК ҳам қўйиб ўтади, — деб маълумот беради сўнгги йигирма йил давомида етти юздан ортқ трансплантация операциялари ўтказилган Аризона штатидаги тиббиёт маркази шифокори Жек Г.Коупленд. — Ахир, инсон гени (ирсияти) фақат-

началаридаги ўзиники ва бегона бўлган оксилларни камайтиришга ҳаракат қила бошлайди. Ўша пайтда инсон феъл-атворида қанчалик ўзгариш кам бўлса, бу тикланиш жараёнининг шунчалик яхши бораётганини билдиради. Аммо анчайин йирик аъзолар — жигар, ўпка, юрак бир инсон танасидан бошқасига қўчириб ўтказилганда, улар билан бирга иммун қатламидан эмас, бошқа ўзига хос жиҳатлар ҳам қўчиб ўтаркан.

ЯШАБ КЕТМОҚ ШАРТИ

Яна бир ғаройиб мисол:

Франсуаза Гиллер деган бир француз аёли 1997 йилнинг 2 сентяб-рида, яъни Малика Дина ҳалок бўлгандан икки кун ўтган, операция қилинади. Бир кун олдин эса бемор аёлга қараётган санитарлардан бири «Ҳали ол кулим деб, сизга Диана Уельская жигарини қўчириб ўтказишса-я. Ана унда кўринг, томирингизда қиролича қони оқшини», деб ҳазиллашган эди. Буни қарангки, операциядан кейин бу француз хоними бинойидай инглизча лаҳжада сўзлашадиган бўлиб қолганмиш.

Британиялик Ян Гамманс исмли эркакка эса ўз рафиқасининг бир буйраги қўчириб ўтказилади. Ян тузалгани сайин ўз хотинига ўхшаб кетаётганини пайқай бошлашади. Қан-

МАЗЗУГА ДОИР ФАКТЛАР (АиФдан)

*Ҳозирги кунда 79 та мамлакатдаги 200 та лабораториядаги имплантация масаласи бўйича тадқиқотлар олиб борилади.

*Афсуски, шифокорлар ҳали ҳам инсон органларининг иммунологик қаршилигини енгиш йўлини топишолмаган. Оқибатда, бундай операцияларнинг учдан бир қисми муваффақиятсиз якун топпоқда.

*Энг асосий муаммо — донорлик органларининг ниҳоятда етишмаслигидир.

*Биргина Москва шахрининг ўзида донорлик органлари учун йилга 3–5 мингдан ортқ бемор навбат кутади. Бундай кутишлар йиллаб давом этиши, кўпчилик беморлар эса ўша кунга етолмай вафот этиши ҳам мумкин.

● ДУНЁ ХАБАРЛАРИ ● ДУНЁ ХАБАРЛАРИ ● ДУНЁ ХАБАРЛАРИ ●

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРОДА
ЯНА ТОШҚИН

Рио-де-Жанейрода рўй берган кучли тошқин оқибатида 31 киши ҳалок бўлди, дея хабар тарқатди BBC News Бразилия ҳукуматининг расмий баёнотида таяниб.

Кам эмас, кўп эмас, 14 соат тинимсиз ёққан жала натижасида сув етти сантиметрга кўтарилган. Йўлларнинг катта қисми ҳам сув тагида қолган. Шаҳар мэри Эдуардо Паэз барча мактабларни ёпишга буйруқ берди ва аҳолини ўз уйларида туратишга кўнатишди, бу билан вазиятни янада чигаллаштирмасликка чақирди. Тошқин туфайли аэропорт ҳам бир неча соат ишламай қолди.

Рио-де-Жанейро ва шаҳар атрофида жами 12 миллион аҳоли яшайди. Ўтган йили декабрда рўй берган тошқин натижасида 64 киши қурбон бўлганди. Бунақада Рио-де-Жанейро футбол бўйича 2014 йилги жаҳон чемпионатида мезбонлик қила олмаслиги мумкин.

13 ЯШАР ЎСМИР ЭВЕРЕСТНИ
ЗАБТ ЭТМОҚЧИ

Ўн уч яшар Жордан Ромеро Эверест чўққисини забт этишга шайланди, дея хабар тарқатди «Associated Press». Агар у ўз ниятига эришса, «дунё томи»га чиққан энг ёш сайёҳга айланади.

Альпинизм борасида Жорданнинг ютуқлари ҳам чакки эмас: у ўн ёшида Африкадаги энг баланд тоғ – Килиманжарони ишғол қилганди. Шундан сўнг у яна дунёнинг баланд тўртта чўққисини забт этишни кўнглига тутиб қўйди. Жорданга катта мақсадини амалга оширишда икки тажрибали саёҳатчи – ўз отаси ва унинг аёл дўсти кўмаклашапти.

Хозирча эса, 2001 йили Эверестни забт этган непаллик 16 ёшли Темба Чери бундай муваффақиятга эришган энг ёш сайёҳ бўлиб турибди (у саёҳат давомида кўлларининг бешта бармоғини совуққа олдириб қўйганди).

«MICROSOFT»ДАН ЯНГИ
ҚЎЛ ТЕЛЕФОНЛАРИ

«Microsoft» корпорацияси 12 апрель куни Сан-Францискода мобил телефонларининг янги турларини намоиш қилмоқчи.

«Pure» ва «Turtle» номи остидаги аппаратлар «Windows Mobile» бошқарув системасида ишлайди. Янги «Windows Phone 7»даги телефонлар эса йил охирига бориб сотувга чиқарилиши кутилмоқда.

Телефонларнинг нархи бўйича аниқ маълумотлар берилмаяпти. Шунингдек, «Microsoft» корпорация тақдирот маросими тўғрисида ҳам расмий ахборот тарқатмаган. Бу борада «Cnetnews» манбасига таянилмоқда.

ОИЛА ИНСТИТУТИНИНГ
ИНҚИРОЗИ

Охириги ўттиз йилда ГФР аҳолиси орасида оила қуришга иштиёқ икки бараварга камайиб кетган.

Демографларнинг тадқиқотлари натижасига кўра, Германияда яшайдиган ёш аёлларнинг учдан бир қисми умуман турмушга чиқмаган. Кучли жинс вақиллари орасида эса кўрсаткич янада пастроқ – тахминан 40 фоиз эркаклар оила қуриш тўғрисида ўйлаб ҳам кўрмаган.

Немисларнинг кўпчилиги анъанавий никоҳдан кўра «оиланинг янги тури»ни афзал билишмоқда. Гап шундаки, расмий никоҳдан ўтган эр-хотинларнинг бир-бирдан айри-айри ҳолда турли жойларда яшashi оддий ҳолга айланиб бораёпти.

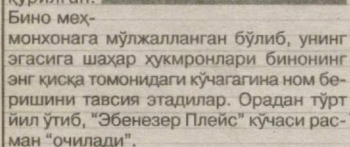
Социологларнинг фикрича, бундай салбий ҳолатга иш топиш билан боғлиқ доимий муаммолар сабаб бўлаётир. Охириги пайтларда иш тақозоси билан оиланинг бир аъзоси бошқа шаҳарда яшashi бир неча йилга қўзилиб кетаяпти. Оила институтининг бундай инқироzi немис сиёсатчиларини ҳам ташвишга солиб қўйган.

Интернет манбалари асосида Фаррух ЖАББОРОВ тайёрлади.

ОЛАМ

ЭНГ ҚИСҚА КЎЧА

«Эбенезер Плейс» (Ebenezer Place) дунёдаги энг қисқа кўча ҳисобланади. Унинг узунлиги бор-йўғи 2 м 6 см! Бу кўча бўйлаб, ҳатто, бино ҳам мавжуд. Бу бионинг айнан кириш қисми шу кўчага тўғри келиб, «Эбенезер Плейс» кўчаси 1-уй дея манзил тутади. Аниқроғи, у шу кўчада жойлашган ягона уй ҳисобланиб, 1883 йилда қурилган. Бино меҳмонхонага мўлжалланган бўлиб, унинг эгасига шаҳар ҳукмронлари бионинг энг қисқа томонидаги кўчагагина ном беришини тавсия этадилар. Орадан тўрт йил ўтиб, «Эбенезер Плейс» кўчаси расман «очилади».

ЭНГ УЗУН КЎЧА

Пан-Американ шоссеси (The Pan-American Highway) дунёдаги энг узун кўча деб тан олинган. Илгари бундай мақомга Канаданинг «Навқирон кўча» («Yonge Street»)си эгалик қиларди, аммо бир қанча ўзгаришлар, бунёдкорлик ишлари ва янги номлавишлардан сўнг «энг узун кўча»га соҳиблик мақоми америкаликларга ўтиб қолди. Пан-Американ шоссесининг узунлиги 48 минг километр бўлиб, АҚШ, Канада, Мексика, Перу, Аргентина, Сальвадор чегараларини кесиб ўтган ҳолда Шимолий ва Жанубий Америка шаҳарларини ўзаро боғлаб туради.

ЭНГ ТОР КЎЧА

Англиянинг Эксетер (Exeter) шаҳридаги Парламент кўчаси (Parliament Street) дунёдаги энг тор кўчадир. Унинг шунчалик тор жойлари борки, кўча бўйлаб жойлашган бинолар оралиғидаги масофати 64 сантиметр ташкил қилади. Дастлаб бу кўча «Кичик кўча» (Small Street) деб номланарди. Кейинчалик, Парламентнинг махсус фармойишига асосан кўча ўзининг замонавий номига эга бўлди. Кўча XIV асрда барпо этилган бўлиб, узунлиги 50 метр атрофида.

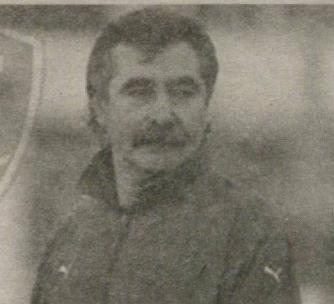
Наргиза САРИМОВА тайёрлади.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

АБРАМОВ
БОШ МУРАББИЙ!

Тошкентнинг «Локомотив» футбол клуби бош мураббийи Вадим Абрамов истеъфога чиқарилган Миржалол Қосимов ўрнига Ўзбекистон терма жамоаси бош мураббийи этиб тайинланди. Ушбу қарор яқинда бўлиб ўтган ЎФФ Ижроия қўмитаси йиғилишида қабул қилинди.

Мураббийлар штаби яқин кунлар ичида тасдиқланади. Таъкидлаш жоизки, қарорга кўра В.Абрамов энди ўзининг собиқ жамоасидаги фаолиятини яқунлаб, бор эътиборини терма жамоага қаратиши лозим.

Шу билан бирга ЎФФ терма жамоалар маркази бош директори этиб «Пахтакор»да масъул лавозимда ишлаб келган Аскар Толибжонов тайинланди.

Ўз вақтида ёшлар термасида муваффақиятли ишлаган Абрамов эндиликда терма жамоа футболчиларини кейинги жаҳон чемпионатида тайёрлайди.

ТИРИК АФСОНАЛАР УЧРАШДИЛАР

Ўтган ҳафта охирида ниҳоят икки машҳур боксчи ўртасида жанг ташкил этилди. Бу учрашувни бокс ихлосмандлари оз эмас, кўп эмас 17 йил кутишди. Ушбу жанг ҳақрамонлари ҳозирги замоннинг тирик афсоналари, ўз вақт тоифасидаги собиқ мулқ жаҳон чемпионлари Рой Жонс ва Бернард Хопкинслардир.

Булар ҳақида ўқувчиларимизга ортиқча таништиришнинг ҳожати йўқ. Чунки Рой Жонс боксчи санъат даражасига кўтарган.

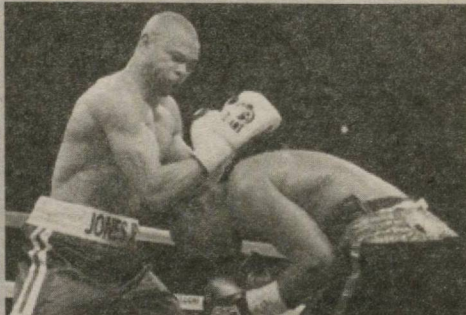
Хопкинсни эса ўз вақтида жуда машҳур бўлган Оскар Де Ла Хойа, Тарвер, Калзаге каби боксчилар ҳам рингда мағлуб эта олмаган. У 1993 йилдаёқ асосий рақибидеб кичик Жонсга тан оларди.

«Бу жангни қарзни узиш деса ҳам бўлади», — дейди Хопкинс жангдан олдин берган интервьюсида. — «Бир пайтларда Рой Жонс мени мағлубиятга учратган эди. Бу жангнинг ёзиб олинган тасвири миллион мартабала кўрдим. Шундан бери мен реванш жангини интизорлик билан кутар эдим. Ниҳоят 17 йилдан кейин шу оғурийимга эришдим».

Лекин жанг кутилган даражада шов-шувли бўлмади. Шу сабаб бўлса керак, чипталарнинг нархи ҳам тушиб кетди. Хопкинс бу учрашувдан 3,5 миллион доллар гонорар олди. Жонсга эса чипталар

дан келиб тушган пулнинг қолган қисми теги.

Биринчи дақиқадан Хопкинс рингга фақат ғалаба учун тушганини намоийш қила бошлади. Лекин саккизинчи раунд

да у Рой Жонс томонидан берилган зарбадан нокдаун ҳолатига тушганига қарамадан жангни давом эттирди. Учрашув кўпроқ кўча жангини эслатиб юборди. Боксчилар боксга тушиш ўрнига ёқалашиб кетишди. Ўртадаги ҳакам уларни ўз вақтида ажратиб қолмаганида даҳанаки жангга айланиб кетиши ҳеч гап эмасди.

Хуллас, 12 раундги учрашувдан кейин ҳакамларнинг қарорига кўра Бернард Хопкинс ғолиб деб топилди.

— Бу 17 йил олдинги мағлубиятим учун ширин қасосдир. Энди мен ўта оғир вазндаги Дэвид Хэй билан жанг ўтказаман, — деди Хопкинс ғалабасидан сўнг.

Интернет манбалари асосида Илҳом ЖУМАНОВ тайёрлади.

Кизалоқнинг дафтарини менга унинг амакиси тақдим қилди. Даставвал ижодга иштиёқманд кизчанинг қораламалари бўлса керак, деган тахминда ҳажми анчагина катта (48 ва-ракли) дафтарга шунчаки кўз югуртирдим. Аммо уни ўқиганим сайин кизчанинг изтироблари менинг ҳам қалбимга кўча бошлади.

Сиз ҳам ўн бир ёшли кизчанинг кундалигини ўқиб кўринг-а, ажаб эмас, ундаги сўзлар айрим дада ва ойиларнинг виждонларини уйоттас...

Айтиб ўтишим керак, мен кундаликни деярли таҳрир қилмадим. Фақат айрим имло хатоларини тузатдим, холос.

«7 сентябрь».

Бугун бувимникига келганимизга бир ҳафта бўлибди. Ўз уйимизни, ўз бувимни жуда-жуда соғиндим. Укамни ҳам. Беҳзод (исмларни истиҳоло тариқасида ўзгартириб беришга қарор қилдик) ҳам мени роса соғингандир. Кеча мактабдан қайтаётганим, ойим ва бувимдан яширинча унинг боғчасига бордим. Беҳзод боғчага келмабди. Нима бўлдикин, касал бўлиб қолмаган бўлсин-да, ишқилиб.

Эртага келармикан? Мен укажонимни яхши кўраман. У билан мазза қилиб ўйнардик...

23 сентябрь.

Ҳар куни кечқурун ойим, бувим, тоғам ва янгам ўтирволишиб, дадамни ва нариги бувимни ёмонлашади. Қизиқ, дадам шунчалар ёмон экан, ойимлар нега у ерга борганлар? Нима учун дадамни ёмон кўриб қолдилар? Ахир, дадам ҳам, ойим ҳам дунёдаги энг яхши дада ва ойику? Ёки биз ёмон болалар эдикми? Биз Беҳзод иккимиз ҳечам уришмасдик-ку?

Уф! Ана, яна тоғам дадамни ёмон дейпти:

— Судга бер уни! Ажрашман деган бойвачча боласига алимент тўласин, алоҳида уй ҳам олиб берсин!

— Маҳалласига бориб, шармандасини чиқариб келмасамми, отимни бошқа кўяман! — деди бувим. — Уларнинг пасткашлигини элу юрт билиб қўйсин.

— Бугун ишхонамга борибди ношуд, болани етаклаб, — деди ойим. — Роса ўргатган-да, ойингни кўрсанг, этагига ёпишиб олсан, деб. Беҳзод «ойижон»-лаб бир йиғлади-ей.

— Парво қилма, бу ҳали бошланиш...

24 ноябрь.

Мактабга боргим келмапти. Бошқа жойда ўқияман-да. Кеча ҳам синфдагилар «келгинди киз» деб ўйинга қўшибди. Ҳеч ким мен билан гаплашмапти. Ойинг даданг билан ажрашиб кетаркан, шу тўғрисида? — деди битта бола кеча танаффусда.

— Ҳечам-да! — дедим мен.

— Унда нега бувингнинг уйда яшасизлар? — деди у.

Мен унга жавоб беролмадим.

— Етимча, етти кулча бўларкансан-да? — деди унинг ўртоғи.

— Ўзинг шунақасан, — дедим ва йиғлаб юбордим.

Ўзимнинг мактабим тузук эди. Синфдошларим билан иноқ эдик. Устозимиз ҳам яхшийд...

14 декабрь.

Бугун ойим мени томоғим оғриётганига қарамай, қаргадир олиб борди. Кейин билсам, бу ер катталар уришадиган жой экан. Дадам, бувим ва укам ҳам келишибди. Мен Беҳзодни кўрганимдан жуда қувондим. У негадир хафа эди. Мен уни югуриб бориб қучоқлаб олгандим, ойим билганимдан чимчиб, жойимга ўтқаз

зиб қўйди. Кейин дадам, ойим, бувим ва хона тўридаги столда ўтирган амакилар узоқ гаплашибди. Беҳзод йиғлаганди, бувим уни уришиб берди.

Анча вақтдан кейин кўчага чиқдик. Беҳзод ойимга талпинди, улар эса силтаб ташлади. У барибир ойимнинг қўлларини қўйиб юбормади. Бувим унинг юзи

яшамайди. Сен қайси бирлари билан қолишни истайсан?

— Сиз ёмон одам экансиз, — дедим мен. — Ойим билан дадамга «энди уришманглар» дейишнинг ўрнига уларни баттар уриштириб қўйдингиз. Уларни ажратманг, мен икковлари билан ҳам бирга яшашни истайман!

КАПАЛАГИМ, ОДАМЛАРДАН ЯХШИСАН!

Амаки менга узоқ қараб қолди.

— Болани ҳам ўзингизга ўхшаган гирт маҳмадона қилиб қўйибсиз-ку! — деди у ойимга қараб. Ойим мени яна «жим ўтир» деб чимчиб олди...

2 март.

Дадам ва укамни кўрмаганимга анча бўлди. Аввалига кунларни санаб юргандим. Кейин ҳисобдан адашиб кетдим. Ойим ишдан росаям кеч қайтаётдилар. Мактабга бир кун борсам, икки кун бормаямман. Бу менга ёқадими-ю, аммо уйда қолиш ҳам яхшимас. Янгамнинг ҳали юришни билмайдиган боласини кўтариш керак. Йиғласа, янгам ва бувим мени уришади. Белим ва қўлларим жудаям оғриб кетади.

29 июнь.

Бугун менинг туғилган куним эди. Эрта туриб олдим. Чунки дадам ва укам мени табриклагани келишлари мумкин-да. Ухлаётган бўлсам, уларни кўролмай қоламан. Совға олиб келмасалар ҳам майлидими, фақат келсалар бўлди. Ойимга бу ҳақда айтишга кўрдим. Улар охириги пайтларда жажждор бўлиб қолган. Дадам ва укам ҳақида гапирсам, уришиб бераяпти.

Шундай қилиб, куни билан эшик пойладим. Ўзимга қолса, кўча бошига чиқиб, кутиб ўтирдим. Лекин янгам қўлимга ўроқ ва этакни бериб, молларга даладан ўт олиб келишимни буюрди. Агар дадам ва укам ўт ўргани кетганимда келишмаган бўлса, менинг туғилган куним эканини ёдларидан чиқариб қўйишибди.

Айтганча, ариқ бўйидан ўт ўраётим, сувга тушиб кетдим. Бувим шалаббо бўлганимни кўриб, роса қарғайди. Бошқа қўйлагимни бераётим, бошимга урди...

Йиғлаб-йиғлаб ухлаб қолибман. Ҳеч ким мени овқатга чақирмади. Ойим қачон

БУНИ ҲАЁТ ДЕЙДИЛАР

ишдан қайтди, билмаман.

1 август.

Касалхонадаман. Ойим икки кун аввал келганлари бўйича ҳалиям дарағи йўқ, Зерикдим. Бу ерда касаллар узоқ вақт ётишаркан...

6 октябрь.

Ҳалиям ётибман. Нафас олишим борган сайин қийин бўлаяпти. Бу ерда ўртоқлар топиб олдим. Уларнинг ҳам уйдагилар жуда кам келишади.

Кеча амаким келди. Дадамнинг укалари. Улар ўқиш учун узоққа кетган экан. Яқинда келибди.

Амаким:

— Нима олиб келай? Нима хоҳлайсан? — деганди, мен:

— Укамни олиб келинг, — Беҳзодни жуда-жуда кўргим келаяпти, — дедим. Бугун дадам, укам ва яна бир мен танимаган опа мени кўргани келишди.

Беҳзод менинг бўйимдан маҳкам қучиб олди. Қўйиб боборгиси келмасди сира. Мен ҳам уни қайта-қайта ўпиб олдим.

— Болани олинг, касали юқмасин, — деди бегона опа дадамга.

— Юқмайди, бир-бирларини роса соғинишибди. Дийдорларига тўйиб олишин, — деди дадам.

— Нега тушунмайсиз, ахир, у сил-ку? — деди бегона опа аччиғлианиб.

Шундан кейин дадам Беҳзодни мендан нарига олди...

13 октябрь.

Касалхона ҳовлисида гуллар кўп. Уларга сон-саноксиз капалаклар қўнади. Биласизми, менинг капалакларга жудаям ҳавасим келади. Улар доим қувноқ, соғ ва... яқинлари билан бирга.

Қанийди, мен ҳам капалак бўлиб туғилганимда.

3ўр бўларди!

22 октябрь.

Амаки мендан ҳар куни хабар олапти. Ме алар, ширинликлар олиб келиб берапти. Айниқса, кеча олиб келган эртанги... би жуда қизиқ экан. Эртанглар менга ёқиб қолди. Ҳаммаси яхшилик билан тугаркан. Яхши қизлар ахирини ниятига эришиб, мурод-мақсадларига етишаркан. Нега одамлар ҳам эртангидека яшашмайди? Ёки мен ёмон қизамми?..

1 декабрь.

Ўримдан туролмаямман. Докторлар рухсат беришмапти. Билагимдаги нинани бирпасга ҳам олишмаяпти.

Ойимни, дадамни, укамни кўргим келаяпти...

Кундалик шу ерда тугаган эди. Ишонасизми, уни олиб келган йиғтидан кизчанинг кейинги тақдирини сўрашга анча пайтгача ботинолмадим. Лекин буни билишга мажбур эдим. Бир куни эшитишдан кўрққан жавобимни олдим: «Унинг умри қисқа экан...»

Митти юракчасида оламча армон билан кетган кизалоқ... Уни кўрмаган бўлсам-да, сурати хаёлимдан бир зум нари кетмасди. У... нигоҳлари маънос ва масъум кизалоқ эди. Ўзи яхши кўрган капалаклар мисол киприк қокқунчалик қисқа умрини яқинларидан айро ҳолда ниҳоялаши менга бу бешафат дунёнинг энг дахшатли азобларидек туюлди...

Шахло ТШБЕКОВА
тайёрлади

«ҒИШТ СЎРАГАН ЎҒЛИНГИЗМАН»

✓ КЎЗГУ

Ийманибгина кўнғироқ тугмасини босдим. Келинлари эшикни очди. Мен «дард»имни айтдим. «Ҳақини тўлайман», деб қўшиб қўйдим. Келин бироздан кейин қайтиб чиқди-ю, «Ўзимизга керак экан», деди. Узр сўраб, қайтиб кетдим.

Орадан бир ойча вақт ўтди. Бир куни кўшимиз ош берди. Ҳаммамиз хизматда эдик... Бир пайт қарасам, тўй эгалари қато

рида ўша «нотаниш отахон» ўтирибдилар. Чой сўраш баҳона олдиларига бориб, салом бердим. Улар аввалгидан ҳам илиқроқ оҳангда алик олиб, қўшиб қўйдилар: «Мабодо ғишт сўраб борган ўғлим сиз эмасмидингиз?»

Кутилмаган бу саволдан эсанкираб қолдим. Наҳотки, бу «нотаниш отахон» шунча вақтдан бери унутиб юбориш ўрнига

«Ғишт сўраган ким экан, кимнинг кўнгли тўлмай кетди бизнинг эшигимиздан?» деб ўйланг юрган бўлса?! Ахир, у кишига кимманки, мендан хижолат бўлади...

— Ҳа, мен эдим, — дея олдим зўрға ютиниб.

— Ғиштдан керагича олинг, болам, ишингиз битсин. Ушанда Сизни бекор хафа қилишибди, — дедилар меҳрибончилик

билан.

— Раҳмат, ишим битиб кетган. Лекин сиз ғишларни елкангизга ортиб олиб келиб бергандан ҳам аъло қилдингиз.

Шундан кейин ҳар байрамда Абдурахмон отани йўқлаб борсам: «Ғишт сўраган ўғлингизман...», деб ўзимни таништирдим.

Мирвосил ОДИЛОВ

Юнусободга кўчиб келганимизга бир йилча бўлганди. Янги қурилган уйда бироз тузатиб, қўядиган иш чиқиб қолди. 50-60 донга ғишт керак. Қаердан оламан? Ўйлай-ўйлаб, қўшни даҳадаги тўққиз қаватли уй кўз олдимга келди. Шу ерда қаердандир бузиб олиб келинган бир машина ғиштга кўзим тушганди. «Эгаси ҳам ўша, ўтган кетганимизда саломимизга самимий алик оладиган нотаниш отахон бўлсалар керак» — хаёлимдан ўтказдим.

«ҚИЗ БОҚҚУНЧА, ТУЗ БОҚ...»

АЖАБО!

Сотувчи айтган бу мақол мени бирдан сергаклантди. Пештахта ортида ўтирган чамаси 60 ёшдан ошиб қолган аёл ва ўрта яшар киши (кўринишидан харидор бўлса керак) шунчалар хангомага берилиб кетгандики, менинг ул-бул харид қилганим ҳам бу шивир-шивирларни бузолмади. Кампир тинимсиз нималарнидир уқтирар, амаки эса бош иргаб маъқуллаб турарди. Очиги, бу мақолни эшитганимдан кейин қулогимга ҳеч нима кирмади. Наҳотки, етти ўлчаб, бир кесиб гапирган, аввал ўйлаб, кейин сўйлаган аждоғларимиз бисотида мана шундай ғайриҳаётӣ, қадриятларимизга умуман ёт айтимлар учраса? Ахир, ҳадиси шарифларда ҳам уч қизни оқ ювиб, оқ тараб вояга етказган ота-оналар жаннати бўлиши айтилган-ку!

«Қиз боққунча, туз боқ» эмиш. Бу ерда на мантӣқ бор, на маъно. Бир ўйлаб кўринг, тузни ҳам боқиб бўлар эканми? Бу жумла билан нима дейилмоқчи, ўзи? Албатта, қиз фарзанд тарбияламасликка даъват шундоқ кўриниб турибди. Қиз тарбияси ўғилникидан мушкулроқ эканига ҳам бироз ишора бордек...

Эртаси куни ўқишга келиб қутубхонага кирдим. Китоб титиб кеча эшитган мақолимни қидирдим. Қарангки, аслида, бу ҳикматли сўз умуман бошқача экан: «Қиз сақла-

санг, туз сақла». Китоб муаллифининг изоҳлашича, «туз» сўзи кўп маънолик хусусиятига эга бўлиб, жумладан, «тўғри», «одобли» мазму-

нини ҳам ифодалар экан. Эҳтимол, халқимиз орасида мақолнинг «Қиз боқсанг, туз боқ» деган варианты ҳам бўлгандир. Кейинчалик эса сотувчи холага ўхшаган «доно»лар ўзи тушунмаган сўзни фаҳми етганча талқин қилиб қўяверишган. Оқибатда, халқимизнинг бир ҳикматли сўзи умуман тескари маъно касб этиб қолган. Кейинги пайтларда билмаслик натижасида ёки атайин «бузилган» мақолларга кўп дуч келиб қолаямиз. Энг ачинарлиси, бундай тушунмовчиликлар тобора оммалашиб, ҳақиқатга ўхшаб кетаяпти.

Дунёда барча халқлар ўз мақолларига эга. Буюк ёзувчи Лев Толстой «Хар бир мақолда ўша мақол эгаси бўлган халқ сиймосини кўраман», деганида қанчалар ҳақ эди. Ихчам, ҳаммага тушунарли бўлган бу айтимларда миллиятнинг юз йиллар давомида ҳаётӣ синовлардан ўтган ҳулосалари акс этади. Бошқача айтганда, мақоллар – асрлар тажрибаси тажассумидир. Уларни ўзгартириш эса миллий, миллий қадриятларга раҳна солиш билан баробар.

Саодат БЕРДИЕВА,
ЎЗДЖУ талабаси

«ИНФАРММАДАД»

Саломатлик марказига марҳамат!

Марказда малакаи шифокорлар — эндокринолог, невропатолог, кардиолог, гинеколог, уролог, гельминтолог, лор, окулист, болалар невропатолог, шунингдек, УЗИ, ЭХО, ЭКГ, лаборатория, физиотерапия хизмати фаолият олиб боради.

КўПЛАБ ОИЛАЛАРГА ФАРЗАНД ҚУВОНЧНИН ТУХФА ЭТИБ КЕЛАЁТГАН САЛОМАТЛИК МАРКАЗИ, СИЗНИНГ ҲАМ ХОНАДОНИНГИЗДА ЧАҚАЛОҚ ОВОЗИ ЯНГРАШИГА САБАБЧИ БЎЛАДИ!

Ёш келинлар ҳомиладорлик вақтида «Бўлажак оналар мактаби»га қатнаб, тегишли маслаҳатлар билан бирга, даволаш гимнастикаси (ЛФК), психоневролог, кардиолог (ЭКГ) кўригидан ўтиб, фойдали йўл-йўриқлар олиб туриши мумкин.

Энди дунёга келган чақалоқлар эса мухтазам равишда болалар невропатолог, педиатр, психолог, эндокринолог, логопед, гельминтолог кўригидан бўлади.

Ҳурматли эркаклар! Агар сизда бел, қовуқ соҳасида оғриқ бўлса, тунда ҳоҳамте тез-тез чиқиш, пешоб келгандан сўнг ачишиш, жинсий оғизлик, бепуштлиқ, сабабсиз бош оғриғи, бел, бўйин оғриғи, қотиб қолиши, асабийлик, уйқусизлик, семизлик ҳолатлари кузатишса, малакаи уролог, сексолог, невропатолог, эндокринолог ёрдамида барча дардлардан тезда фориғ бўлишингиз мумкин.

Балоғат ёшидаги қизларда ҳайз келганда кучли оғриқ бўлиши, бепуштлиқ, сабабсиз қон кетиши, туҳмудон кистаси, асабийлашиш, қирқ ёшдан ошган аёлларда қон босимининг ошиши, терлаш, миома, эрозия ҳолатлари бўлса, малакаи гинеколог, невропатолог, кардиолог, эндокринолог ёрдамида даволанади.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, «Ғафур Ғулом» метро бекати.

МЎЛЖАЛ: Цирк томонга 150 метр юрилади. Тел: (8-371) 244-73-24, 244-49-02

Барча хизматлар лицензияланган.

«ЎКТАМХОН-НУР» ўқув маркази

қуйидаги ўқув курсларга таклиф этади:

Тикувчилик — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.
Аёллар костюм-шимми, плаш-пальто — 1-2 ой.
Ҳамшира — 6 ой, 4 ойи ўқиш, 2 ойи амалиёт.
Ҳамшира (тезкор) — 3 ой.
Тиббий массаж — 2 ой (амалиёт билан). Нуктали — 1 ой.
Торт ва пишириқлар — 2 ой (амалиёт билан).
Пишириқлар олий курси — 1 ой.
Уйғурча таомлар ва салатлар — 1 ой (амалиёт билан).
Аёллар сарторошлиғи — 3 ой (амалиёт билан).
Педикюр, маникюр — 1 ой (амалиёт билан).
Сарторошлиқ — 3 ой (амалиёт билан).
Тўй ва оқшом турмақлари ва макиаж — 1 ой.
Бухгалтерия ҳисоби — 3 ой.
Элита парда ва чойшаблар олий курси — 1 ой (амалиёт билан).
Сарторошлиқ — 2-3 ой (ўғил болалар учун, амалий).
Каштачилик — 3 ой (машинада вишивка).
Тўқувчилик — 2 ой.
Инглиз тили — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Рус тили — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Бисер тикиш, яъни муноққ тикиш — 2 ой.
Сунъий гул ясаш — 1-2 ой.
Компьютер сабоқлари — 2 ой. Интернет — 1 ой.
Арабча ва миллий рақс — 3 ой.

■ Машғулотлар амалиёт билан бирга олиб борилади.

■ Ётоқхона мавжуд.

Ўқишни тугатганларга ДИПЛОМ берилади.

Манзил: Юнусобод тумани, 3-мавзе, 1-уй, 31-хона.
Мўлжал: Юнусобод дехон бозори
орқасида. Тел: 221-17-95, 221-77-72 (қундузи), 225-97-93
18:00дан 22:00 гача.

Бахтли бўлинг!

Бахтли бўлинг!

Бахтли бўлинг!

«Қизим Гулираънога совчи қўйган йигитлардан Юсуфни танлагандик. Ота-онасини ҳам баъзмаи одамлар, дейишди. Тўйлари ўйланганимиздан ҳам зиёда бўлди. Дан-ғиллама ўй-жой, ҳамма шарт-шароит мундай экан. Кўёнинг бўйибаси келишгани, хушмуомалалигига кўрганнинг ҳаваси келарди. Хуллас, даставвал аҳил, иноқ яшай бошлашди. Юсуф институтни тугатиб, яхшигина ишга жойлашди. Шу орада икки фарзандли бўлишди. Қизимиз бахтини топти-да, дея кўнглимиз хотиржам эди. Лекин... қутилмаганда кўёнимиз босар-тусарини билмай, машаққат берилди. Энг ёмони, унинг тийхванд модда истеъмол қилишини билгач, бошимиз қотди. Қудамиз ҳам ўғлининг аҳволдан сиқилавериш, юрак журужига учраб, яримжон бўлиб қолди. Қанча уринмайлик, Юсуфни йўлга соломладик. Гулираънога, болаларига қўл кўтаралган одат чиқаргач, чидаб турулмадим. Охири суд орқали қонуний ажралишди. Қизимнинг ёши 31 да. Маълумоти ўрта-махсус. Уй-жойи етарли. Ёшига мос, қадрига етарли, зарарли одатлардан ҳоли эркак учраса, хабар берсангизлар.

ДИЛМУРОД ота,
Хоразм вилояти».

«Мансур билан севишиб турмуш қургандик. Қизимиз Дилшода тугилди. Уларнинг оиласида ўғиллар кўп бўлгани учун қайнонам неварасини қўлидан қўймасди. Ухласа,

то уйғонгунча елиб ўтирарди. Иккинчи фарзандим дунё юзини кўрмай нобуд бўлди. Онам, «Худога шукр, ўзининг жонинг омон қолди», дея оғзимни очиргани кўймасди. Дўхтирларнинг текширув натижаларига кўра мен қайта фарзанд кўролмас эканман. Шундан сўнг ўн йил ўтиб, Мансур норози бўлса ҳам ажрашдик. Қайнонам «Ўғлимнинг чироғини ёқадиган, ўғиллари бўлишини истайман», деб мени сиғирмади. Қизимни тарбиялаб, вояга етказиб ўқитдим. Ҳеч кимдан кам қилмай узатдим. Кўёним ёлғиз ўғил. Ҳозир уларнинг икки фарзанди бор. Мен эса ёлғиз яшайман. Ёшим 44 да. Маълумоти ўрта-махсус. Фарзандлари ташвишдан қўтилган, ёшимга мос, диёнатли инсон учраса, турмуш қурмоқчиман.

ХУРШИДА,
Сирдарё вилояти».

«Онам Муҳаббатни дугонасининг туғилган куни зиёфатга бурганида кўриб қолган экан. Ўшанда мени уйлантириш тараддудига тушган пайтлари эди. Уйга қайтган заҳоти менга уни мақтаб, «эртага ишхонасига бориб учрашгин», де-

дилар. Онамнинг сўзини икки қилмай, Муҳаббатни бориб кўрдим. Унинг ўзини туттиши, хушмуомаласи менга ҳам ёқди. Онамга қиз рози бўлармикан десам, «Бир ҳафтадан сўнг 8-март байрами-ку, совға улаш, олиб борсанг олса, совчиликка бораверман, олмаса пешонамиздан кўрамиз», деди. Совғамни олди. Кўп ўтмай, тўйимиз бўлди. Биз бахтли яшай бошладик. Фарзандли бўлдик. Қизчамизни еру-қўкка ишонмасдик. Лекин Муҳаббатнинг акаларига мен ёқмадим.

Улар мени ўзларига тенг кўрмай, йўқ жойдан камчилик топиб, қадримни оёқости қилишга уринишарди. Дастлаб хотиним акаларига қарши туриб, менинг ёнимни оларди. Кейинчалик у ҳам акаларининг измига тушиб, аразлаб ота уйига кетиб қоладиган одат чиқарди. Ниҳоят, ажрашиш учун ариза бердим. Қизим тирик етим бўлиб қолди. Ёшим 38 да. Маълумотим ўрта-махсус. Инсоний фазилатларни қадрлайдиган, уйим-жойим дейдиган, мустақил фикрга эга бўлган аёл учраса, мустаҳкам оила қурмоқчиман.

АХРОР,
Тошкент вилояти».

ТАХРИРИЯТДАН:

«Бахтли бўлинг» руникага хат йўллаётган ёки бевосита мурожаат қилаётган фуқаролар паспорт нусхаси ва яшаш жойидан (махалла кўмитасидан) маълумотнома тақдим этишлари шарт. Шунингдек, ажрашганлар бўлса, суд қарорининг нусхасини топширишлари талаб этилади.

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 234-25-46

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, «Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси ва «Соғлом авлод учун» халқаро жамғармаси

Тахририятга келган қўлёзмалар муаллифларга қайтарилмайди. Реклама материаллари учун тахририят жавобгар эмас.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти — 15:00. Босишга топширилди — 16:00.

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

Бош муҳаррир: Норқобил ЖАЛИЛОВ

Қабулхона: (тел/факс) 233-28-20

Мухбирлар: 234-25-46

Котибият: 233-04-35

Web-site: oilavajamiyat.uz

МАНЗИЛИМИЗ:

Тошкент — 700000

Амир Темур кўчаси,

1-тор кўча, 2-уй

Мўлжал: Олой

бозори ёнида

ОБУНА ИНДЕКСИ — 176

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан 11.01.07да рўйхатга олинган. Буюртма Г — 332. Формати А-3, ҳажми 4 табок. Адади — 11223. Навбатчи муҳаррир — Фаррух ЖАББОРОВ. Саҳифаловчи — Илҳом ЖУМАНОВ. Мусаххиллар — Саидгани САЙДАЛИМОВ, Феруза РАХМОНҚУЛОВА.

ISSN 2010-7609

1 2 3 4 5